

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Szakképzési Pályakövetési Rendszer Átfogó elemző tanulmány

Készítette: Nyüsti Szilvia

2026. április 1.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Tartalom

Vezetői összefoglaló	2
Bevezetés.....	5
Módszertan	6
Adatforrások és adatgyűjtési módszertan	6
Vizsgált populáció és lefedettség	7
Az évfolyamok azonosításának sajátosságai	9
Az elérhető információk időhorizontja.....	10
Pályakövetési elemzés.....	13
Munkaerőpiaci átmenet.....	13
Végzést követően (első munkahelyen) elhelyezkedő tanulók száma (fő) és Végzést követően (első munkahelyen) elhelyezkedő tanulók bázishoz viszonyított aránya (%)	14
Munkavégzésért járó bruttó bér a képzés lezárultát követő első munkahelyen (Ft)	16
Munkaerőpiaci integráció	17
Munkaerőpiaci részstátuszok.....	17
Fő munkaerőpiaci státusz.....	35
Álláskeresés	40
Jövedelmi helyzet	45
Munkaintenzitás.....	51
További tanulmányok folytatása	60
Általános továbbtanulási mutatók	61
Felsőoktatási továbbtanulás.....	63
Felnőttképzési továbbtanulás	64
Szakképzési továbbtanulás.....	65
Összegzés.....	69

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Vezetői összefoglaló

Jelen pályakövetési célú elemző tanulmány a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (NSZFH) megbízásából, az EQAVET projekt keretében készült. Célja, hogy a Szakképzési Pályakövetési Rendszerhez (SZPR) kapcsolódóan kidolgozott pályakövetési indikátorok eredményeit egységes, közérthető keretben mutassa be, és ezzel megalapozza a szakképzésből kilépő tanulók munkaerőpiaci és tanulási pályáira vonatkozó döntéstámogató értelmezést a továbbtanulási, szakpolitikai, intézményirányítási és minőségfejlesztési folyamatokban.

A tanulmány az indikátorok által kirajzolódó fő mintázatokat és különbségeket ismerteti három kiemelt területen: (1) a szakképzés és a munkaerőpiac közötti átmenet jellemzői (például az elhelyezkedés időzítése és stabilitása), (2) a munkaerőpiaci integráció fő dimenziói (például a munkaerőpiaci státuszok, a munkavégzés intenzitása, a jövedelmi jellemzők és az álláskeresés megjelenése), valamint (3) a további tanulmányok folytatásának irányai és arányai.

Az eredmények előállítása egyéni szintű, anonim adatkapcsoláson alapul, amely több közigazgatási adatgazda (NSZFH; Oktatási Hivatal; Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő; Nemzeti Adó- és Vámhivatal; Nemzetgazdasági Minisztérium – Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat; Diákhitel Központ Zrt.) releváns nyilvántartásait kapcsolja össze. Az elemzés ebből következően olyan jelenségeket ragadhat csak meg megbízhatóan, amelyek a hazai adminisztratív rendszerekben „láthatóvá” válnak (például magyarországi, bejelentett foglalkoztatás; regisztrált álláskeresés; hazai képzési jogviszonyok stb.), miközben egyes életúttelepek – például a külföldi munkavállalás vagy a külföldi tanulmányok – csak korlátozottan jelennek meg. A tanulmány az eredmények értelmezésekor következetesen jelzi azokat a pontokat, ahol a lefedettség, a frissülési ciklusok vagy a fogalmi megfeleltetések sajátosságai óvatosságot indokolnak az értelmezésben.

A nyomon követés jelen verzióban a 2021.02–2023.09 közötti időszakot, azaz 32 hónapot fed le; a rendszer felmenő rendszerben azonban fél évente bővül, és a későbbiekben eléri a 9 éves időtartamú nyomon követést. Ahol a pályák időbeli alakulása releváns, ott az információk havi gyakoriságú, idősoros mutatók formájában kerülnek elemzésre. Az egyszeri, „első alkalomhoz” köthető jelenségeknél (például az első munkába állás) a rendszer esemenyalapú, a végzéshez viszonyított időzítést alkalmaz. Emellett egyes mutatók a teljes, végzést követő megfigyelési időszakra vonatkoznak, és azt rögzítik, hogy az adott jelenség előfordult-e bármikor a végzést követően (például regisztrált álláskeresési epizód megtapasztalása).

Az eredmények összképe alapján a végzést követő pályák egyik legfontosabb üzenete, hogy a szakképzésből kilépők jelentős része a hazai adminisztratív nyilvántartásokban rövid időn belül megjelenik bejelentett foglalkoztatásban, és a foglalkoztatotti jelenlét a kilépést követő hónapok előrehaladtával erősödik, majd stabilizálódik. A munkaerőpiaci belépés ugyanakkor nem egyszeri „átkapcsolásként” írható le: az első hónapokban több indikátor is azt jelzi, hogy az átmenet fokozatos, és egy átmeneti szakaszban a tanulás, a munkavégzés és az egyéb élethelyzetek (illetve ezek kombinációi) párhuzamosan vannak jelen. Ezt a fő munkaerőpiaci státuszok idősoros megoszlása is

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

alátámasztja: pl. a „tanul és dolgozik” kategória több időszakban számottevő arányban jelenik meg, ami arra utal, hogy a pályakezdés sokaknál kettős aktivitással (tanulás és munkavégzés együttes jelenlétével) valósul meg.

Az álláskeresői indikátorok alapján a regisztrált álláskereső a végzést követő időszakban elsősorban átmeneti epizódokként jelenik meg: a végzés utáni hónapokban a regisztrált álláskereső státusz aránya jellemzően felfut, majd később visszaesik és alacsonyabb szinten stabilizálódik. Ezzel párhuzamosan az is látható, hogy míg az álláskeresői regiszterben legalább egyszer megjelenők aránya érdemi csoportot érint (az első vizsgált évfolyam esetében akár minden negyedik kilépőre igaz), addig a teljes megfigyelési időszakban végig álláskeresőként nyilvántartottak aránya kifejezetten alacsony, vagyis a tartós, folyamatos regisztrált álláskereső csak igen szűk csoport sajátossága (0,5% alatti). A COVID-időszakhoz köthető évfolyamok esetében ugyanakkor a végzést követő felfutás markánsabb, ami összhangban lehet a járványidőszak munkaerőpiaci környezetének bizonytalanságaival vagy a képzési kimenetet érintő hatásaival, miközben az értelmezésnél fontos, hogy itt kizárólag a regisztrált álláskereső látszik.

A munkaintenzitási mutatók kifejezetten erős üzenetet hordoznak a beilleszkedés minőségéről. A teljes munkaidőben foglalkoztatottak aránya az alkalmazottként dolgozók körén belül a végzést követően töretlenül emelkedik, és magasabb szinten rendeződik, ami arra utal, hogy az alkalmazotti foglalkoztatás idővel nemcsak gyakoribbá, hanem intenzívebbé és stabilabbá is válik. Ezt az is erősíti, hogy a munkában töltött napok átlagos száma magas szinten marad, miközben az alkalmazásban állók köre fokozatosan bővül: vagyis a magas intenzitás nem csupán egy szűkebb kör sajátja, hanem idővel egyre szélesebb csoportnál jelenik meg. A részmunkaidős foglalkoztatás ezzel szemben alacsonyabb arányban fordul elő, ugyanakkor jól azonosítható szezonalitást mutat, különösen a nyári hónapokban, ami az idényjellegű és átmeneti munkavégzési formák időről-időre való erősödésére utal.

A jövedelmi mutatók idősorai érdemi kiegészítést adnak a foglalkoztatás értelmezéséhez, ugyanakkor a vezetői olvasat szempontjából fontos, hogy ezek a sorok erősen érzékenyek a szezonális és egyszeri elszámolási hatásokra. A nem rendszeres juttatásoknál az év végi és az év közti időszak kisebb-nagyobb kiugrásai jól látható, ismétlődő mintázatot rajzolnak ki, míg a rendszeres bérmutatóknál a 2022 eleji egyszeri kiugrás nagy valószínűséggel a családi SZJA-visszatérítés adminisztratív lenyomata. Emiatt a jövedelmi idősorok rövid távú kilengései önmagukban nem értelmezhetők bértrendként; a stabilabb következtetésekhez a több hónapot átfogó mintázatok és a mutatók egymással összhangban történő értelmezése ad biztosabb alapot.

A továbbtanulási indikátorok a kilépést követő tanulási utak jelentőségét erősítik meg, ugyanakkor felhívják a figyelmet az adminisztratív adatforrások sajátosságaira is. A szakképzésben rögzített jogviszonyok lezárási gyakorlata a „továbbtanulás” azonosítását érdemben torzíthatja, ezért a tanulmány a szakképzés nélküli továbbtanulási mutatókat (felsőoktatás és felnőttképzés) kiemelten kezeli, mert ezek tisztábban jelzik a tanulási pályák tényleges továbbépülését. A továbbtanulás kérdése azért lényeges szakpolitikai szempontból, mert a továbbtanulás egyszerre jelezhet felzárkózási,

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

átképzési vagy felfelé irányuló mobilitási stratégiát, és a munkaerőpiaci belépés időzítésével együtt értelmezve fontos támpontot adhat az intézményi és szakpolitikai beavatkozások tervezéséhez.

A vizsgált időszak eredményei összességében azt sugallják, hogy a szakképzésből kilépők pályái a végzést követően jellemzően a foglalkoztatás felé rendeződnek, az integráció intenzitása idővel erősödik, és az álláskeresés többnyire átmeneti epizódok formájában jelenik meg. Ugyanakkor a továbbtanulási utak és az adminisztratív rögzítési sajátosságok miatt az eredmények értelmezése több ponton kontextusba helyezést igényel. A döntéstámogató felhasználás szempontjából a legnagyobb hozzáadott értéket az adja, hogy az indikátorok együtt, idősorosan képesek kijelölni azokat a pontokat, ahol a belépés és stabilizáció erősebb, illetve ahol a pályakezdés elhúzódóbb vagy kockázatosabb – és ezáltal iránytűt adnak a célzott támogatási és minőségfejlesztési beavatkozások fókuszának meghatározásához.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Bevezetés

Jelen elemző tanulmány a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (NSZFH) megbízásából, az EQAVET projekt keretében készült. A tanulmány célja, hogy a Szakképzési Pályakövetési Rendszer (SZPR) keretében megvalósított adminisztratív adatkapcsolás eredményeire támaszkodva adjon átfogó helyzetképet a szakképzésből kilépő tanulók végzést követő pályáiról. A tanulmány az előre meghatározott indikátorok mentén – és azok összefüggéseit is vizsgálva – értékeli a képzés és a munkaerőpiac közötti átmenet jellemzőit, a munkaerőpiaci integráció fő dimenzióit, valamint a továbbtanulási utak alakulását.

Az elemzés jelenleg a 2020/2021-es, 2021/2022-es és 2022/2023-as tanévben végzettekre terjed ki, és a kapcsolt közigazgatási nyilvántartásokban megjelenő, anonim módon összekapcsolt információkra épül. Ennek megfelelően a bemutatott eredmények elsősorban azokat a jelenségeket ragadják meg, amelyek az adminisztratív rendszerekben „láthatóvá” válnak (például magyarországi bejelentett foglalkoztatás, regisztrált álláskeresés, hazai képzési jogviszonyok), miközben egyes életútelemek – például a külföldi munkavállalás vagy külföldi tanulmányok – csak korlátozottan jelennek meg az adatokban. A tanulmány célja, hogy a standard indikátorok segítségével összehasonlítható, döntéstámogató eredményeket nyújtson a továbbtanuláshoz, a szakpolitikai tervezéshez, az intézményi visszacsatoláshoz és a minőségfejlesztési folyamatokhoz.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Módszertan

Az eredmények értelmezéséhez szükséges, hogy röviden áttekintsük, milyen adatokra épülnek a bemutatott indikátorok, és milyen logika, módszertan mentén álltak elő a számításukhoz felhasznált információk. Ez a módszertani áttekintő fejezet rögzíti az adatforrásokat, valamint az alkalmazott adat-előállítási, adatgyűjtési és adatkapcsolási módszertan alapelveit, amelyek meghatározzák, hogy az elemzés milyen jelenségeket tud megbízhatóan megragadni, és hol szükséges az eredményeket óvatosabban, kontextusba helyezve értelmezni.

Az adminisztratív adatkapcsoláson alapuló pályakövetés esetében különösen fontos, hogy a mutatók mögött álló adatforrások lefedettsége, részletezettsége, frissülési ciklusa és adatminősége világos legyen, mivel ezek közvetlenül befolyásolják az összehasonlíthatóságot és a következtetések erejét. A fejezet ezért áttekinti az alkalmazott adatgazdákat és nyilvántartásokat, az adat-előállítás és adatkapcsolás főbb elveit, valamint azokat a tipikus értelmezési korlátokat (például „látható” és „nem látható” életutak), amelyek az indikátorok olvasatát befolyásolhatják.

A módszertani keretek rövid rögzítése azt szolgálja, hogy az ezt követő eredményfejezetek egységes alapokon, követhető módon épüljenek fel: az olvasó pontosan lássa, mi áll az egyes mutatók mögött, milyen határok között értelmezhetők az idősoros és az eseményalapú kimenetek, és így az indikátorokból levont következtetések átláthatóan, megalapozottan legyenek bemutatathatók.

Adatforrások és adatgyűjtési módszertan

Az indikátorértékek meghatározásához felhasznált Szakképzési Pályakövetési Rendszer (SZPR) Adatintegrációs Modulja egy állami szervezetek közigazgatási adatforrásait egyéni szinten, de anonim módon összekötő adatkapcsolás eredménye.

A kapcsolt közigazgatási adatbázis az oktatási nyilvántartásról szóló 2018. évi LXXXIX. törvény 6/A § (2) bekezdésében meghatározott módszertannal és adattartalommal került kialakításra. A jogszabályi háttérét az azóta már hatályon kívül helyezett 2007. évi *CI. törvény a döntéselőkészítéshez szükséges adatok hozzáférhetőségének biztosításáról* és az ennek végrehajtásáról szóló 335/2007. (XII. 13.) Kormányrendelet a döntéselőkészítéshez szükséges adatok hozzáférhetőségének biztosításáról szóló 2007. évi *CI. törvény végrehajtásáról* adta. Az SZPR 2020-ban indult első kapcsolása még e szabályozás égisze alatt indult, de a rendszer működése óta már második ízben módosult az adatintegrációs folyamatot szabályozó dokumentum: elsőként a 2021. évi *XCI. törvény a nemzeti adatvagyonról*, majd a 2023. évi *CI. törvény a nemzeti adatvagyon hasznosításának rendszeréről és az egyes szolgáltatásokról* hatálya alá került. Ezeknek megfelelően a folyamatot kezdetben a NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt., majd felmenő rendszerben a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség koordinálja és felügyeli, az adatok átadása e szervezeten keresztül zajlik. A vonatkozó jogszabály(ok) értelmében az adatkapcsolási folyamat során az adatok többszörös anonimizáláson esnek át.

Az NSZFH által kezelt integrált adatbázis az NSZFH, az Oktatási Hivatal (OH), a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK), a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV), a Nemzetgazdasági Minisztérium – Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ), illetve a Diákhitel Központ Zrt. adatainak

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

egyénsoros, anonim kapcsolásából jött létre a szakképzésben és felnőttképzésben végzetek munkaerőpiaci és képzési nyomon követése érdekében. Az egyes szervektől származó adatok adattartalma a következő területekre terjed ki:

- Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (NSZFH)
 - A Szakképzés Információs Rendszerében (SZIR) tárolt szakképzési információk, mely az egyének jellemzői mellett tartalmazza a kibocsátó intézmény és képzés részletes adatait is
 - A Felnőttképzési Adatszolgáltatási Rendszerben (FAR) tárolt felnőttképzési információk
 - Szakmai vizsgákra vonatkozó adatok
- Oktatási Hivatal (OH)
 - Felsőoktatási tanulmányokra vonatkozó információk
- Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK)
 - Biztosítottsághoz kapcsolódó információk (pl. megváltozott munkaképesség, elhalálozás, külföldi kiküldetés, letelepedés vagy biztosítottság)
- Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV)
 - '08-as bevallás foglalkoztatotti szintű, jogviszony és ellátás folyósítás szintű adatai
 - '58-as bevallás egyéni vállalkozói járulék adatok
 - Kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA) bevallási adatok
 - '29-es bevallás társasági adóbevallás (TAO) adatok
- Nemzetgazdasági Minisztérium – Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ)
 - Az álláskeresői nyilvántartásból származó adatok (ellátás, aktív eszközök, munkaerőpiaci képzések stb.)
- Diákhitel Központ Zrt.
 - Diákhitel felvételére és törlesztésére vonatkozó információk

Vizsgált populáció és lefedettség¹

A szakképzési célcsoportra vonatkozó első adatkapcsolásban minden olyan tanuló szerepelt, aki 2020. szeptember 1. után megtalálható volt a Szakképzési Információs Rendszerben (SZIR), függetlenül attól, hogy képzésének mely szakaszában járt az adatszolgáltatás idején. Az elérhető adatkörök fél évente – összesen 9 éven keresztül – felmenő rendszerben bővülnek minden adatkapcsolás alkalmával, kiegészülve az egyes személyekhez tartozó naprakész információkkal, illetve az újonnan belépő tanulókkal.

¹ A fejezet nagy mértékben támaszkodik a következő tanulmány vonatkozó részeire: Czirfusz, D., Nyüsti, Sz., Nagy, Z., & Lénárd, S. (2025). Az adminisztratív adatok szerepe a szakképzés és a munkaerőpiac közötti átmenet elemzésében: Lehetőségek és kihívások. In V. Bocsi & K. Kovács (Eds.), Új kutatások a neveléstudományokban 2024: A nevelés és oktatás kihívásai a válságok korában (pp. 95–107). MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság; Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar; Debreceni Egyetem BTK Nevelés- és Művelődéstudományi Intézete.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

A dokumentum lezárásának időpontjában az addig szerző számára átadott adatok alapján a 2020. szeptember 1. és 2023. szeptember 30. között SZIR-ben jelen lévő szakképzési tanulók képezik a már meglévő szakképzési mintát (N= ~520 000 fő), akiknek jelenleg 2021. február és 2023. szeptember közötti nyomon követése biztosított.²

Az adminisztratív adatok egyik legnagyobb előnye a survey típusú adatfelvételekkel szemben, hogy elvi teljeskörűséget biztosítanak a populációra nézve. Ez megteremti a lehetőségét a kisebb létszámú, de társadalmi szempontból releváns csoportok vagy atipikus életutak célzott vizsgálatának, illetve az egyes oktatási intézmények vagy akár képzések értékelésének. E teljeskörűség azonban mindig csak az adatgyűjtést életre hívó adminisztratív aktus szemszögéből értelmezhető, amely gyakorta nem esik egybe a kutatói nézőponttal. Ennek egyik példája lehet a külföldi munkavállalás vagy külföldi továbbtanulás területe, amely a képzés és a munkaerőpiaci átmenet vizsgálatának szempontjából nagyon is releváns eseménynek tekinthető, miközben a magyarországi közigazgatási szervek számára nem képeznek igazgatási szempontból teendőket, így információkat sem gyűjtenek és tárolnak erről. A hazai adminisztratív adatbázisok kapcsolása ily módon nem képes információt szolgáltatni a külföldön tanulók vagy ott dolgozók életútjáról, mindössze legfeljebb ennek tényét vagy még inkább a hazai adatok hiányát képesek detektálni. Hasonlóképpen, az adminisztratív adatok nem nyújtanak információt azokról a személyekről sem, akik bejelentés nélkül dolgoznak, regisztráció nélkül keresnek munkát vagy a gyermekvállalástól / egészségkárosodástól eltérő okból inaktívak.

A célcsoport egy-egy adminisztratív szervnél való lefedettségét e mellett praktikus, az adatgyűjtést vagy a válaszadói terhek csökkentését célzó igazgatási döntések is befolyásolhatják. Az oktatás tekintetében ilyen döntésnek tekinthető a köznevelést és szakképzést külön információs rendszerbe szétválasztó 2020-as beavatkozás, amely jelentős adatszolgáltatói terhet rótt volna a többcélú intézményekre. Ezek mérséklése, racionalizálása érdekében minden oktatási intézmény csak egy információs rendszerben tesz eleget adatszolgáltatási kötelezettségének. Ennek következtében a csak Köznevelési Információs Rendszerből (KIR) vagy a kizárólag Szakképzés Információs Rendszeréből (SZIR) kiinduló adatkérések egyike sem tudja biztosítani a célcsoport teljeskörűségét, a kettő együttes elemzése pedig az adatok tartalmának, struktúrájának, gyűjtési gyakorlatának eltérései miatt csak korlátozottan lehetséges. A KIR 2024 októberi statisztikái szerint körülbelül tízezres nagyságrendűre, a teljes szakképzési populáció mintegy 4%-ára tehető azoknak a tanulónak az aránya, akik a szakképzéshez tartoznak ugyan, de egy SZIR-ből kiinduló elemzés szem elől téveszti őket.

E korlátok részbeni áthidalását támogatja a pályakövetés kérdőíves modulja, amely az adminisztratív nyilvántartásokból származó információkat kiegészíti és értelmezési kontextusba helyezi. Míg az adminisztratív adatok elsősorban a közigazgatási rendszerekben megjelenő, regisztrált élethelyzeteket képesek megragadni, a kérdőíves adatfelvétel lehetőséget teremt olyan jelenségek és háttértényezők feltárására is, amelyek a nyilvántartásokból nem vagy csak korlátozottan ismerhetők meg. Ide tartozik többek között a külföldi munkavállalás és tanulmányok részletesebb leírása, a nem bejelentett

² A vállalkozói szerződés teljesítési időszaka alatt további adatkapcsolások is megvalósultak, ugyanakkor ezen kapcsolások nyers adatbázisainak átadása még nem történt meg.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

munkavégzés, a regisztráción kívüli álláskeresés, illetve az inaktivitás egyéb okainak azonosítása. Emellett a kérdőíves modul olyan minőségi szempontok mérését is lehetővé teszi, mint a képzés hasznosulásának megítélése, az elsajátított kompetenciák és a munkaköri elvárások illeszkedése, a munka- és tanulmányi elégedettség, a továbblépési szándékok, valamint az észlelt akadályok és támogatások. A két adatforrás együttes alkalmazása így teljesebb és árnyaltabb képet ad a végzést követő pályákról: az adminisztratív adatok a kimenetek stabil, összehasonlítható és igen részletes nyomon követését, a kérdőíves modul pedig a jelenségek értelmezéséhez szükséges magyarázó információkat és kontextust biztosítja.

Fontos továbbá megjegyezni, hogy az alapsokaság meghatározása az elemzés során mind tanulói, mind képzési oldalról indokolt, hiszen ugyanaz a személy életútja során – akár párhuzamosan, akár egymást követően időben eltolva – több képzésben is érintett lehet. A munkaerőpiaci átmenetet és a korai karrierutat leíró indikátorok különösen érzékenyek a képzés lezárása után eltelt idő mennyiségére, emiatt a személyek pályakövetése mellett fontos megkülönböztetni azt is, hogy egy adott személy mely képzéséhez képest vizsgáljuk a további pálya alakulását.

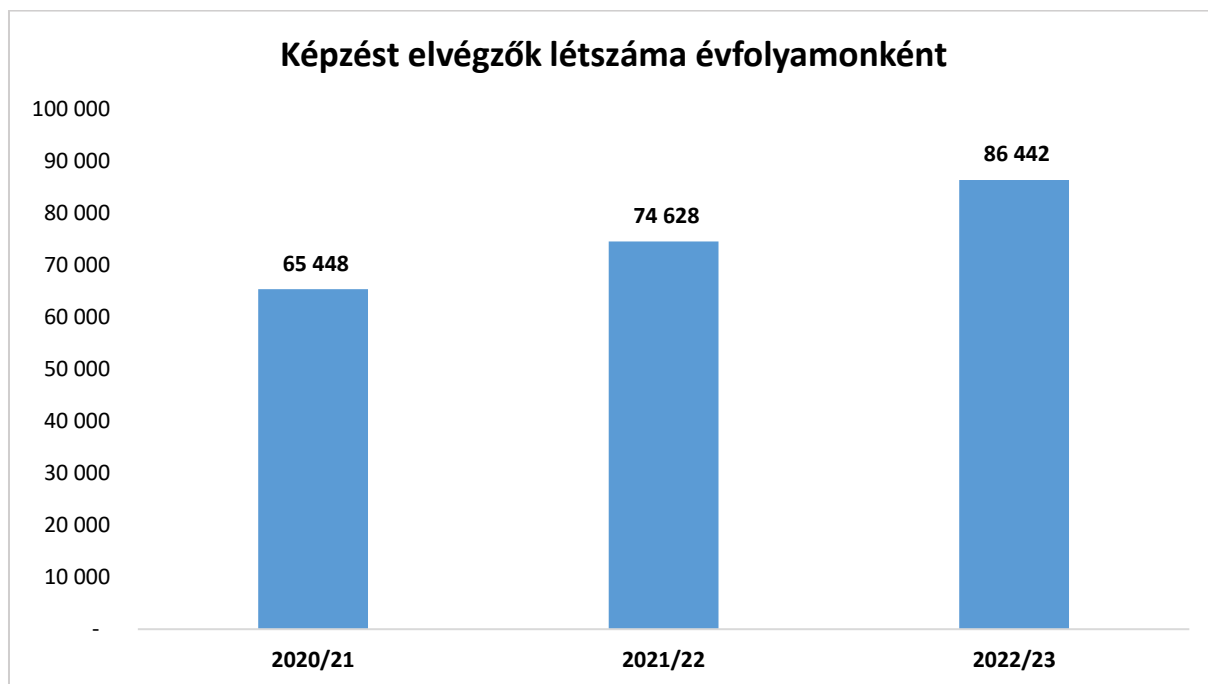
Az évfolyamok azonosításának sajátosságai

A vizsgálati célcsoport és az évfolyamok azonosításakor fontos módszertani korlát, hogy a SZIR bevezetésének korai időszakában a szakképesítés/szakképzettség megszerzésére vonatkozó információk adminisztratív rögzítettsége nem minden esetben teszi lehetővé a képesítésszerzés egyértelmű időpontjának azonosítását. A képzés kimenetének egységes értelmezéséhez az elemzés a képzési életút és a rendelkezésre álló vizsgainformációk alapján több lehetséges státuszt különít el: a folyamatban lévő képzéseket, a képzés vége előtti lemorzsolódást, valamint a végzős évfolyamhoz kapcsolódó lezárt képzéseket. Utóbbiaknál a vizsgainformációk alapján külön csoportba kerültek a képesítést igazolhatóan megszerzők, a képesítést nem szerzők, illetve a képesítésszerzés szempontjából meg nem ítéltető esetek. Az elemzésben az évfolyamok meghatározásához két, egymást kiegészítő kategóriát alkalmazunk: „Szakmát/szakképesítést szerzett”, illetve „A képzést elvégezte, de a szakma/szakképesítés megszerzése nem ítéltető meg”. A megközelítés biztosítja, hogy az adott évfolyamon biztonsággal azonosíthatók legyenek azok a tanulók, akiknél a képesítés megszerzése adminisztratív adatokkal igazolható, ugyanakkor a célcsoport – a definícióból következően – tartalmazhat olyan eseteket is, amikor a képzés lezárása ugyan a végzős időszakhoz kötődik, de a képesítés megszerzése nem feltétlenül történt meg, vagy annak ténye/ideje az adatokból nem állapítható meg. Az eredmények értelmezésekor ezért kiemelten fontos figyelembe venni, hogy a vizsgált évfolyamok egy részénél a képesítésszerzés adminisztratív bizonytalansága a célcsoport összetételét és egyes kimeneti mutatók szintjét is befolyásolhatja.

A fenti értelmezés szerint a vizsgált évfolyamok és azok elemszáma az alábbiak szerint alakul:

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Az elérhető információk időhorizontja

A nyomon követés már a képzés lezárását megelőzően indul, és – a jelenleg elemzésre átadott adattartam alapján – akár 2,5-3 évvel azt követően zárul. A projekt lezárásakor a legkorábban bevont végzős évfolyam esetében a vizsgálat lehetővé teszi majd a munkaerőpiaci pálya alakulásának hosszabb távú követését is: a képzés utolsó félévétől kezdődően mintegy kilenc éven át. A később kilépő évfolyamok esetében a munkaerőpiaci utókövetés időbeli hossza rövidebb lesz, ugyanakkor esetükben mód nyílik arra, hogy a teljes képzési időszak, így a tanulmányokkal párhuzamos munkavállalás egésze is vizsgálhatóvá váljon.

A 2021. február és 2023. szeptember közötti időszakon belül, ahol az indikátorok értelmezéséhez és számításához a pályák időbeli alakulása (longitudinális szemlélet) releváns, ott a rendelkezésre álló adminisztratív információk olyan formában kerülnek feldolgozásra, hogy azok havi gyakoriságú, egymással összehasonlítható mutatóként álljanak elő. Ez azt jelenti, hogy az egyének munkaerőpiaci és tanulási helyzetére vonatkozó megfigyelések hónapról hónapra kerülnek értelmezésre, és az indikátorok ennek megfelelően havi állapotokat vagy havi teljesítményjelzőket írnak le. A havi bontású számítási logika lehetővé teszi, hogy ne csupán egy adott pillanatkép álljon elő, hanem hosszabb idősoron keresztül legyen követhető, hogyan alakul a végzést követő időszakban az érintettek pályája. A havi gyakoriságú megközelítés további előnye, hogy az eltérő képzési időpontokból adódó különbségeket egységes keretbe rendezheti: az egyének pályája nem naptári időben, hanem a képzéshez viszonyított közös idősinen (például a végzést követő 1–36. hónap) is vizsgálható. Így az eredmények jobban összevethetők képzések, intézmények vagy évfolyamok között, és a pályák tipikus mintázatai is azonosíthatók.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Ezzel szemben vannak olyan jelenségek, amelyek természetüknél fogva egyetlen eseményhez vagy időponthoz kötődnek (például az első munkába állás). Ezeknél az indikátoroknál nem havi „állapotot” mérünk, hanem egy esemény bekövetkezését és annak időzítését. Az ilyen, egyszeri eseményekre épülő mutatókat a rendszer rugalmasan, mindig az adott képzés befejezéséhez viszonyítva értelmezi: vagyis nem egy fix időponthoz köti az összehasonlítást, hanem azt vizsgálja, hogy az esemény a végzés után mikor következett be.

A pályakövetés során vizsgálatra kerülnek olyan kimenetek is, amelyek nem egyetlen időponthoz (mint az „első” események), és nem is havi állapotokhoz kapcsolódnak, hanem a végzést követő teljes megfigyelési időszakra vonatkozóan írhatók le. Ezek az indikátorok azt rögzítik, hogy az adott jelenség bekövetkezett-e bármikor a pályakövetési időablakban, illetve szükség esetén az előfordulás intenzitását is (például hányszor fordult elő, összesen hány napot / hány hónapot érintett, mekkora volt az epizódok száma vagy teljes időtartama stb.). Tipikus példa erre, amikor azt vizsgáljuk, hogy az érintett tapasztalt-e regisztrált álláskeresői epizódot a végzést követően bármikor, függetlenül attól, hogy ez pontosan mikor történt. Az ilyen időablak-alapú mutatók jól kiegészítik a havi idősoros és az egyszeri, időzítésre épülő indikátorokat: egyszerre adnak átfogó képet a pálya egészére jellemző események előfordulásáról, és lehetővé teszik a csoportok közötti összehasonlítást akkor is, ha az események időzítése erősen szóródik.

Összességében tehát az elemzés három, egymást kiegészítő időkezelési logikát alkalmaz:

- Havi idősoros (longitudinális) megközelítés ott, ahol a pályák alakulása, stabilitása és dinamikája a lényeges (állapot- vagy aktivitásjellegű indikátorok).
- Eseményalapú, a végzéshez viszonyított időzítés ott, ahol egy egyszeri átmenet, „első alkalom” vagy belépési pont megragadása a cél (időponthoz kötött indikátorok).
- Időablak-alapú (teljes követési időszakra vonatkozó) megközelítés ott, ahol azt vizsgáljuk, hogy egy jelenség bekövetkezett-e bármikor a végzést követő megfigyelési időszakban, illetve – ahol releváns – milyen gyakorisággal vagy időtartamban fordult elő összesen a végzést követően.

Ez a megközelítés biztosítja, hogy az elemzés három nézőpontból, egymást kiegészítve írja le a végzést követő pályákat. Egyrészt dinamikus, idősoros képet ad a pályák alakulásáról (például a munkavégzés, tanulás, inaktivitás vagy álláskeresői hónapokról hónapra változó mintázatairól), másrészt pontosan megragadja azokat a kritikus belépési eseményeket is, amelyek a képzés–munkaerőpiac átmenet értékelésének kulcselemei (például az első munkába állás időzítése, illetve a stabil foglalkoztatási szakasz kialakulása). Emellett az időablak-alapú logika azt is lehetővé teszi, hogy a teljes megfigyelési időszakra vonatkozóan értelmezzük azokat a jelenségeket, amelyek nem egyetlen időponthoz kötődnek: például rögzítjük, hogy az érintett tapasztalt-e bármikor regisztrált álláskeresői epizódot a végzést követően, illetve – ahol releváns – milyen gyakorisággal vagy időtartamban fordult a vizsgált esemény elő. A három időkezelési logika kombinálásával a pályák nem csupán állapotfotóként értelmezhetők, hanem az átmenetek sebessége, sorrendje és tartóssága is láthatóvá válik, miközben átfogó képet kapunk a pályakövetési időszak során bekövetkező, összegző jellegű kockázatokról és tapasztalatokról is.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Az elemzés részletezettsége az adatvédelmi követelmények maradéktalan betartásával kerül megválasztásra: az eredmények csak addig a részletezettségig kerülnek megosztásra, ameddig az eredmények közzététele nem jár az egyének beazonosíthatóságának (felfedésének) kockázatával. Azokon a pontokon, ahol a rendelkezésre álló elemszámok alacsonyak, vagy a kombinált szűrések miatt a csoportok túl szűkre esnek, a részletes bontások nem tehetők elérhetővé, és szükség esetén aggregáltabb kategóriák, összevont csoportok vagy elhallgatási szabályok alkalmazása indokolt.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Pályakövetési elemzés

A pályakövetési elemzés fejezet az adminisztratív adatkapcsoláson alapuló indikátorok eredményeit mutatja be évfolyamonként (2020/2021, 2021/2022, 2022/2023) és idősoros nézőpontban, a végzést követő pályák főbb mintázataira fókuszálva. Az elemzés három tematikus blokk mentén épül fel. A munkaerőpiaci átmenet rész azt vizsgálja, hogy mennyire jellemző a végzést követő első elhelyezkedés és milyen jövedelmi szint jellemzi az első munkahelyet. A munkaerőpiaci integráció blokk a végzést követő időszak munkaerőpiaci és egyéb státuszainak alakulását tárgyalja, továbbá külön fejezetben elemzi az álláskeresés megjelenését és időtartamát, a jövedelmi helyzet fő mutatóit, valamint a munkaintenzitás jellemzőit. Végül a további tanulmányok folytatása témakör a továbbtanulás általános mutatóit, illetve a felsőoktatási, felnőttképzési és szakképzési továbbhaladási utak alakulását tekinti át. A fejezet célja, hogy a standard indikátorok segítségével összehasonlítható, trendeket és évfolyamkülönbségeket is bemutató helyzetképet adjon, és ezzel megalapozza a későbbi értelmezést, valamint a célzott szakpolitikai és intézményi fejlesztési következtetéseket.

Az eredmények értelmezésekor ugyanakkor fontos figyelembe venni, hogy a vizsgált évfolyamok pályakezdése részben a COVID–19 járvány időszakára, illetve annak közvetlen utóhatásaira esik. A járvány és a kapcsolódó korlátozások a képzés szervezését, a gyakorlati képzési lehetőségeket, valamint a munkaerőpiaci keresletet és belépési csatornákat is befolyásolhatták, ezért az évfolyamok közötti különbségek egy része a rendkívüli külső környezetből is fakadhat. Ennek megfelelően a fejezetben bemutatott trendek és eltérések értékelése során indokolt a járványidőszak kontextusának folyamatos szem előtt tartása, különösen a végzés körüli hónapok és az első munkaerőpiaci belépés időzítése tekintetében.

Munkaerőpiaci átmenet

A munkaerőpiaci átmenet alfejezet azt vizsgálja, hogy a szakképzés sikeres lezárását követően milyen gyorsan és milyen arányban kapcsolódnak be a végzettek a munka világába, illetve milyen korai munkaerőpiaci jellemzők társulnak az első elhelyezkedéshez. A bemutatott indikátorok egyrészt a belépés mértékét ragadják meg (végzést követően első munkahelyen elhelyezkedők száma és aránya), másrészt az első munkahelyhez kötődő jövedelmi szintet (az első munkahónapban elért bruttó jövedelem) írják le. Az elemzés évfolyamonként és idősoros bontásban mutatja be, hogyan alakul az első belépés, illetve milyen különbségek láthatók az évfolyamok között az átmenet korai minőségi jellemzőiben.

Az alfejezet értelmezésekor végig szem előtt tartjuk, hogy a munkaerőpiaci átmenet nem kizárólag a képzési teljesítmény függvénye: az adott időszak gazdasági-társadalmi környezete, a területi munkaerőpiaci kereslet, valamint a továbbtanulási döntések is befolyásolhatják a belépés időzítését és mintázatait. Ez különösen releváns a vizsgált évfolyamok esetében, amelyek pályakezdése részben a COVID–19 járvány közvetlen időszakára és utóhatásaira esik.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Végzést követően (első munkahelyen) elhelyezkedő tanulók száma (fő) és Végzést követően (első munkahelyen) elhelyezkedő tanulók bázishoz viszonyított aránya (%)

A végzést követően (első munkahelyen) elhelyezkedő tanulók száma indikátor azt méri, hogy a vizsgált végzős tanulói körből hányan álltak a képzés befejezése után először munkába, vagyis hány olyan fiatal van, akinek az első, igazolható munkakezdése a végzést követően történt.

Azokat a tanulókat (egyedi személyeket) soroljuk ide, akiknél a rendelkezésre álló adminisztratív adatok alapján azonosítható munkaviszony, és ezek közül az első munkakezdés nem a végzést megelőzően, hanem a képzés sikeres lezárása után (ha a sikeres zárás időpontja nem ismert, akkor a képzés utolsó hónapja után) történt.

A tanulók munkába állását három, könnyen értelmezhető helyzetbe soroljuk:

1. Párhuzamos munkavégzés: a munkakezdés még a képzés lezárása előtt történik (a tanuló már a képzés mellett dolgozik)
2. Végzést követő első elhelyezkedés: a munkakezdés a képzés lezárása után történik, és ez az adott személy első megjelenő munkakezdése az adathalmazban
3. Nem első elhelyezkedés a végzés után: a munkakezdés ugyan a végzés után történik, de az adatok alapján az adott személynek volt korábbi munkakezdése (tehát ez már nem az első munkaerőpiaci belépése)

Az indikátor értéke a vizsgált célcsoporton belül azoknak a tanulóknak a száma, akik a fenti besorolás szerint a „végzést követő első elhelyezkedés” kategóriába tartoznak.

A végzést követően (első munkahelyen) elhelyezkedő tanulók bázishoz viszonyított aránya (%) mutató pedig azt fejezi ki, hogy a vizsgált végzős tanulói körön belül mekkora arányban vannak azok a tanulók, akik a képzés befejezése után léptek be először a munkaerőpiacra, vagyis akiknél az első, adminisztratív adatokban azonosítható munkakezdés a végzést követően történt. A mutató értéke a „végzést követő első elhelyezkedők” létszámának és a teljes vizsgált célcsoport létszámának hányadosa, százalékos formában kifejezve.

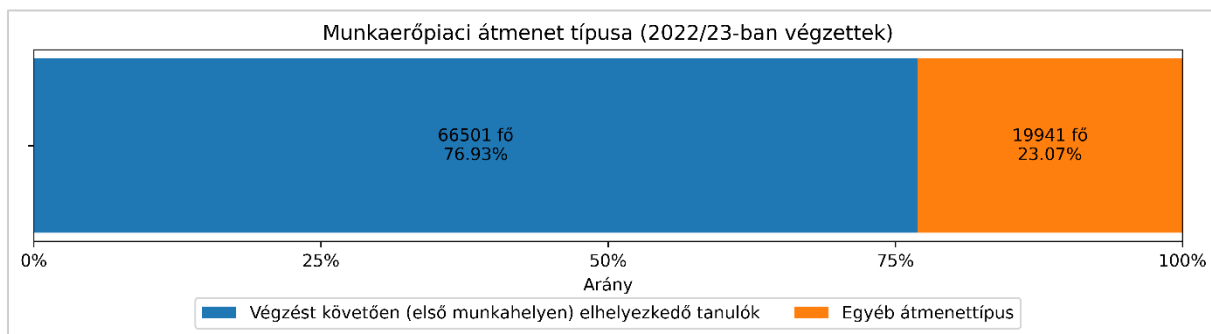
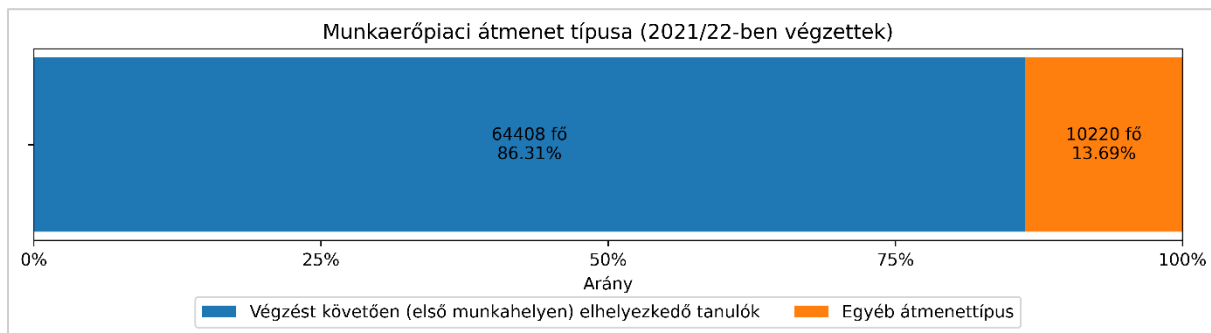
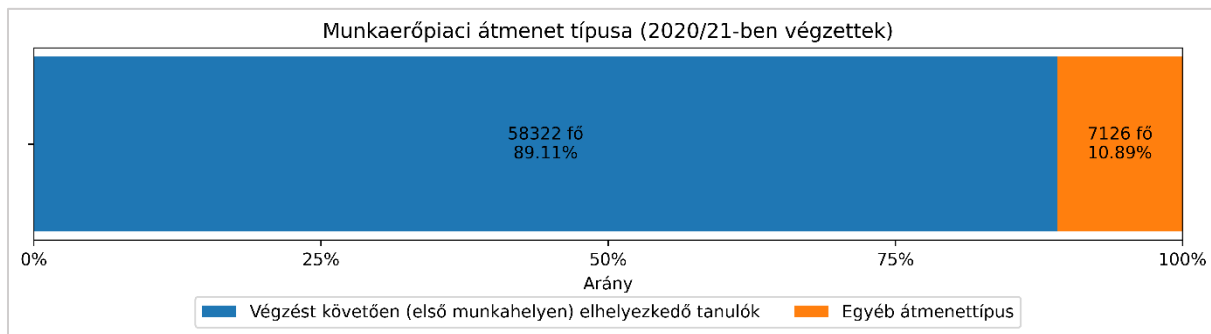
Fontos értelmezési megjegyzés, hogy a mutató a rendelkezésre álló hazai adminisztratív bejegyzések alapján azonosítható munkakezdéseket méri, és azok közül is csak az adatkapcsolás kezdetétől, 2021. februárjától vizsgálódik. A munkába állás itt tehát szűkül a 2021. februárját követő, magyarországi és bejelentett munkaviszonyokra.

A három évfolyam összevetése alapján a végzést követően (első munkahelyen) elhelyezkedő tanulók aránya összességében csökkenő tendenciát mutat, miközben az egyéb átmenettípus aránya párhuzamosan emelkedik, de mindhárom vizsgált évfolyamnál magasan a végzést követő első elhelyezkedés dominál. A 2020/2021-es évfolyamnál a végzést követően első munkahelyen elhelyezkedők aránya 89,11% (58 322 fő), az egyéb átmenettípusoké 10,89% (7 126 fő). A 2021/2022-es évfolyamnál az első elhelyezkedés aránya továbbra is magas, de mérséklődik (86,31%; 64 408 fő),

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

miközben az egyéb átmenetek aránya némileg 13,69%-ra (10 220 fő) nő. A 2022/2023-as évfolyam esetében az eltolódás erőteljesebb: az első elhelyezkedés aránya 76,93%-ra (66 501 fő) esik vissza, míg az egyéb átmenettípusok aránya 23,07%-ra (19 941 fő) nő.

Az eredmények értelmezésekor ugyanakkor két módszertani korlátot is szükséges szem előtt tartani. Egyrészt a munkába állás ebben az elemzésben a hazai adminisztratív nyilvántartásokban megjelenő, magyarországi és bejelentett munkaviszony-kezdetekre szűkül, és csak az adatkapcsolás időbeli lefedettségétől, azaz 2021. februárjától vizsgálható. Utóbbiból következik, hogy az első vizsgált évfolyamokon tanulók képzéssel párhuzamos munkavégzése csak korlátokkal ragadható meg. Másrészt a rendelkezésre álló megfigyelési időtáv 2023.09-ig tart, ami a 2022/2023-as évfolyam esetében a végzés utáni elhelyezkedés rögzítésére csak rövid utánkövetési ablakot jelenthet, így technikailag is hozzájárulhat ahhoz, hogy a belépések egy része még nem jelenik meg végzést követő első munkahely kategóriában, és az egyéb átmenettípus aránya magasabbnak látszik. Ennek

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

megfelelően a 2022/2023-as évfolyamnál megfigyelhető nagyobb eltolódás egy része bár valós folyamatokra is utalhat, ugyanakkor az összehasonlításnál indokolt figyelembe venni az eltérő utánkövetési horizont és az adminisztratív láthatóság korlátait is.

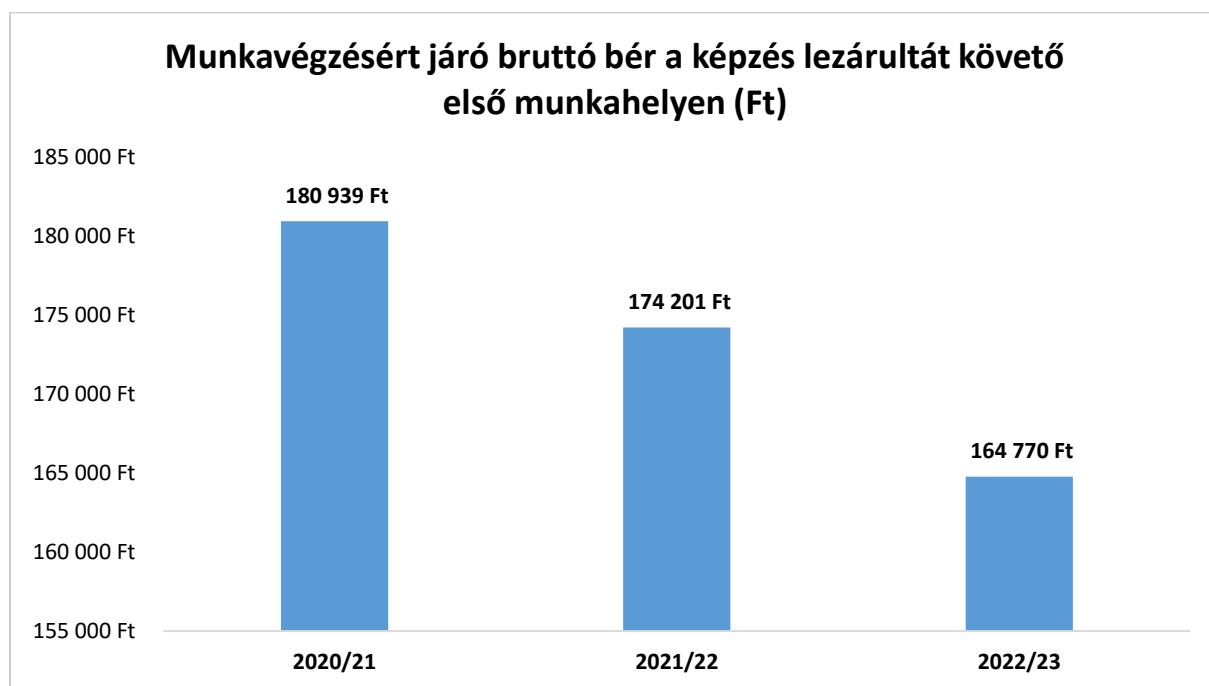
Munkavégzésért járó bruttó bér a képzés lezárultát követő első munkahelyen (Ft)

Az indikátor az első munkahelyen elért jövedelmi helyzetet méri. A mutató azt adja meg, hogy a végzést követően azonosított első munkahely első munkahónapjában a személy mekkora összes bruttó, bér jellegű jövedelmet ért el.

A mutató kizárólag az első munkahelyhez rendelt alkalmazotti jogviszonyra vonatkozik, és két komponens összegéből áll:

- a rendszeres pénzbeli juttatások korrigált (standardizált) havi értékéből, amelyet úgy arányosítunk, hogy teljes hónapra és heti 40 órás foglalkoztatásra vetített, összehasonlítható bérértéket adjon; valamint
- a nem rendszeres pénzbeli juttatások adott hónapra eső bruttó értékéből, amely a TB-járulék-köteles nem rendszeres jövedelmeket és a felszolgálási díj járulékalapját is magában foglalja.

Az indikátor eredménye így az első munkahónapban, az első munkahelyen realizált bruttó jövedelem átlagos összegét fejezi ki.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Munkaerőpiaci integráció

A munkaerőpiaci integráció alfejezet azt mutatja be, hogy a végzést követően a tanulók milyen munkaerőpiaci helyzetekben jelennek meg, és ezek a helyzetek mennyire stabilan vagy változóan alakulnak az utánkövetési időszak során. Míg a munkaerőpiaci átmenet az első belépésre fókuszál, addig ez a blokk a végzést követő pályák tágabb szerkezetét vizsgálja: hogyan oszlik meg az idő a foglalkoztatás, az álláskeresés, a tanulás és az inaktivitás különböző formái között, illetve milyen mintázatok rajzolódnak ki évfolyamonként és időben.

Az alfejezet több nézőpontból közelíti meg az integrációt. A munkaerőpiaci részstátuszok és a fő munkaerőpiaci státusz a végzést követő hónapok „állapotképét” adják meg, és lehetővé teszik annak áttekintését, hogy a vizsgált csoportban milyen arányban és milyen kombinációkban jelennek meg a különböző munkaerőpiaci és tanulási helyzetek. Az álláskeresés fejezet külön kezeli a regisztrált álláskeresés előfordulását és tartósságát, mert ez a munkaerőpiaci beilleszkedés egyik fontos kockázati jelzője. A jövedelmi helyzet a foglalkoztatás anyagi oldalát írja le a rendelkezésre álló alkalmazotti jövedelmi információk alapján, míg a munkaintenzitás (például a munkában töltött napok és a teljes munkaidő megjelenése) azt segít értelmezni, hogy a foglalkoztatás milyen mértékben jelent tényleges munkaerőpiaci jelenlétet a hónap során.

Az eredmények értelmezésekor fontos szem előtt tartani, hogy az integrációs mutatók egy része a nyilvántartásokban megjelenő, regisztrált élethelyzetekre épül, ezért a nem bejelentett munkavégzés, a regisztráción kívüli álláskeresés vagy a külföldi munkavállalás csak korlátozottan látható. Ennek megfelelően az alfejezet a trendek és évfolyamkülönbségek bemutatása mellett a főbb értelmezési kereteket is jelzi, hogy a következtetések összehasonlítható és megalapozott módon legyenek levonhatók.

Munkaerőpiaci részstátuszok

A munkaerőpiaci státusz meghatározása elengedhetetlenné teszi az egyes részstátuszok definiálását, majd ezek vizsgált időszakra vonatkozó ütköztetését. Az elérhető információk alapján meghatározható részstátuszok és azok tartalma a következő:

- **Tanul:** A személyt akkor tekintjük tanuló részstátuszúnak, ha a vizsgált hónapban legalább egy napon aktív (nem szünetelő) szakképzési, felnőttképzési vagy felsőoktatási jogviszonnyal rendelkezett. Részletesebb bontásban:
 - **Szakképzésben tanul:** A személyt akkor tekintjük szakképzésben tanulónak, ha a vizsgált hónapban legalább egy napon nem szünetelő szakképzési jogviszonnyal rendelkezett.
 - **Felnőttképzésben tanul:** A személyt akkor tekintjük felnőttképzésben tanulónak, ha a vizsgált hónapban legalább egy napon felnőttképzési jogviszonnyal rendelkezett.
 - **Felsőoktatásban tanul:** A személyt akkor tekintjük felsőoktatásban tanulónak, ha a vizsgált hónapban legalább egy napon aktív felsőoktatási jogviszonnyal rendelkezett.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

- **Dolgozik:** A személyt akkor tekintjük dolgozik részstátuszúnak, ha a vizsgált hónapban legalább egy napon bejelentett jövedelemszerző tevékenységet végzett függetlenül ennek formájától: foglalkoztatott, egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás (EKHO), egyszerűsített foglalkoztatás (EFO), őstermelő, egyéni vállalkozó (EV), kisadózó vállalkozó (KATA). Amennyiben a hónap egészét kieső időben / szüneteléssel töltötte valaki, nem kerül dolgozó státuszba besorolásra. A részstátusz részletesebb bontásban is elérhető az alábbiak szerint:
 - Foglalkoztatottként dolgozik
 - Egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás (EKHO) keretében dolgozik
 - Egyszerűsített foglalkoztatás (EFO) keretében dolgozik
 - Őstermelőként dolgozik
 - Egyéni vállalkozóként (EV) dolgozik
 - Kisadózó vállalkozóként (KATA) dolgozik
- **Regisztrált álláskereső:** A személyt akkor tekintjük regisztrált álláskereső részstátuszúnak, ha a vizsgált hónapban legalább egy napon nyilvántartásba vette magát regisztrált álláskeresőként.
- **Egyéb státuszok**
 - **Gyermekgondozás, örökbefogadás vagy otthoni ápolás:** A gyermekvállalás, örökbefogadás, otthon ápolás részstátusz kizárólag azokat az eseteket tartalmazza, amikor a biztosított jogviszony szünetel (foglalkoztatottként kieső időként jelenik meg) az alábbi okok valamelyike miatt: csecsemőgondozási díj; gyermekgondozási díj; gyermekgondozást segítő ellátás, gyermekgondozási segély; gyermeknevelési támogatás; ápolási díj; gyermekek otthongondozási díja; örökbefogadói díj. Abban az esetben, ha ezek mellett munkavégzés történik, vagy ha ezeket úgy veszi igénybe valaki, hogy nem rendelkezett előtte munkaviszonyból származó biztosított jogviszonnyal (pl. tanulóként vagy vállalkozóként került ebbe a státuszba), akkor nem jelenik meg ebben a részstátuszban. A részstátusz célja tehát nem a gyermekvállalásban, örökbefogadásban vagy otthoni ápolásban érintett személyek teljes körének azonosítása, hanem annak jelzése, hogy a személy munkaerőpiaci jelenlétében kiesés következett be, és ennek valószínűsíthető oka a fenti ellátások valamelyikének igénybevétele.
 - **Halálozás:** A halálozás részstátusz azt jelöli, hogy a személy az adott hónapban vagy azt megelőzően elhalálozott a NEAK-nál elérhető információk szerint.
 - **Nyugellátás:** Az adatkapcsolásban rendelkezésre álló információk nem alkalmasak arra, hogy maradéktalanul minden nyugellátásban érintett személyt azonosítsanak, azonban a NAV adatok esetén – az adózást érintő relevanciája miatt – fellelhetők azok a személyek, akik a nyugellátás folyósítása mellett munkát végeznek. Esetükben megjelölhető az az időpont, amiktől már biztosan nyugellátás folyósításában érintettek voltak. E logika alapján nyugellátás státuszba soroljuk a személyt, ha a NAV adóbevallási adatai alapján a vizsgált hónapban vagy azt megelőzően nyugdíjas jogállásra utaló kód szerepel.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

- **Külföldre telepedés / külföldön élés / külföldön biztosítottság:** Ide soroljuk a személyt, ha a NEAK nyilvántartása szerint külföldi tartózkodást vagy külföldi biztosítottságot jelentett be, és ennek érvényessége a vizsgált hónapban legalább egy napra kiterjedt.
- **Egyéb, inaktív:** A személy a vizsgált hónapban egyetlen fentebb definiált részstátuszba sem sorolható be, egyik elemzett regiszterben sem kapcsolódik hozzá adminisztratív bejegyzés egyetlen naptári napra vonatkozóan sem.

Az eredmények bemutatása úgy épül fel, hogy először évfolyamonként egy-egy ábrán áttekintést adunk a részstátuszok havi alakulásáról, majd ezt követően külön is megjelenítjük a tanuláshoz, a munkavégzéshez, illetve az egyéb/inaktív élethelyzetekhez kapcsolódó részstátuszokat, hogy árnyaltabb és pontosabb képet kapjunk. A részstátuszok idősoros vizsgálata nemcsak a pályák fő mintázatait teszi láthatóvá, hanem azokat a rendszerszintű változásokat is, amelyek az adminisztratív adatok értelmezését befolyásolhatják. Ilyen lehet például a KATA szabályozás átalakulása és az érintettek egyéni vállalkozói jogviszonyba történő tömeges átáramlása, a SZIR-ben jellemző – gyakran év végére vagy augusztusra rögzített – képzéslezárási gyakorlat, illetve az eltérő bevallási gyakoriságok (havi, negyedéves, éves) hatása arra, hogy adott időpontban milyen hosszú időszakra állnak rendelkezésre feldolgozható adatok.

A három évfolyam idősoros ábrái összességében azt mutatják, hogy a végzést követő hónapokban a tanulói és munkaerőpiaci részstátuszok súlypontja fokozatosan áttevődik a tanuláshoz kötődő jogviszonyokról a munkavégzés felé, miközben néhány részstátusz jellegzetes, időben ismétlődő mintázatot rajzol ki. A görbék alakja alapján a pályakezdés nem egyetlen hónapban történik meg tömegesen, hanem több hónapon át zajló átmenetként jelenik meg.

A „szakképzésben tanul” részstátusz mindhárom évfolyamnál magas szintről indul, majd jól látható, ugrásszerű töréspontokkal csökken. Ezek a hirtelen visszaesések jellemzően a tanévzáráshoz, illetve a képzés lezárásához köthető adminisztratív időszakok környékén jelentkeznek, ami egyszerre tükrözheti a végzéshez kapcsolódó tényleges kilépést és az intézményi lezárási gyakorlat hatását is. Emiatt a „lépcsőzetes” esések értelmezésekor indokolt óvatosan eljárni, és figyelembe venni, hogy a nyilvántartási sajátosságok felerősíthetik a töréspontok látványosságát.

Ezzel párhuzamosan a „foglalkoztatott (kieső idő nélkül)” részstátusz mindhárom évfolyamban fokozatosan emelkedik: a végzést követő időszakban egyre nagyobb arányban jelennek meg stabil, bejelentett foglalkoztatásban a végzettek. A görbék inkább felkúszó jellegűek, ami a vonatkozó szakirodalmi tapasztalatokkal összhangban arra utal, hogy a munkaerőpiaci belépés és stabilizálódás időben elnyúlva, hónapokon keresztül megy végbe, nem egyszeri eseményként.

Az egyszerűsített foglalkoztatás (EFO) több évfolyamnál is jól kivehetően szezonális mintázatot mutat: bizonyos hónapokban – jellemzően a nyári időszak környékén – megugrás látszik, majd ezt követően visszarendeződés. Ez összhangban van azzal, hogy az EFO sok esetben idényjellegű munkavégzéshez kapcsolódik, így a részstátusz aránya időszakosan, nem pedig tartósan emelkedik.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

A „külföldi tartózkodását jelentette” részstátusz mindhárom évfolyamban lassú, fokozatos növekedést jelez, vagyis idővel egyre többen jelennek meg a nyilvántartásokban külföldi érintettséggel. Ennek értelmezésekor ugyanakkor lényeges, hogy ez a jelzés adminisztratív bejelentésen alapul: a külföldi munkavállalás vagy tanulás teljes körét nem feltétlenül fedi le, inkább annak csak a „látható”, nyilvántartásban megjelenő részét.

Az álláskeresés ezzel szemben nem tartósan magas, inkább időszakonként megugró, majd visszarendeződő mintázatot mutat. A regisztrált álláskereső aránya mindhárom évfolyamban néhány százalékos sávban marad, ugyanakkor jól látható, hogy bizonyos időszakokban – jellemzően a végzés utáni első hónapokban, illetve egyes tanévhatár-közi időpontok környékén – átmeneti emelkedések jelennek meg. Ez az olvasat összhangban van azzal, hogy a regisztrációt igénylő álláskeresés sokaknál átmeneti epizódként jelenhet meg, miközben az adminisztratív adatok csak a regisztrált álláskeresőt mutatják (a nem regisztrált munkakeresés ebben a nézőpontban nem látható).

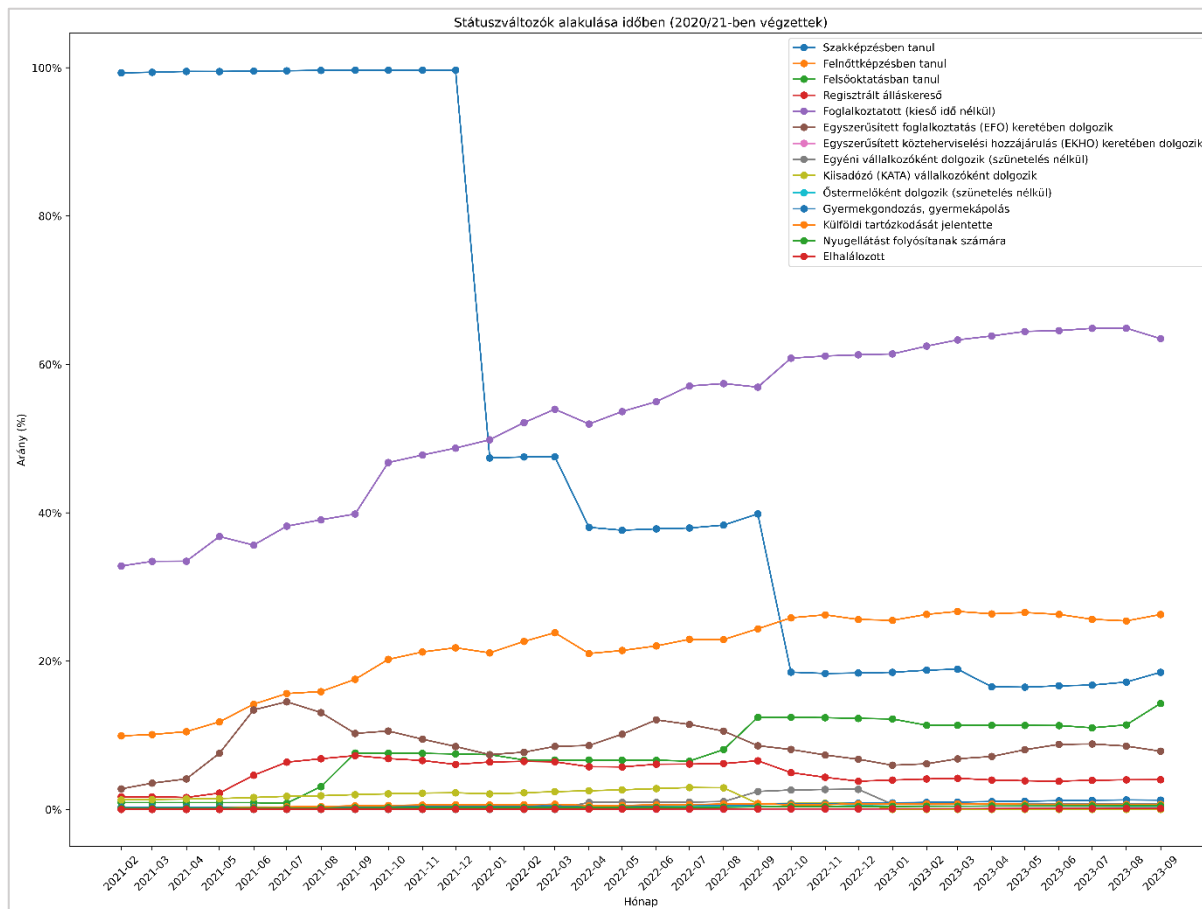
A munkavállalási formák közül az EFO (egyszerűsített foglalkoztatás) mindhárom ábrán kifejezetten szezonális, hullámzó mintázatot rajzol: tipikusan a nyári hónapokban magasabb, majd visszaesik, ami idényjellegű munkavégzésre utal. Az EKHO végig alacsony arányban jelenik meg, inkább kismértékű, stabil kiegészítő jelenséggént.

A vállalkozói jogviszonyoknál szintén jól látszanak időbeli elmozdulások. Különösen feltűnő a KATA részstátusz 2022 második feléhez köthető visszaesése, amely párhuzamosan együtt járhat az egyéni vállalkozói jogviszonyban való megjelenés erősödésével – ez a mintázat összhangban áll azzal, hogy a szabályozási változások a nyilvántartásokban is „átcímkezhetik” a vállalkozói aktivitás egy részét. Az őstermelői státusz mindhárom évfolyamban alacsony szinten marad, érdemi tömegjelenséggént nem rajzolódik ki.

Összességében a három évfolyam eredményei azt sugallják, hogy a végzettek munkaerőpiaci beilleszkedése alapvetően a foglalkoztatotti jelenlét fokozatos erősödésén keresztül írható le, miközben a regisztrált álláskeresés inkább átmeneti, epizodikus jelleggel jelenik meg. A részletesebb munkavállalási formák közül az EFO szezonális, valamint a vállalkozói jogviszonyoknál megfigyelhető – részben szabályozási környezethez köthető – átrendeződések adják a legmarkánsabb kiegészítő mintázatokat.

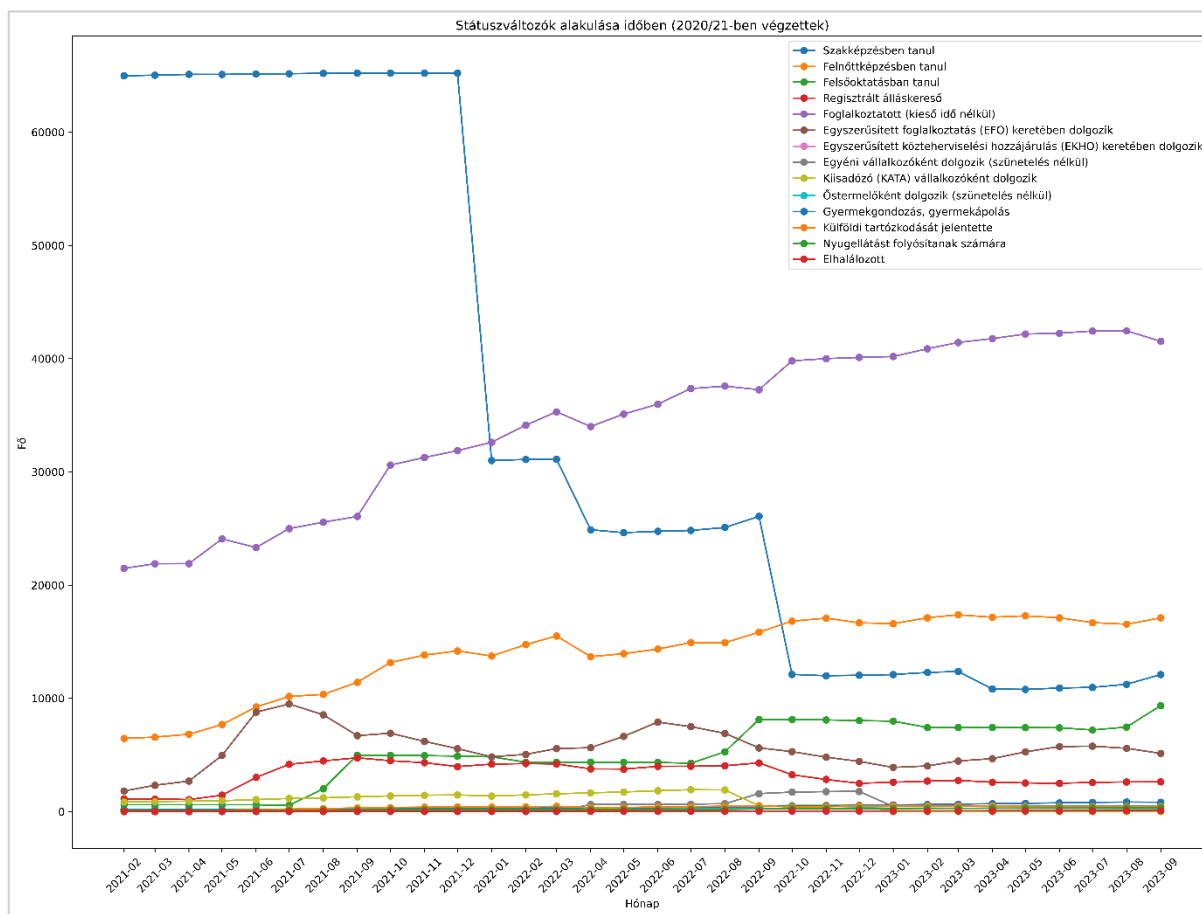

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

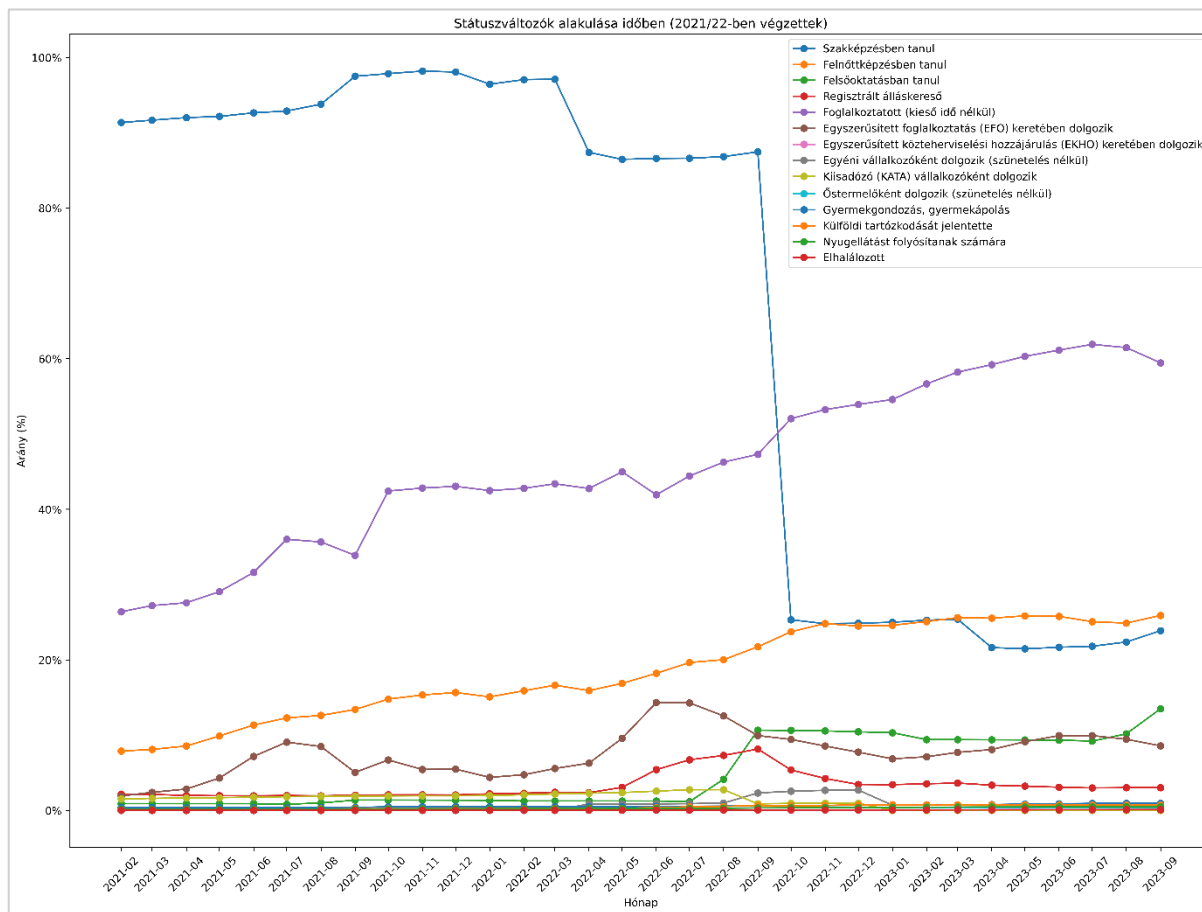

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

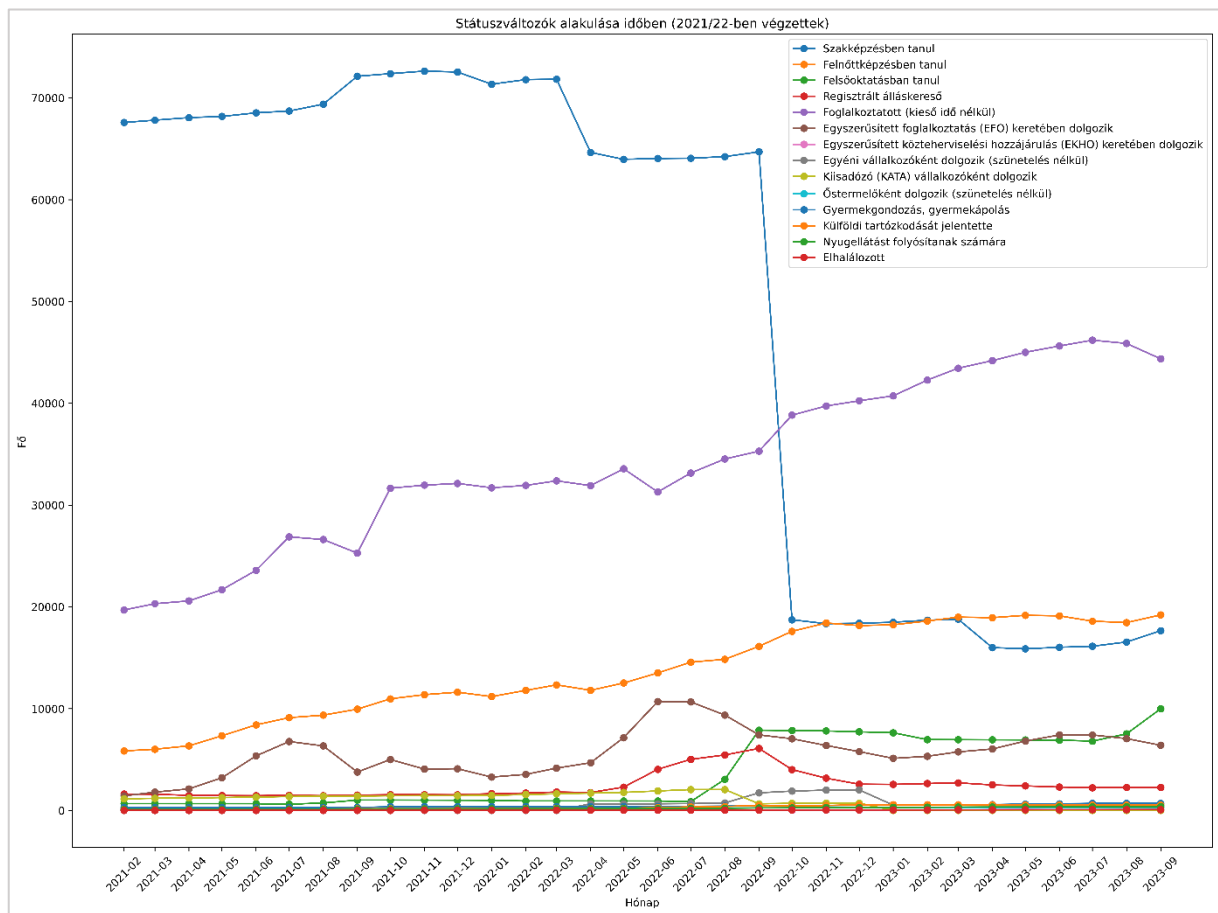

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

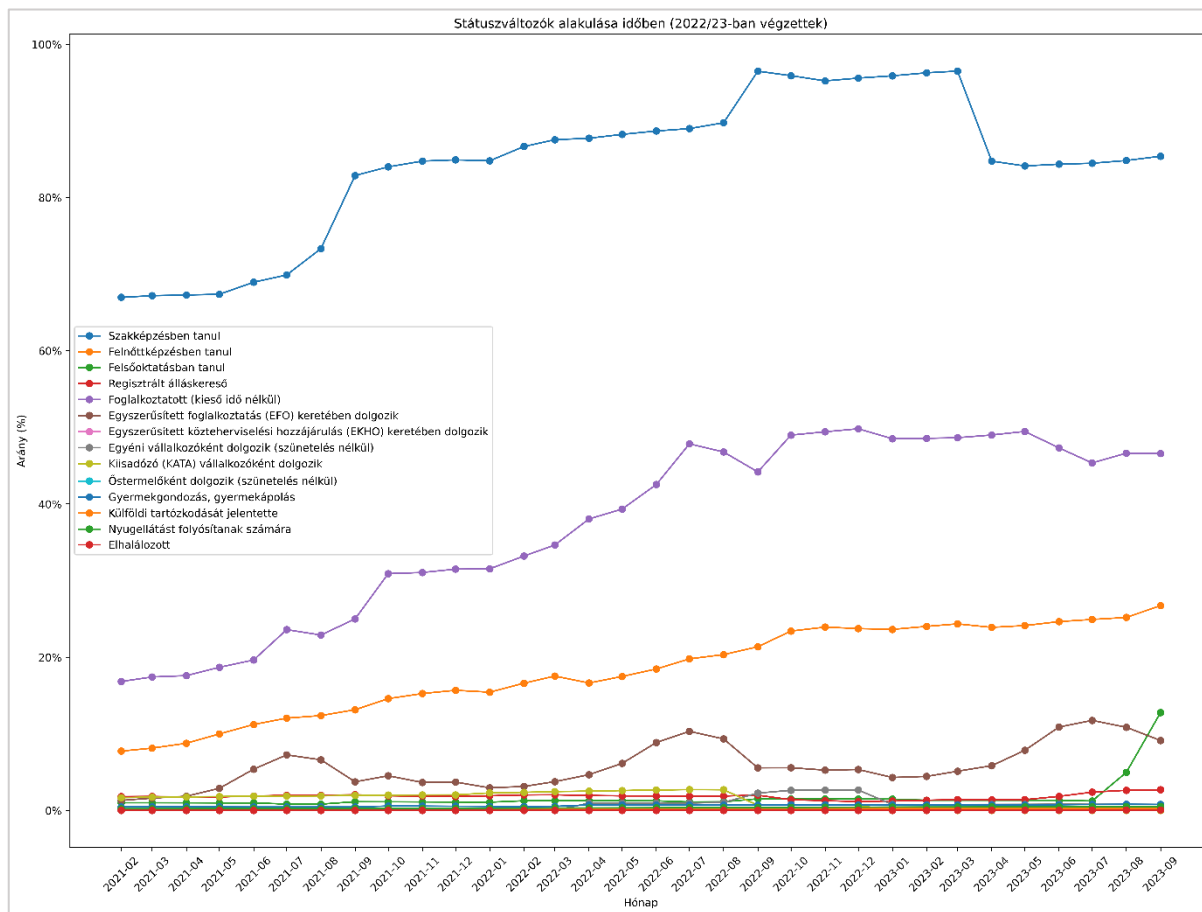
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

24

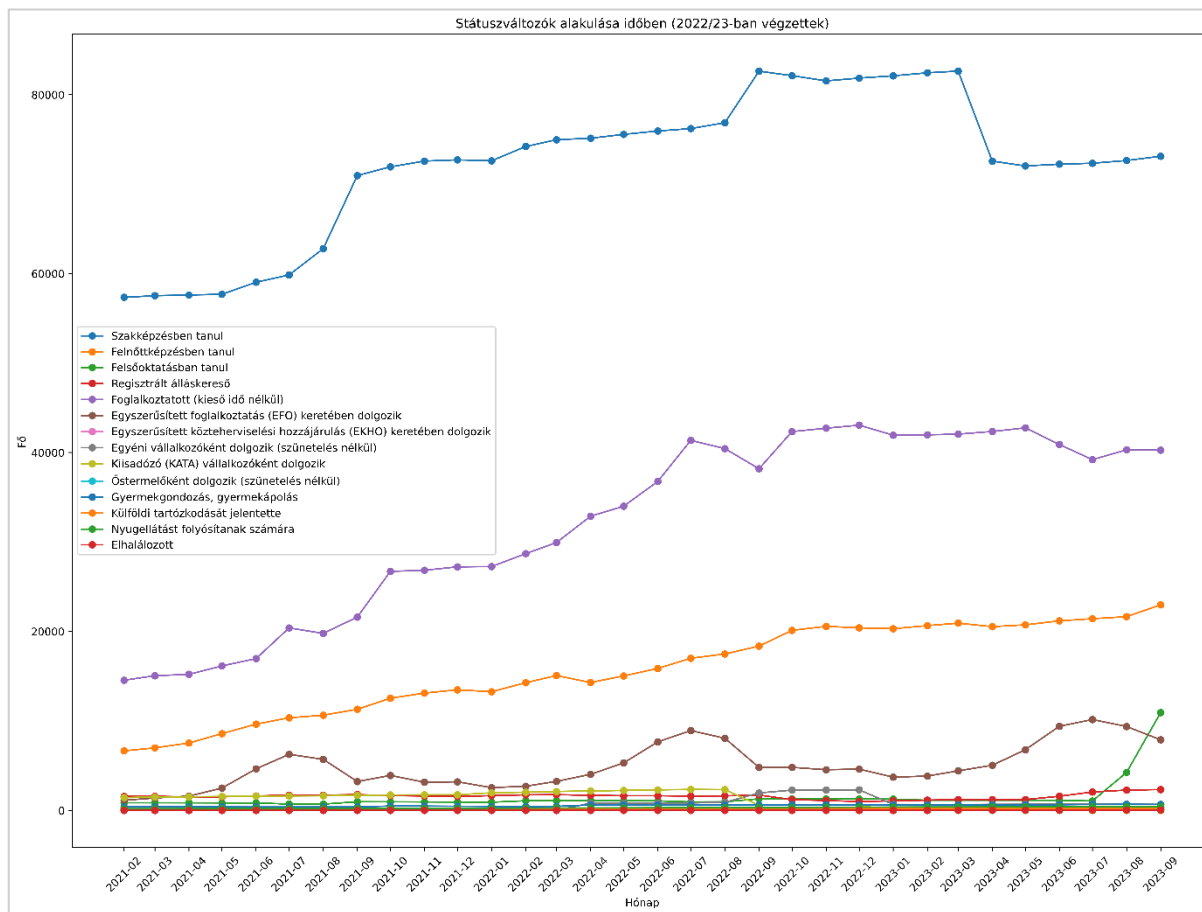
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

25

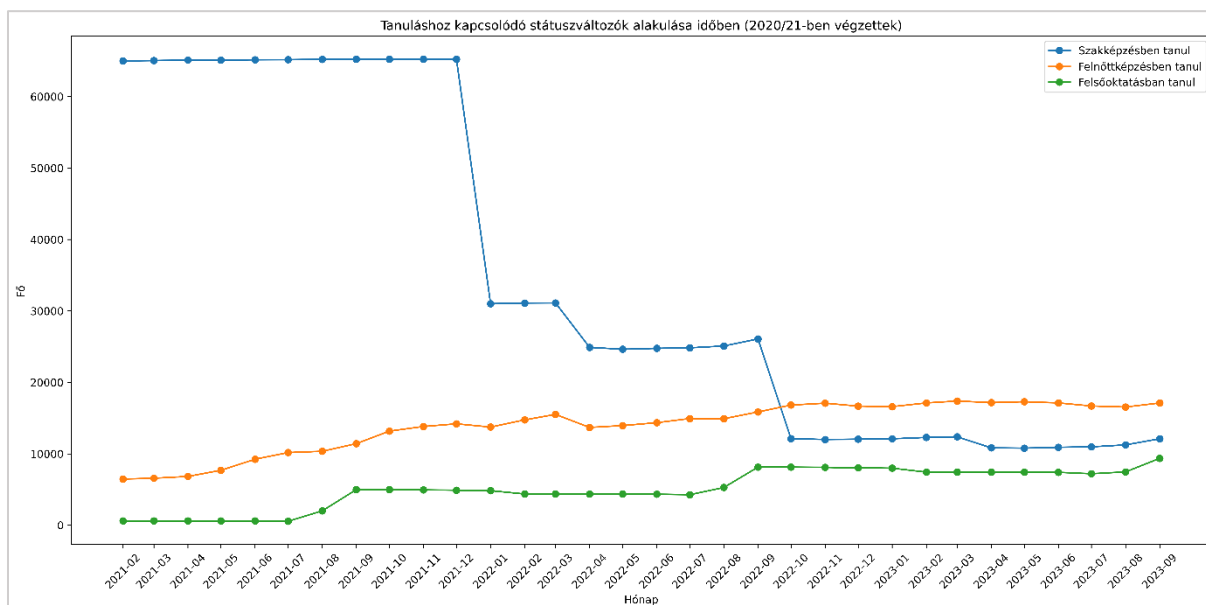
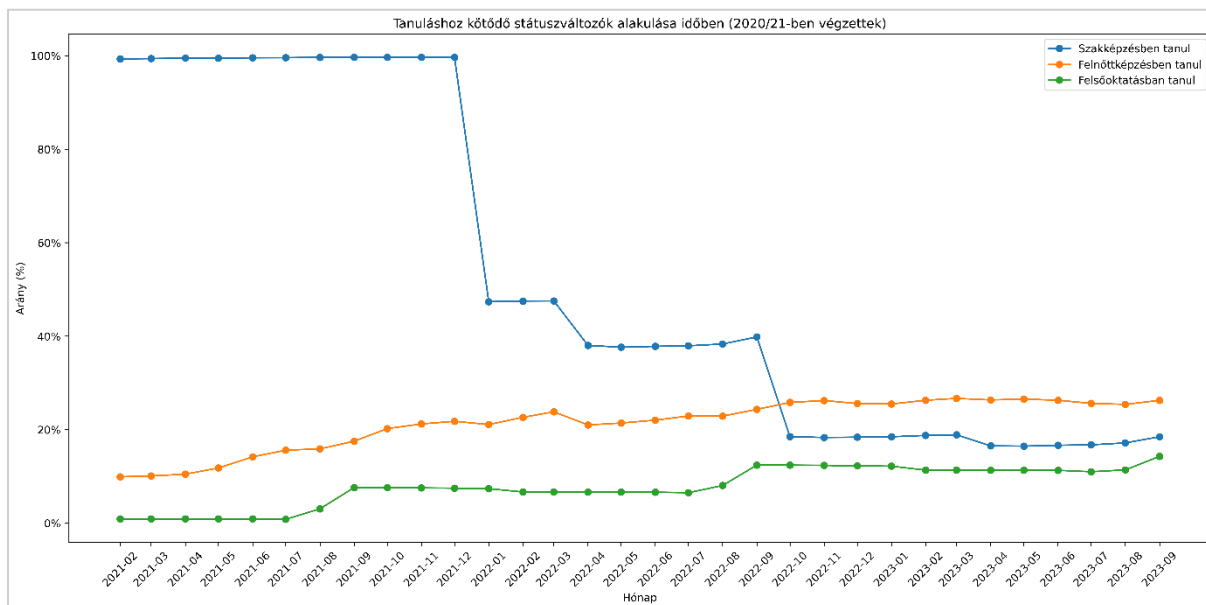

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

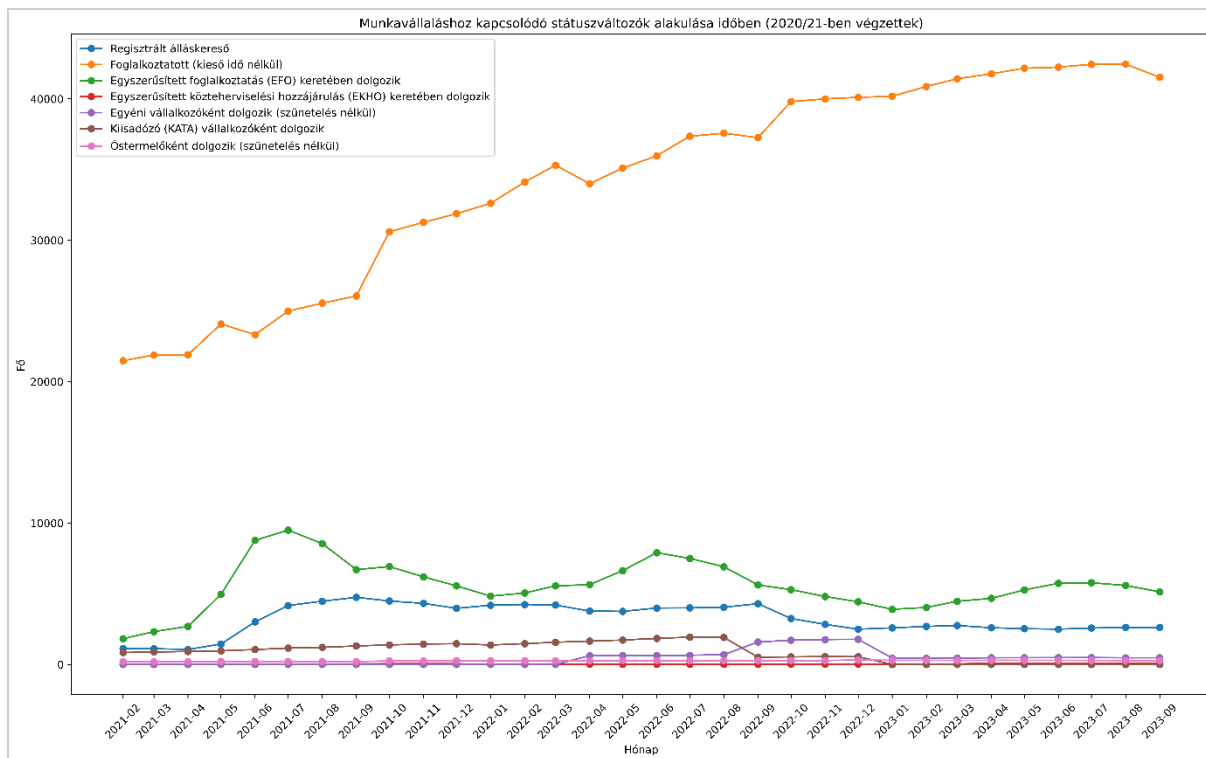
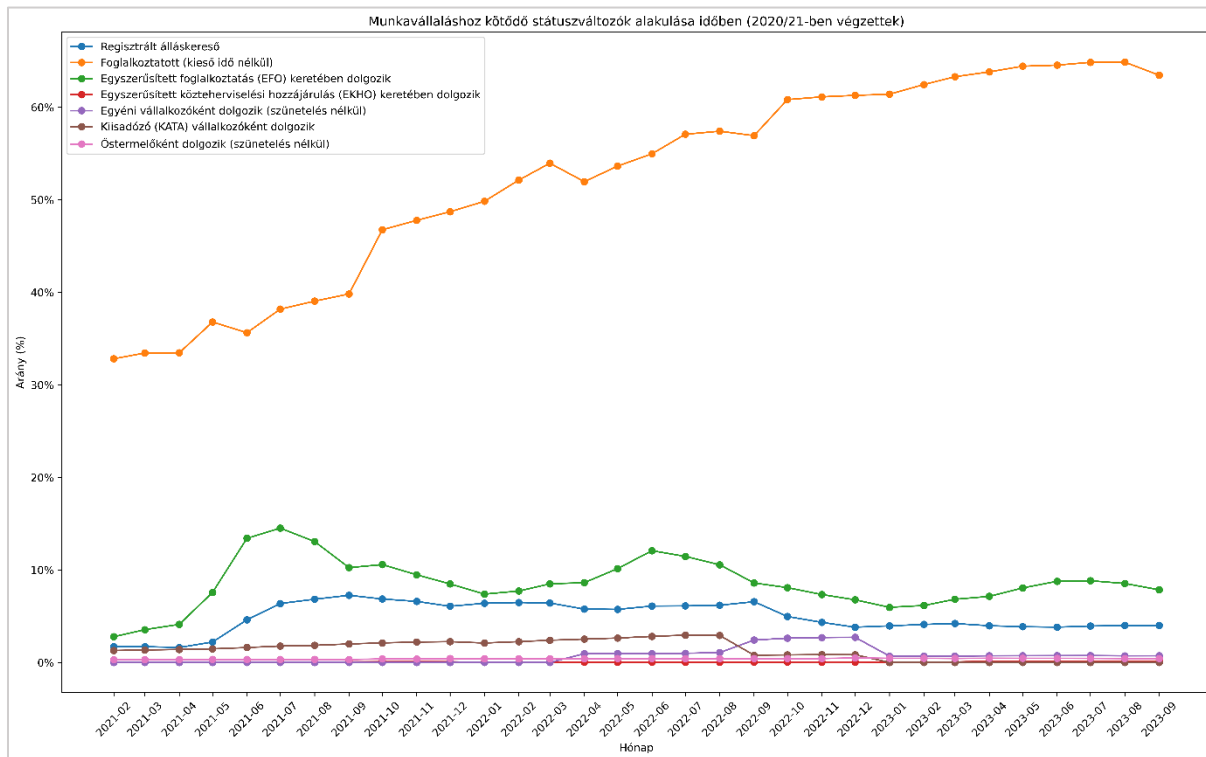

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

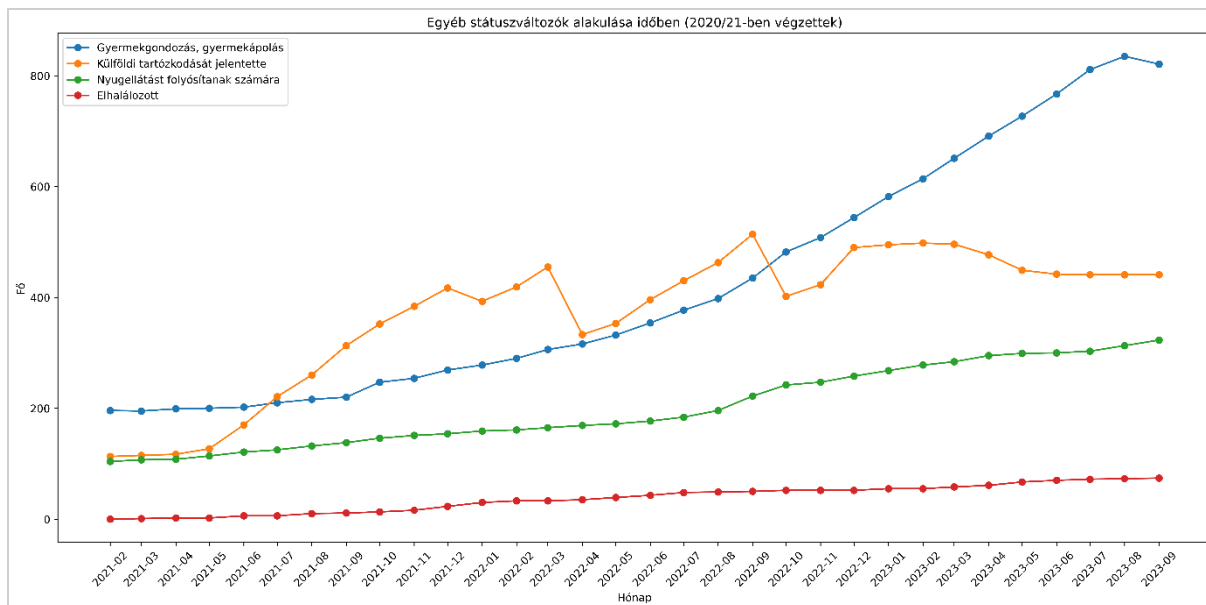
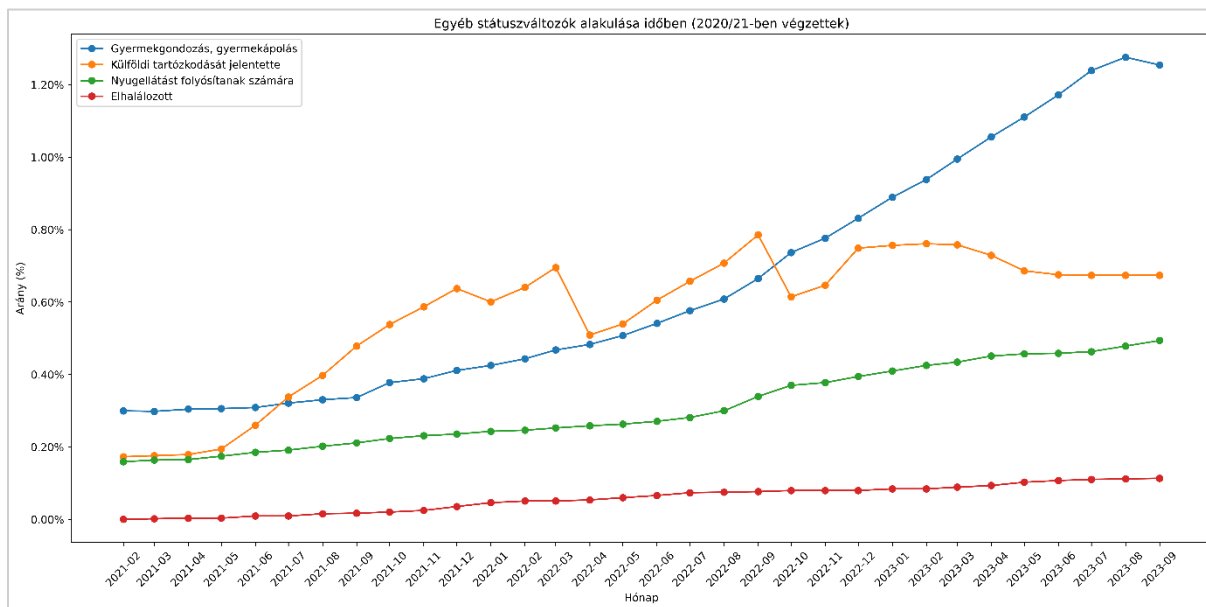

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

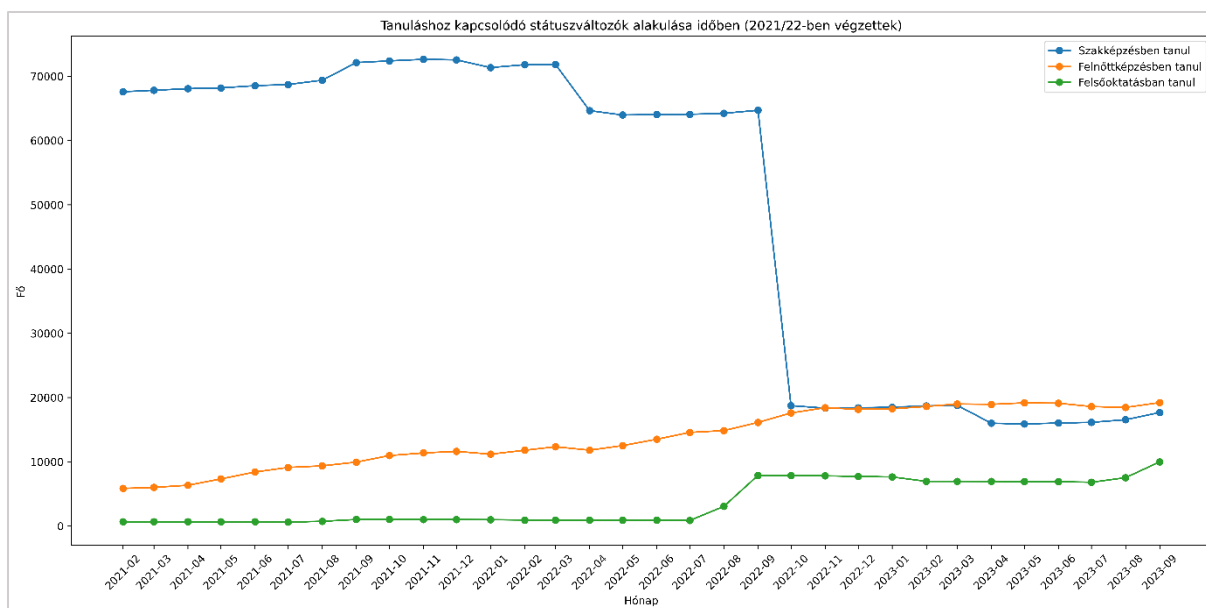
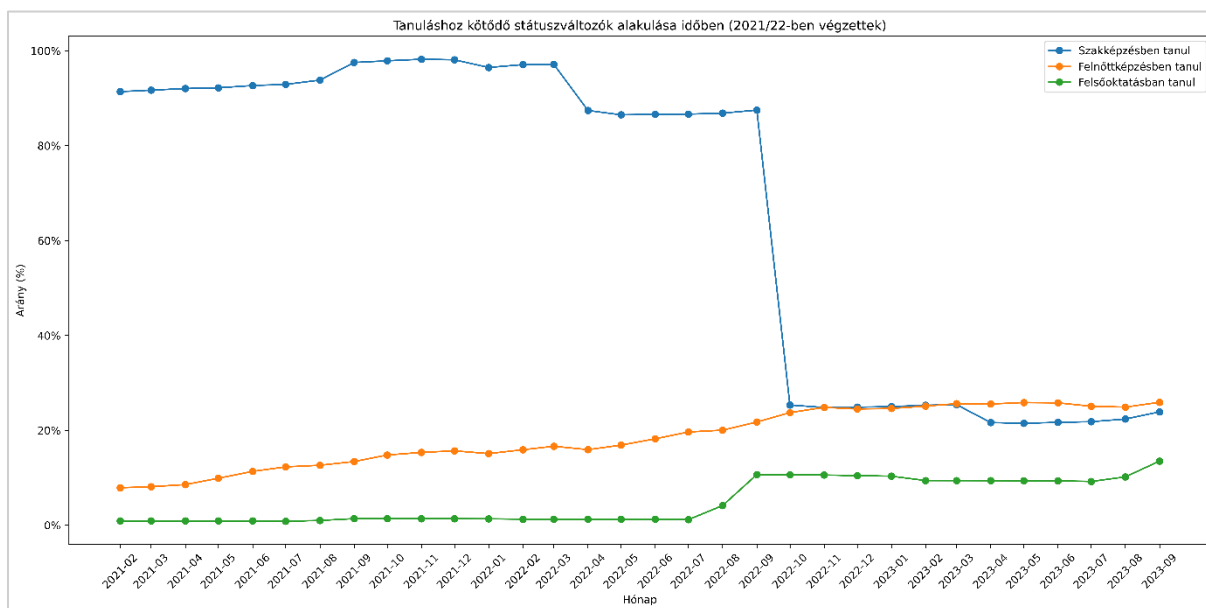

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

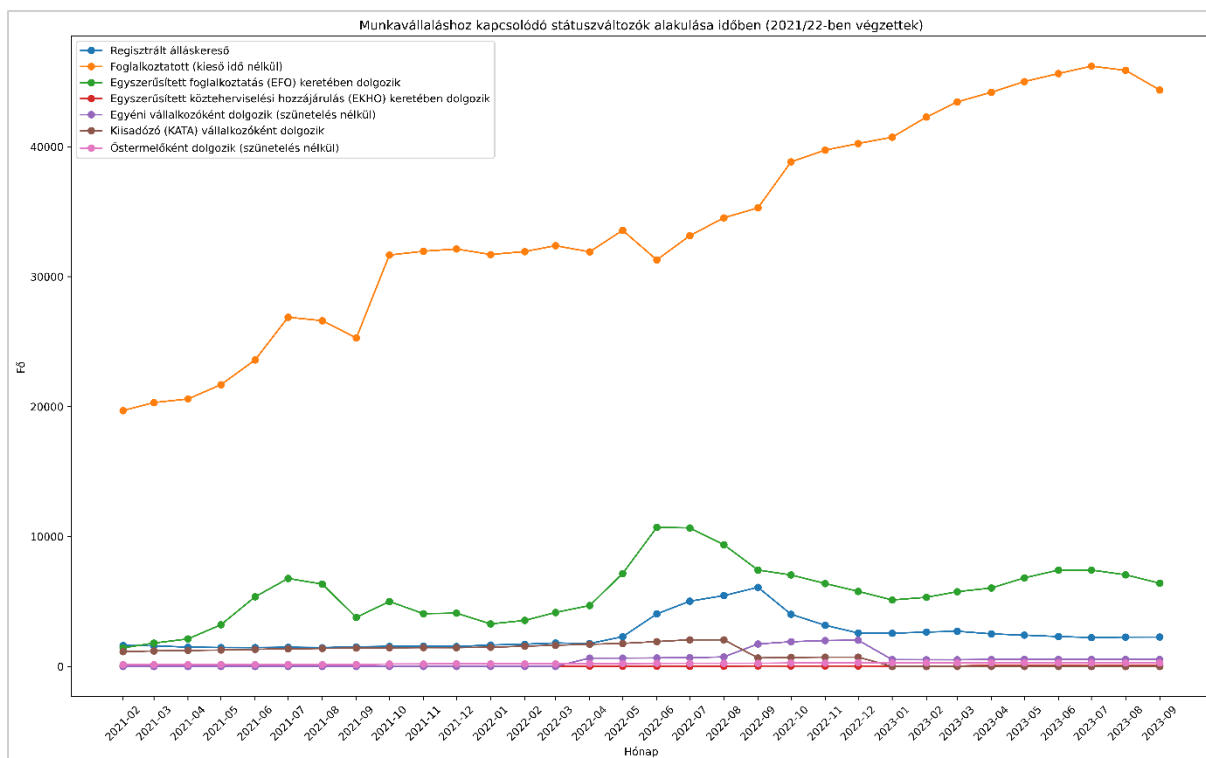
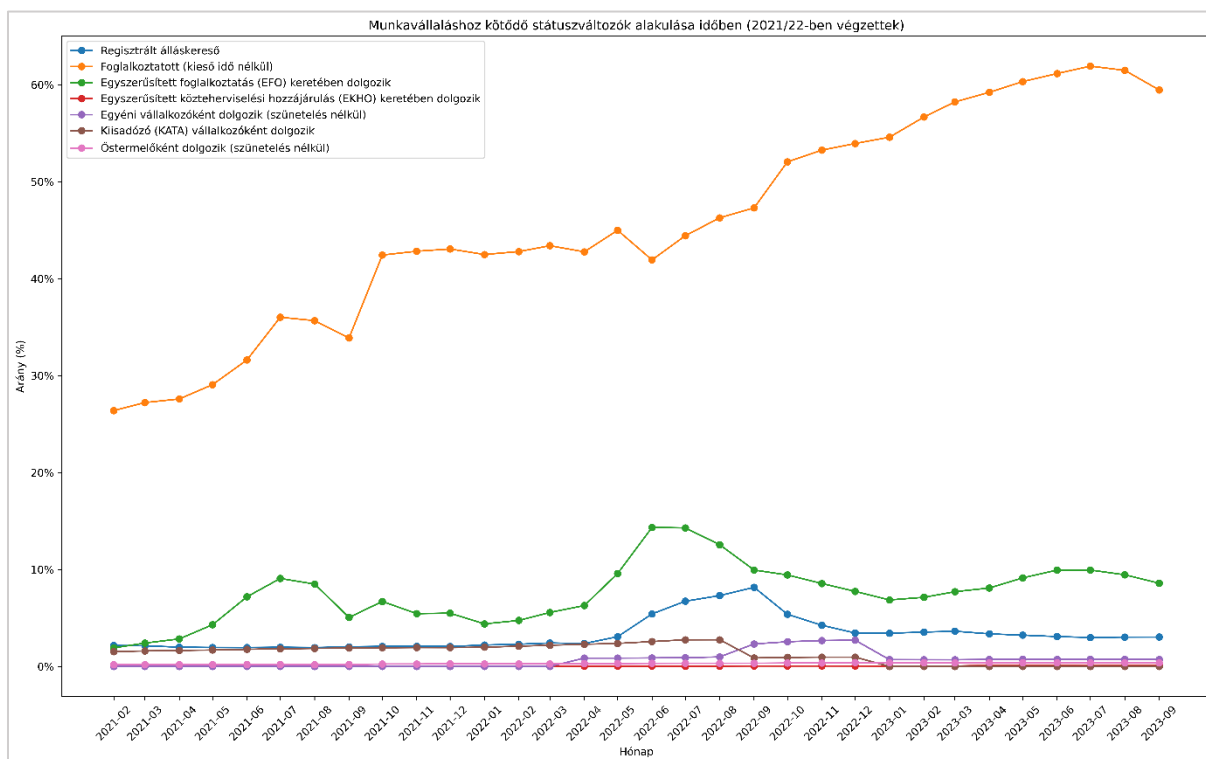

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

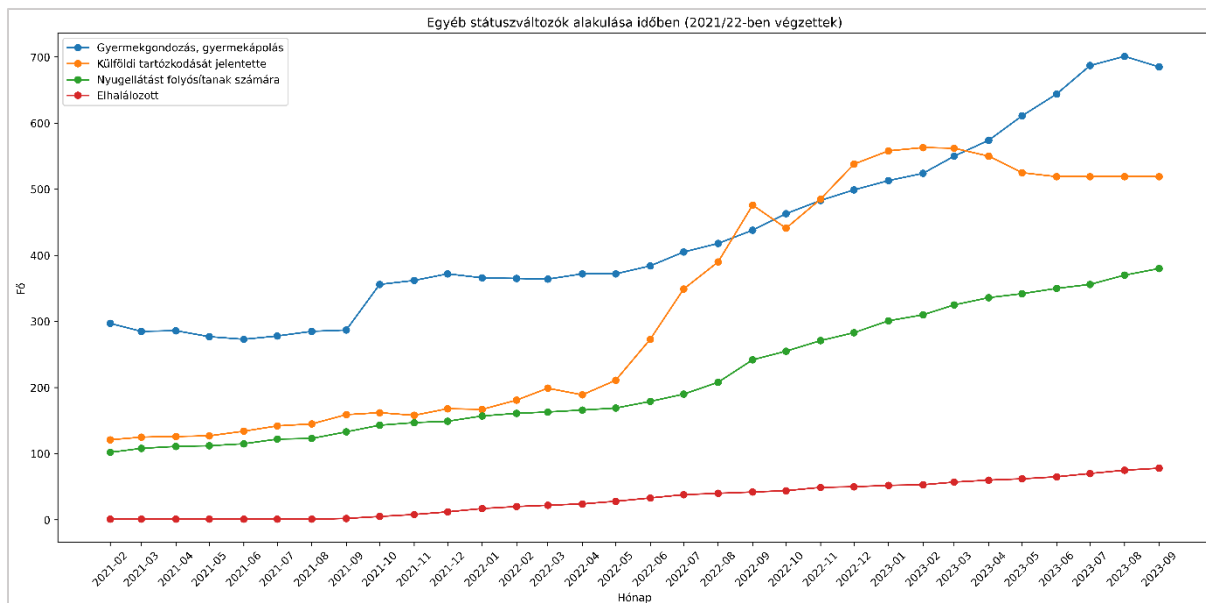
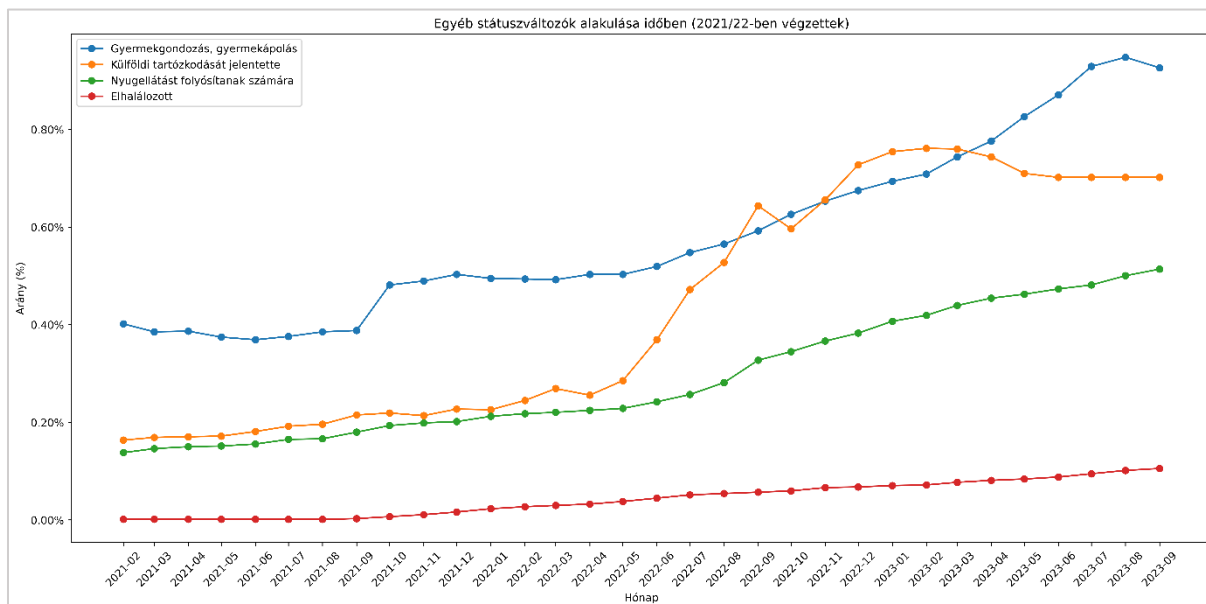

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

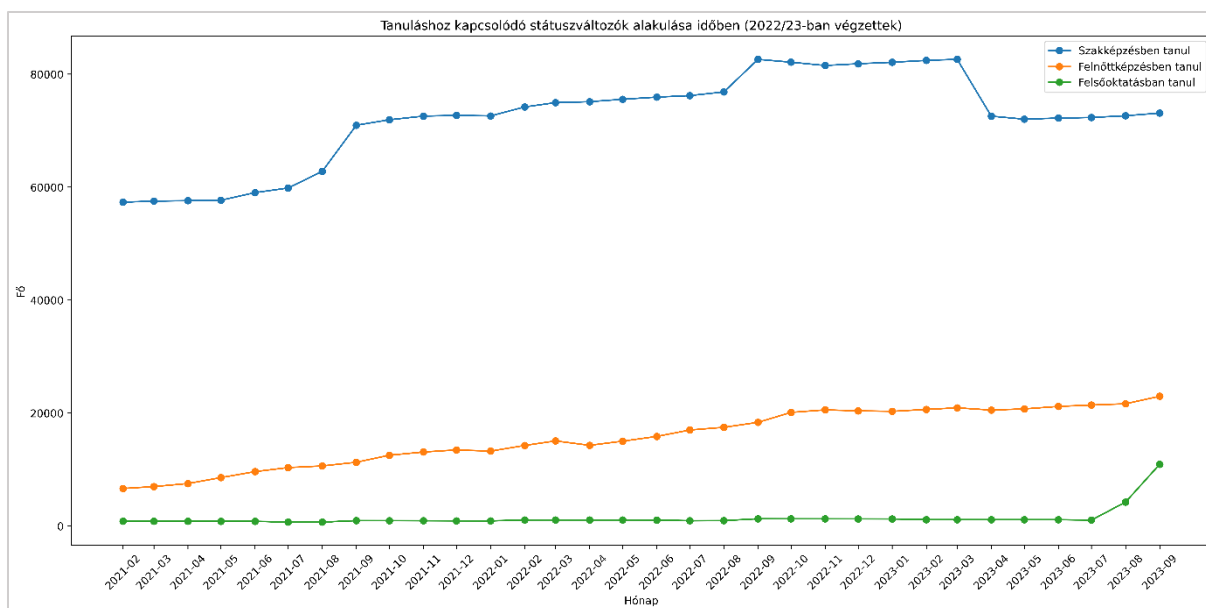
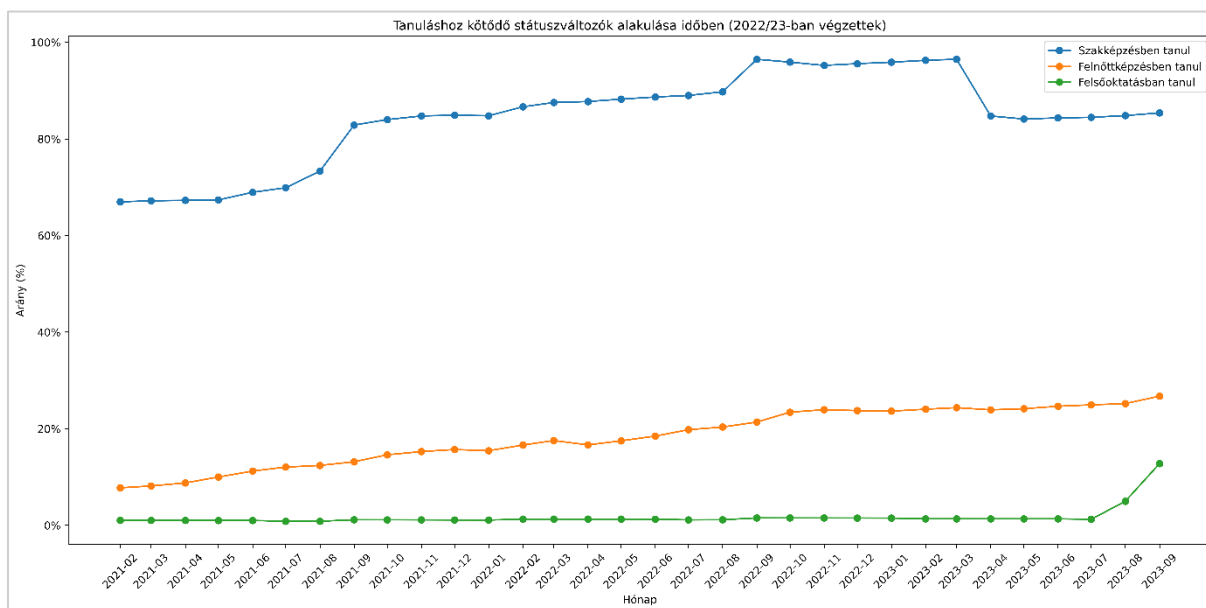

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

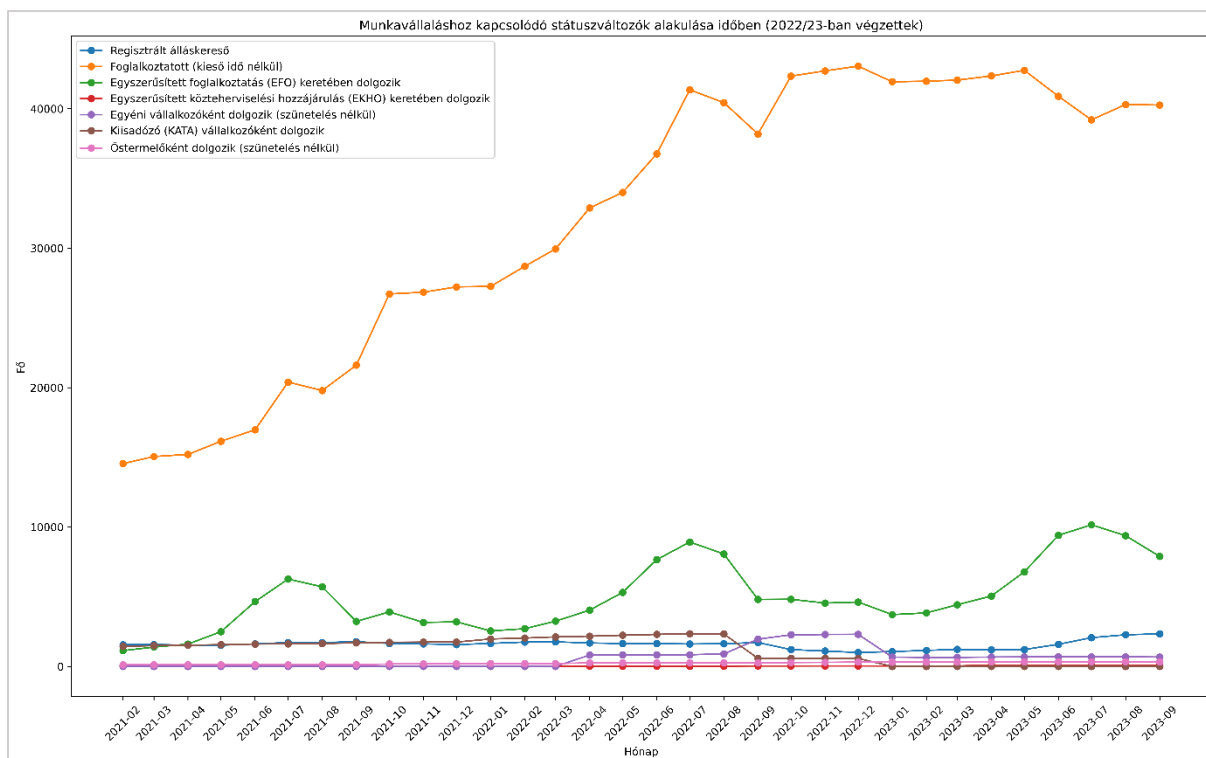
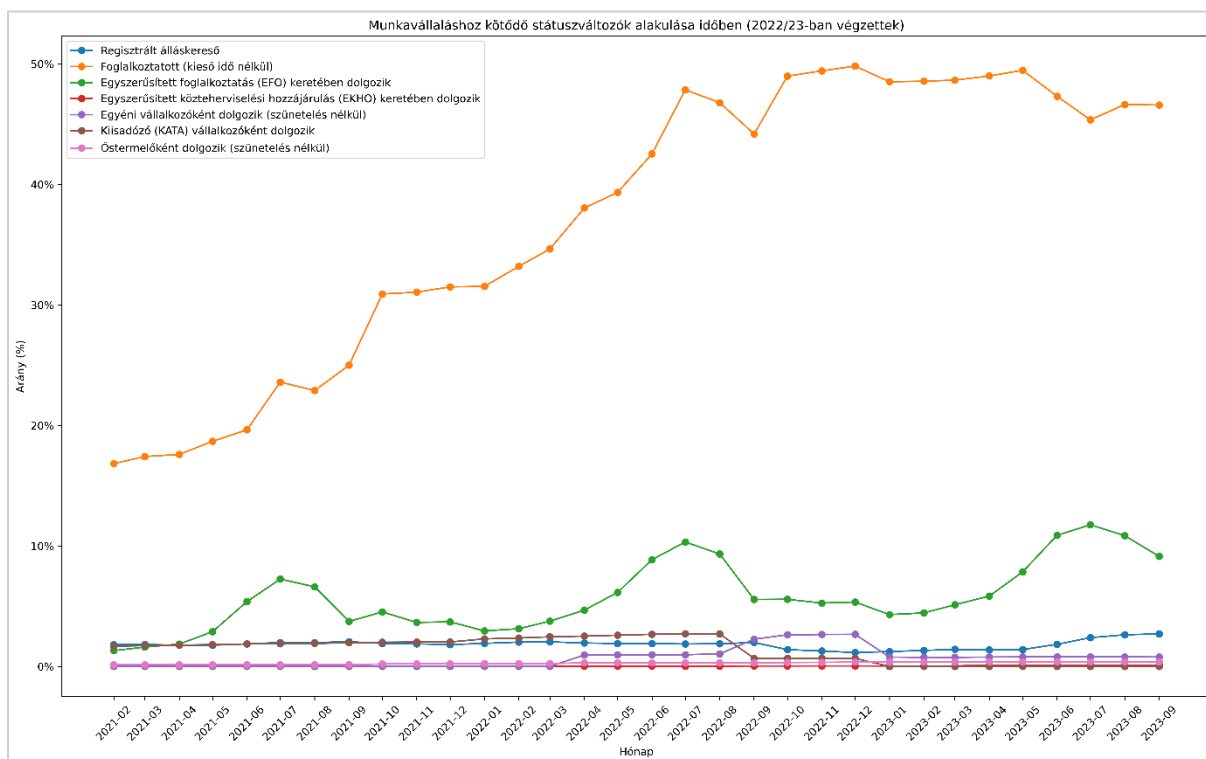

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

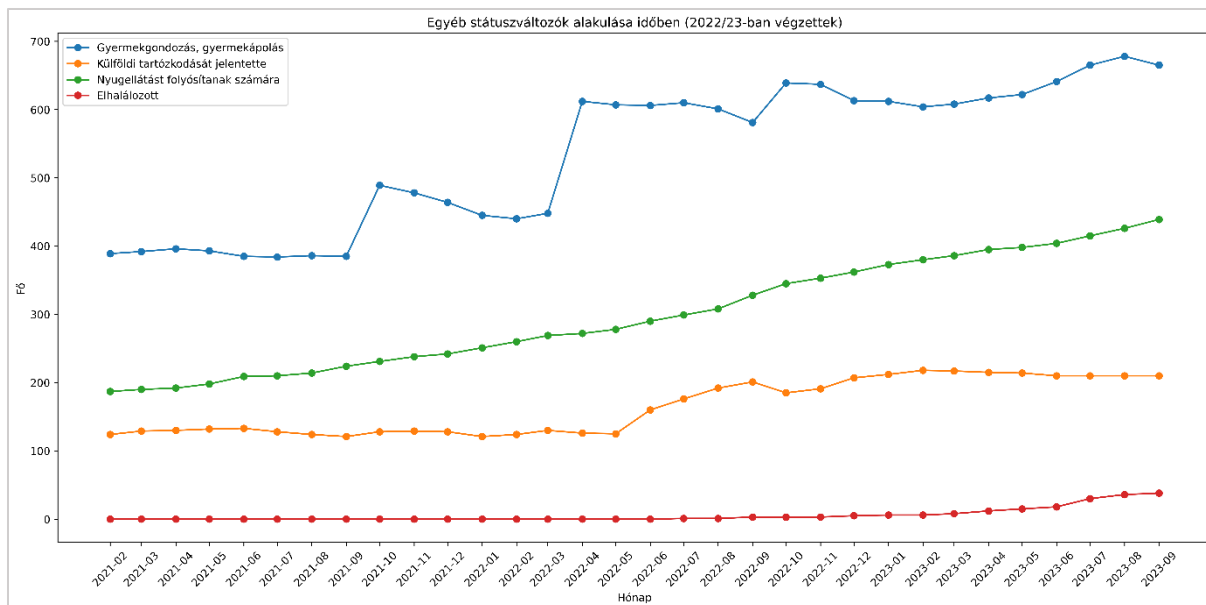
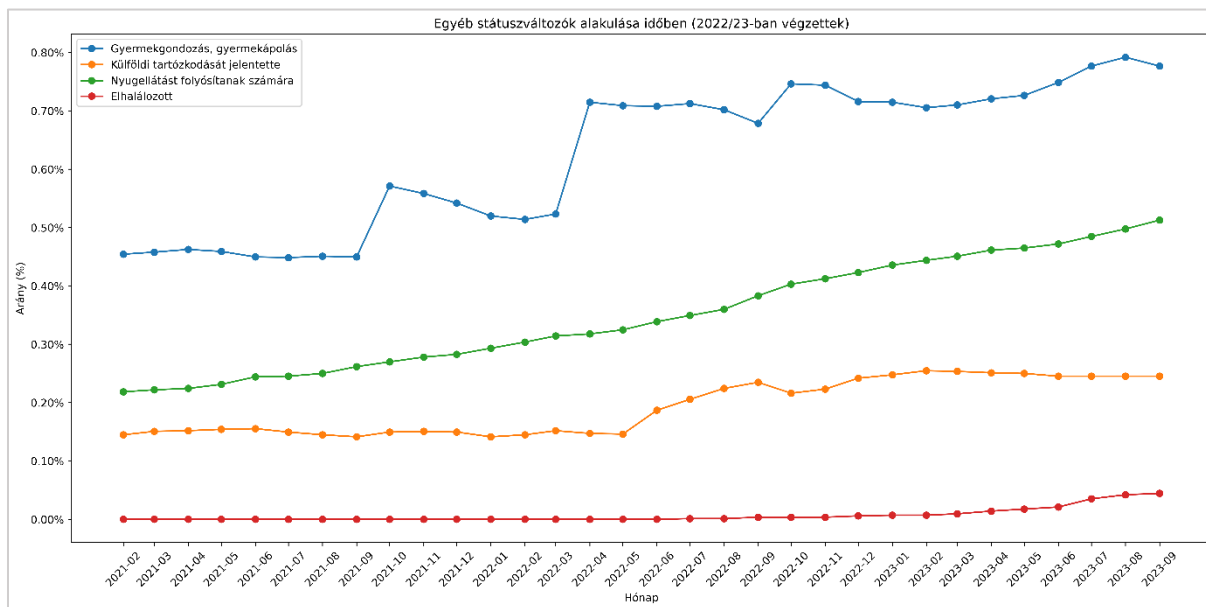

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Fő munkaerőpiaci státusz

A fő munkaerőpiaci státusz meghatározása a havi szinten képzett résztársak végzettenkénti egymáshoz rendelésével, hierarchikus ütköztetésével történt. Az alkalmazott eljárás célja az volt, hogy a párhuzamosan fennálló adminisztratív státuszinformációk alapján minden személy-hónap megfigyeléshez egyetlen, elemzésre alkalmas fő státuszkategória legyen hozzárendelhető. A besorolás

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

nem a státuszokban töltött napok számának összevetésén, hanem a vizsgált hónapban megjelenő részstátuszok jelenlétén és egy előre rögzített prioritási sorrenden alapult.

A fő státusz kialakítását megelőzően összevont részstátuszok kerültek képzésre. A tanul részstátusz akkor áll fenn, ha a személy a vizsgált hónapban legalább egy napon aktív, nem szünetelő tanulói / hallgatói jogviszonnyal rendelkezett szakképzésben, felnőttképzésben vagy felsőoktatásban. A dolgozik részstátusz akkor tekinthető igaznak, ha a személy a hónap során legalább egy napon jövedelemszerző tevékenységet végzett a megfigyelt foglalkoztatási formák valamelyikében. Ide tartoztak a foglalkoztatotti jogviszony, az egyszerűsített foglalkoztatás, az EKHO szerinti munkavégzés, az egyéni vállalkozói forma, a KATA, valamint az őstermelői státusz. A foglalkoztatotti részstátusz meghatározásakor kizárólag a kieső idővel nem fedett munkavégzés került figyelembevételre.

A részstátuszok havi ütköztetése során a fő munkaerőpiaci státusz az alábbi sorrend szerint került meghatározásra: tanul és dolgozik, dolgozik, regisztrált álláskereső, tanul, egyéb / inaktív. Ennek megfelelően a **tanul és dolgozik** kategóriába azok kerültek, akiknél ugyanabban a hónapban mind a tanul, mind a dolgozik részstátusz jelen volt. A **dolgozik** fő státuszt azok kapták, akiknél a dolgozik részstátusz fennállt, de a tanul és dolgozik kategória feltétele nem teljesült. A **regisztrált álláskereső** kategóriába azok a személyek kerültek, akik a vizsgált hónapban legalább egy napon szerepeltek az álláskeresői nyilvántartásban, feltéve, hogy nem tartoztak magasabb prioritású kategóriába. A **tanul** fő státuszt azok kapták, akik a hónap során valamely vizsgált képzési alrendszerben aktív jogviszonnyal rendelkeztek, de nem kerültek a megelőző kategóriák egyikébe sem. Az **egyéb / inaktív** fő kategória gyűjtőjelleggel foglalta össze mindazokat az eseteket, amelyek a fenti státuszok egyikébe sem sorolódtak. Ide kerültek például a külföldi tartózkodással vagy külföldi biztosítottsággal érintett személyek, a gyermekgondozási vagy ápolási ellátásokhoz kapcsolódó kieső időben lévők, a nyugellátással érintettek, az elhunytak, valamint azok is, akik az adott hónapban egyik vizsgált adminisztratív részstátuszban sem jelentek meg.

Az alkalmazott megoldásból következik, hogy a fő státusz nem a hónapon belüli domináns időfelhasználást, hanem a megfigyelt státuszkapcsolódások alapján értelmezett elsődleges havi helyzetet ragadja meg. Ez a megközelítés különösen alkalmas nagy tömegű, eltérő logikájú adminisztratív nyilvántartások összehangolt elemzésére, mivel lehetővé teszi a párhuzamos státuszok következetes kezelését, miközben egyértelmű, aggregálható kategóriákat biztosít az elemzésekhez. A következőkben a kialakított fő státuszok alapján havi bontásban egyaránt közlésre kerül a státuszkategóriákba tartozók száma és azok teljes vizsgált populációhoz viszonyított aránya.

A három évfolyam végzést követő időszakban jellemző fő munkaerőpiaci státuszainak (tanul; tanul és dolgozik; dolgozik; álláskereső; egyéb/inaktív) havi megoszlását vizsgálva jól látható, hogyan tolódik el a végzettek domináns státusza az idő előrehaladtával. Általános trendként mindhárom évfolyamnál az látszik, hogy a korai hónapokban a „**tanul**” státusz aránya magasabb, majd fokozatosan csökken, miközben a „**dolgozik**” (és részben a „tanul és dolgozik”) aránya erősödik. Ez összhangban van azzal, hogy a végzést követően egyre többen kapcsolódnak be a munkaerőpiacra, és idővel nő azok aránya, akiknek a munkavégzés válik a meghatározó élethelyzetévé. A „**tanul és dolgozik**” kategória tartós

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

jelenléte arra utal, hogy a pályakezdés gyakran nem kizárólagos státuszváltás a szakképzésből kikerülők esetében, hanem a tanulás és a munkavégzés együttes, párhuzamos jelenlétével jár.

Az „**álláskereső**” főstátusz nem tartósan magas, inkább átmeneti felfutást mutat: a végzést követő hónapokban az aránya jellemzően emelkedik (a munkaerőpiaci belépés „átmeneti szakaszát” jelezve), ezt követően pedig visszaesik, és a megfigyelési időszak további részében alacsonyabb szinten stabilizálódik. A görbék alapján tehát az álláskereső elsősorban a pályakezdés elején koncentrálódó, rövidebb epizódokként jelenik meg, nem pedig hosszabb ideig fennálló, domináns élethelyzetként. Az évfolyamok összevetése alapján a 2020/21-es és 2021/22-es (COVID-érintett) évfolyamoknál a végzést követően markánsabban jelenik meg a regisztrált álláskereső státusz átmeneti felfutása, majd az arány ezeknél az évfolyamoknál is később visszaesik és alacsonyabb szinten stabilizálódik. Ez a minta összhangban lehet a járványidőszak munkaerőpiaci környezetével. Érdekes ugyanakkor azt is szem előtt tartani, hogy itt a regisztrált álláskereső látható: a regisztráción kívüli munkakeresés nem jelenik meg, ezért az álláskereső tényleges kiterjedése ennél szélesebb is lehet, miközben a főstátusz-besorolás logikája miatt a párhuzamos helyzetek (pl. tanulás vagy alkalmi munkavégzés mellett zajló munkakeresés) egy része más kategóriába kerülhet.

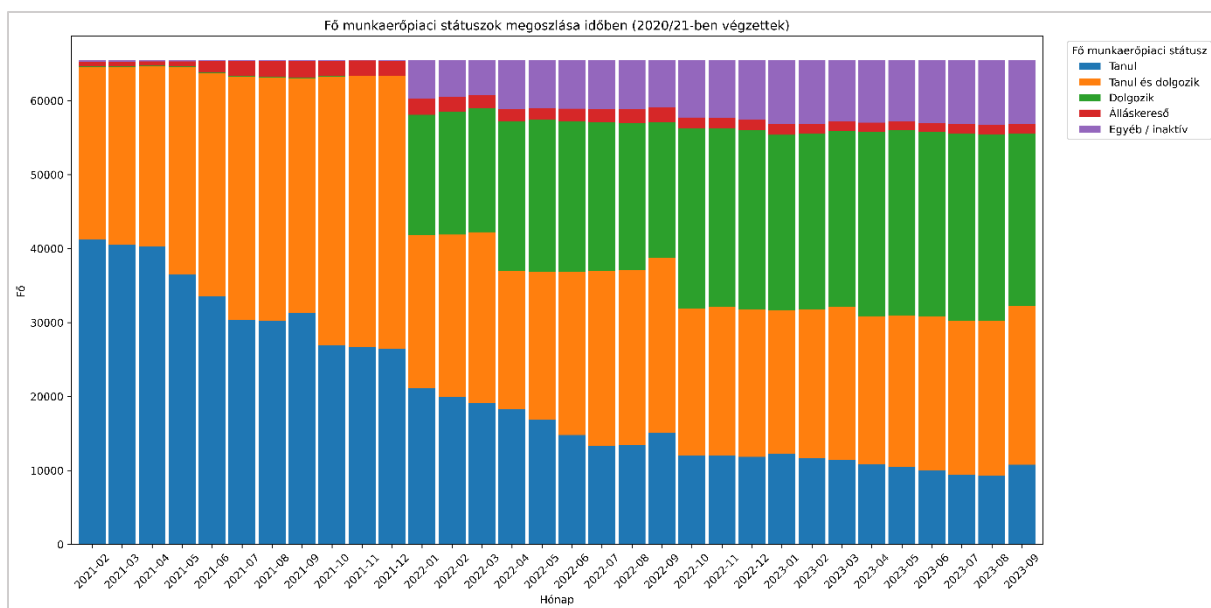
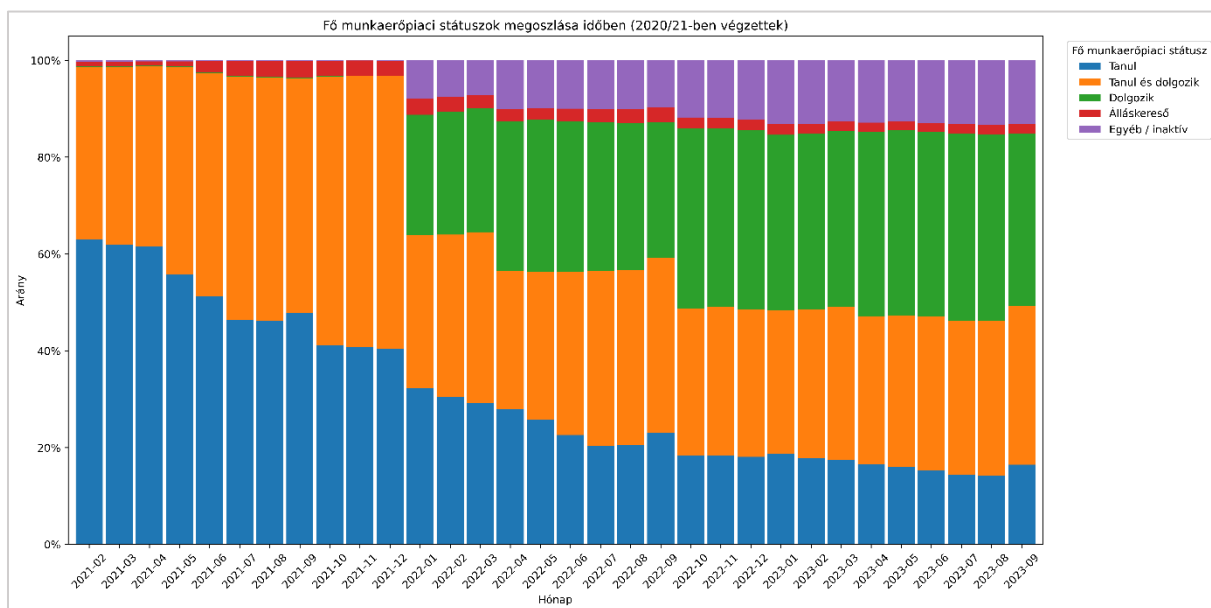
Az „**egyéb/inaktív**” kategória többnyire kisebb arányt képvisel, de a későbbi hónapokban – különösen azokon a pontokon, ahol a tanulói jogviszonyok aránya hirtelen visszaesik – láthatóan nagyobb szerepet kaphat, ami részben valódi inaktivitási helyzeteket, részben besorolási sajátosságokat tükrözhet.

A fő státuszt megjelenítő idősoros ábrákon markáns töréspontok is megfigyelhetők: bizonyos hónapokban a státuszmegoszlás ugrásszerűen átrendeződik (különösen a „tanul” visszaesése és a „dolgozik” / „tanul és dolgozik” erősödése). Ezek jellemzően a tanévhatárokhoz, illetve a képzési jogviszonyok lezárásához köthető időszakok környékén jelennek meg, ami felhívja a figyelmet arra, hogy a változások egy része adminisztratív és szabályozási sajátosságokkal is összefügghet (például a jogviszonyok egységesített lezárási gyakorlata), nem kizárólag „valós” élethelyzet-váltást jelezhet.

Értelmezési korlátként érdemes hangsúlyozni továbbá, hogy a főstátuszok mindig egy hierarchikus besorolás eredményei: ha egy hónapban több részstátusz is fennáll, a főstátusz a szabályrendszer szerint kerül kijelölésre, így a megoszlás érzékeny lehet a prioritásokra. Emellett az adminisztratív adatok a „látható” jelenségeket mérik: a külföldi munkavállalás és tanulás, a nem bejelentett foglalkoztatás vagy a regisztráción kívüli álláskereső csak korlátozottan jelenik meg, ami a státuszok arányát (különösen az „egyéb/inaktív” és az „álláskereső” értelmezését) befolyásolhatja. Végül az évfolyamok összevetésénél fontos, hogy a későbbi évfolyamoknál a rendelkezésre álló nyomunkövetési időablak rövidebb lehet, ami szintén módosíthatja a megfigyelt státuszmegoszlást, különösen a végzést követő első hónapok dinamikájában.

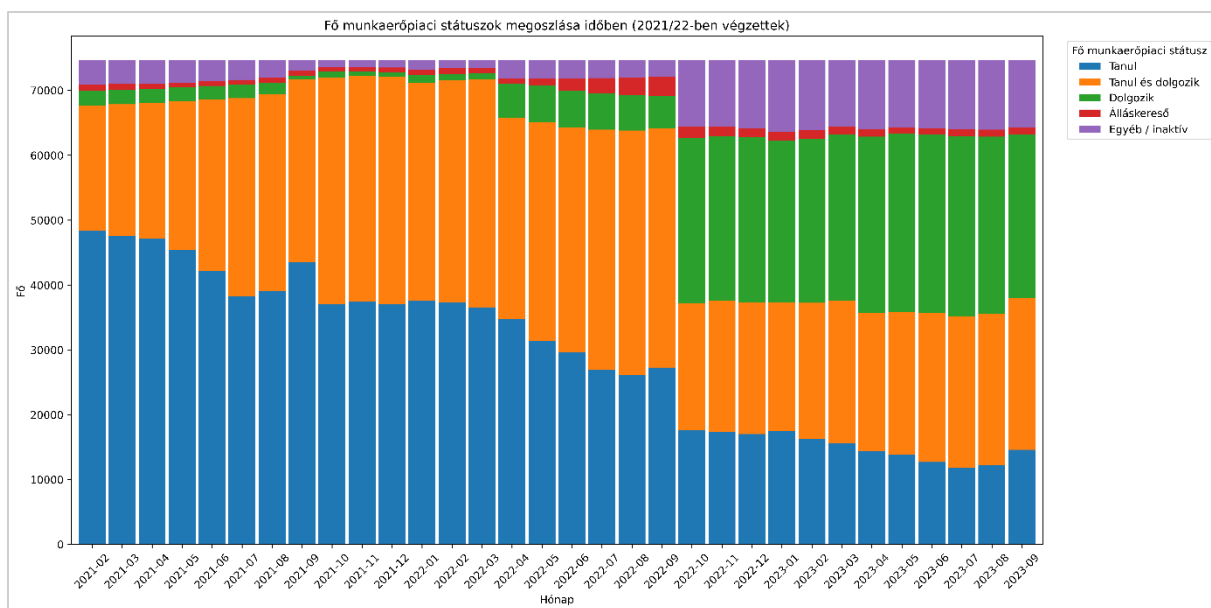
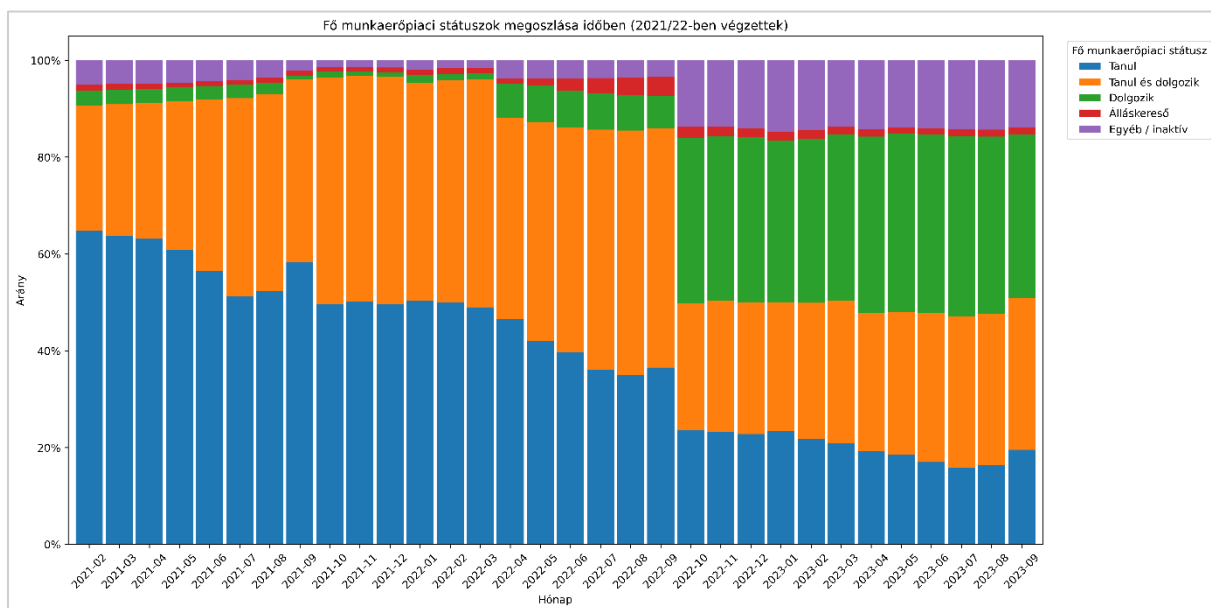

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

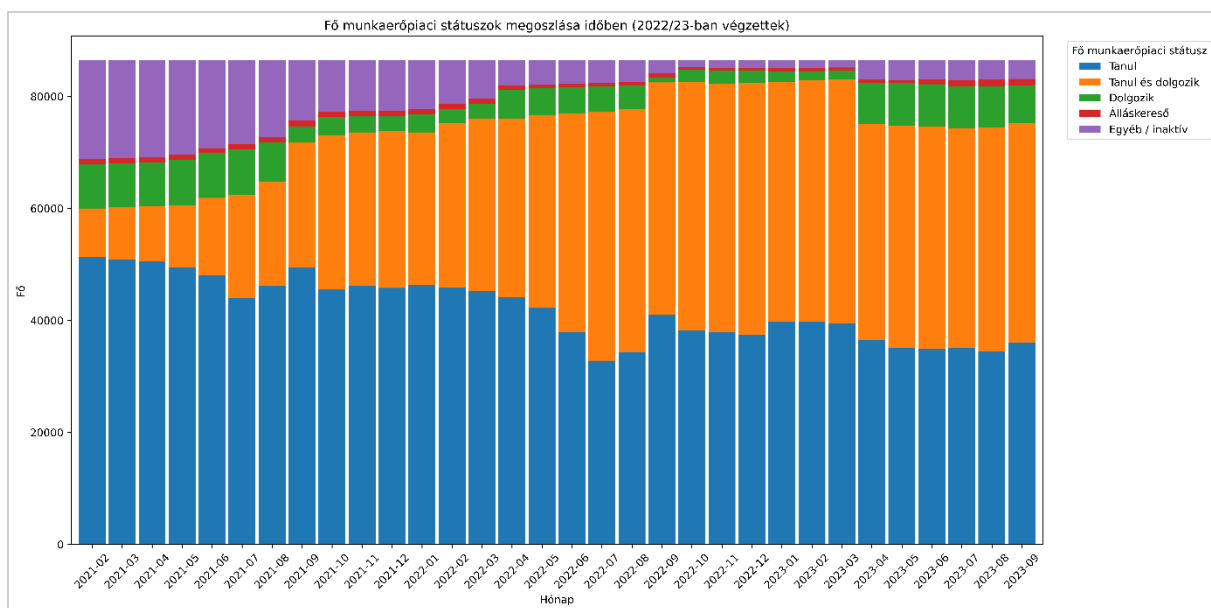
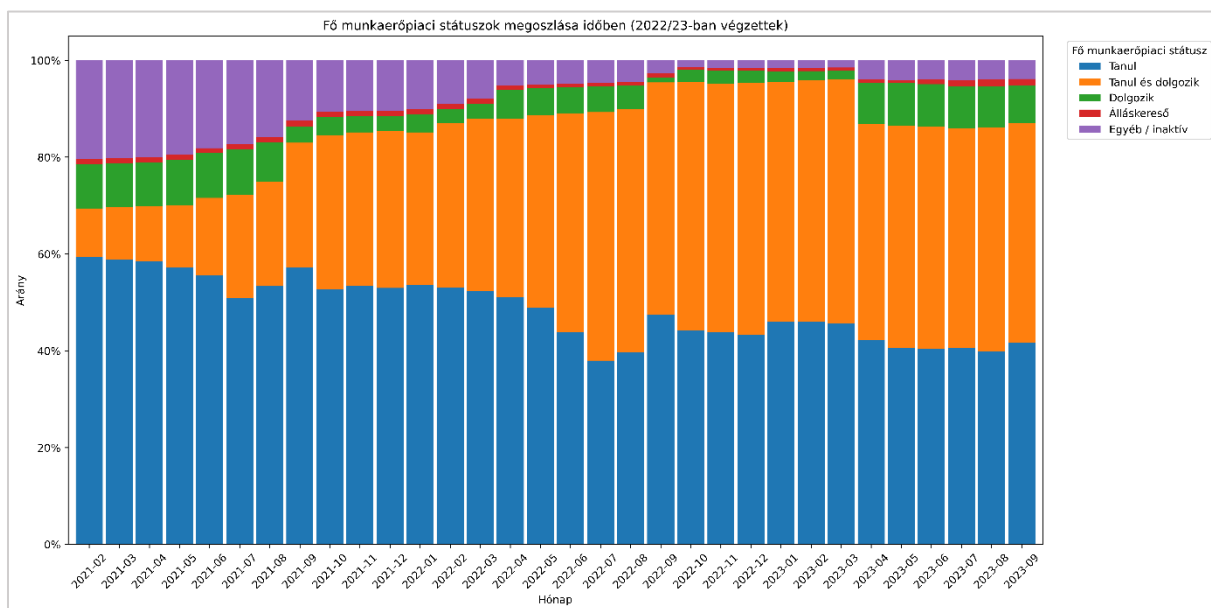

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Álláskeresés

Álláskereső státuszban érintettek száma (fő)

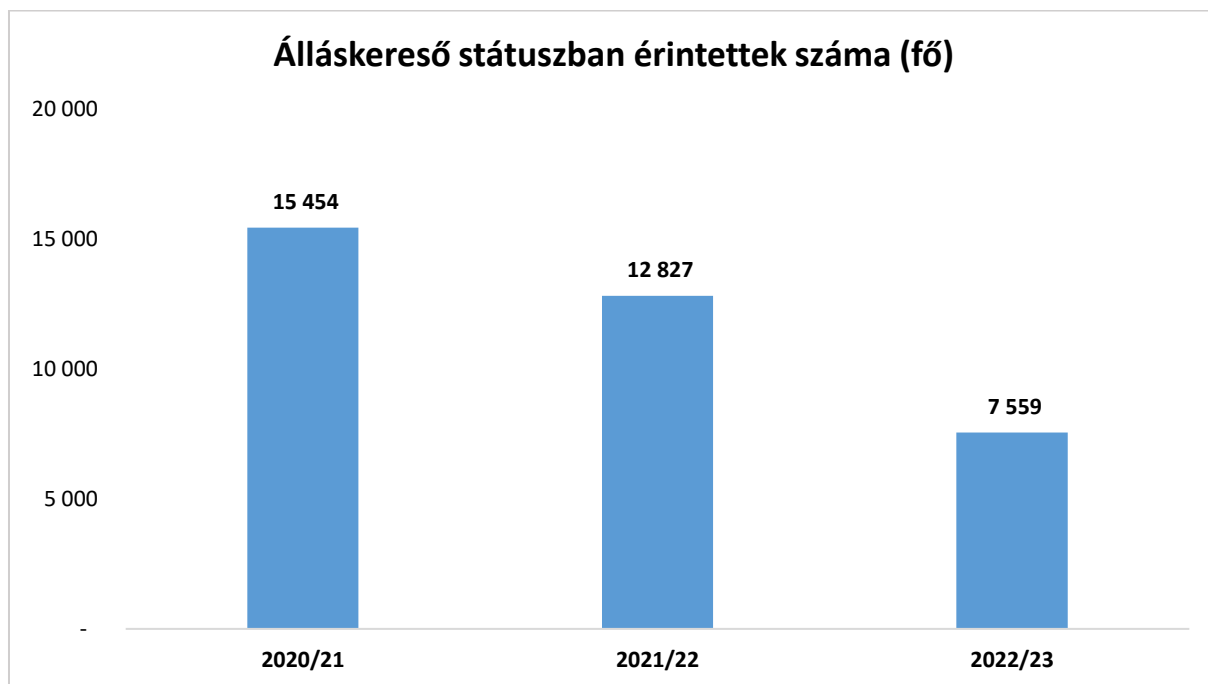
Az Álláskereső státuszban érintettek száma (fő) indikátor azok számát adja meg, akik a vizsgálati időszakban (jelenleg 2021.02-2023.09) legalább egy alkalommal regisztrált álláskeresőként szerepeltek az álláskeresői nyilvántartásban. Az álláskeresésben érintettek száma tehát azt mutatja meg, hogy a vizsgált pályakövetési időablak egészében hány olyan személy volt, aki a Gazdaságfejlesztési Minisztérium Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálatának álláskeresési nyilvántartásában legalább egyszer

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

szerepelt, függetlenül attól, hogy a regisztrációja milyen hosszú ideig tartott, hányszor és mely időpont(ok)ban következett be.

Az érintettek létszáma – a nyomonkövetési időablak hosszától függően – évfolyamonként rendre csökkenő: 7-15 ezer fő között alakul. A teljes sokaságban összesen csaknem 36 ezer szakképzésből kikerülő tapasztalta meg 2023 szeptemberéig a regisztrált álláskeresői létet.

Álláskereső státuszban érintettek aránya (%)

Az álláskeresőben érintettek aránya azt fejezi ki, hogy a vizsgált populáción belül mekkora hányad szerepelt a vizsgálati időszakban (jelenleg 2021.02–2023.09) legalább egy alkalommal regisztrált álláskeresőként a Gazdaságfejlesztési Minisztérium Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálatának álláskeresői nyilvántartásában, függetlenül a regisztráció időtartamától, számától és időzítésétől. Másként megfogalmazva: a mutató a vizsgált célcsoporton belül azok arányát adja meg, akik a megadott időszakban legalább egyszer megjelentek az álláskeresői regiszterben, a teljes vizsgált populáció létszámához viszonyítva.

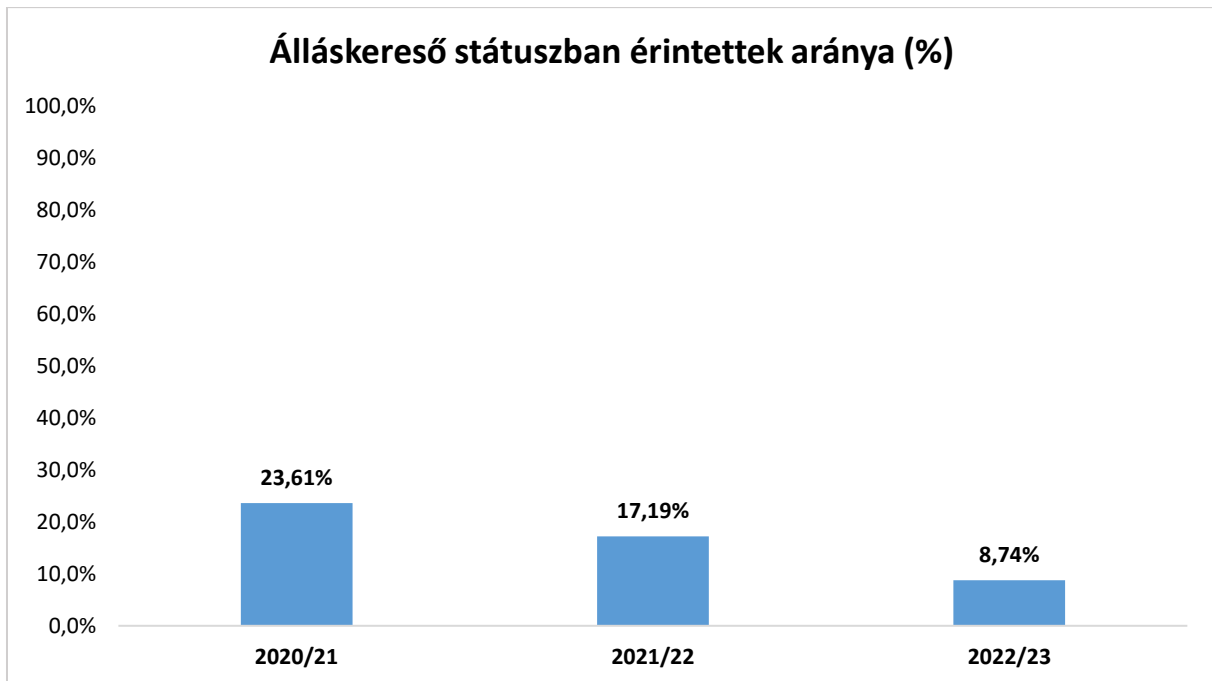
Az „álláskeresőben érintettek aránya” tehát egy kumulatív kockázati mutató: nem azt mutatja, hogy egy adott hónapban hányan álláskereső, hanem azt, hogy a vizsgált időszakban (2021.02–2023.09) összesen a célcsoport mekkora része került be legalább egyszer a regisztrált álláskeresői nyilvántartásába. Emiatt az értéke érzékeny a megfigyelési időtáv hosszára: minél hosszabb az utánkövetés, annál nagyobb eséllyel jelenik meg egy rövid, akár átmeneti álláskeresői epizód is, így a mutató idővel jellemzően emelkedhet. Értelmezési szempontból az arány jól jelzi, hogy a végzést követő pályákon mennyire gyakori a regisztrált álláskereső megtapasztalása, ugyanakkor nem különíti

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

el a rövid, átmeneti regisztrációkat a tartós álláskereséstől. Fontos korlát, hogy a mutató kizárólag a regisztrált álláskeresést méri, így a regisztráción kívüli munkakeresés – amely szintén releváns lehet – nem jelenik meg benne.

A regisztrált álláskeresésben legalább egyszer érintettek aránya évfolyamonként csökkenő tendenciát mutat, ugyanakkor az összevetésnél érdemes szem előtt tartani, hogy a későbbi évfolyamoknál rövidebb a rendelkezésre álló utánkövetési ablak, így kevesebb idő áll rendelkezésre arra, hogy egy álláskereső epizód „megjelenjen” a nyilvántartásban. A konkrét értékek szerint a 2020/21-es évfolyamban 23,61%, a 2021/22-es évfolyamban 17,19%, míg a 2022/23-as évfolyamban 8,74% szerepelt a vizsgált időszakban legalább egyszer regisztrált álláskeresőként.

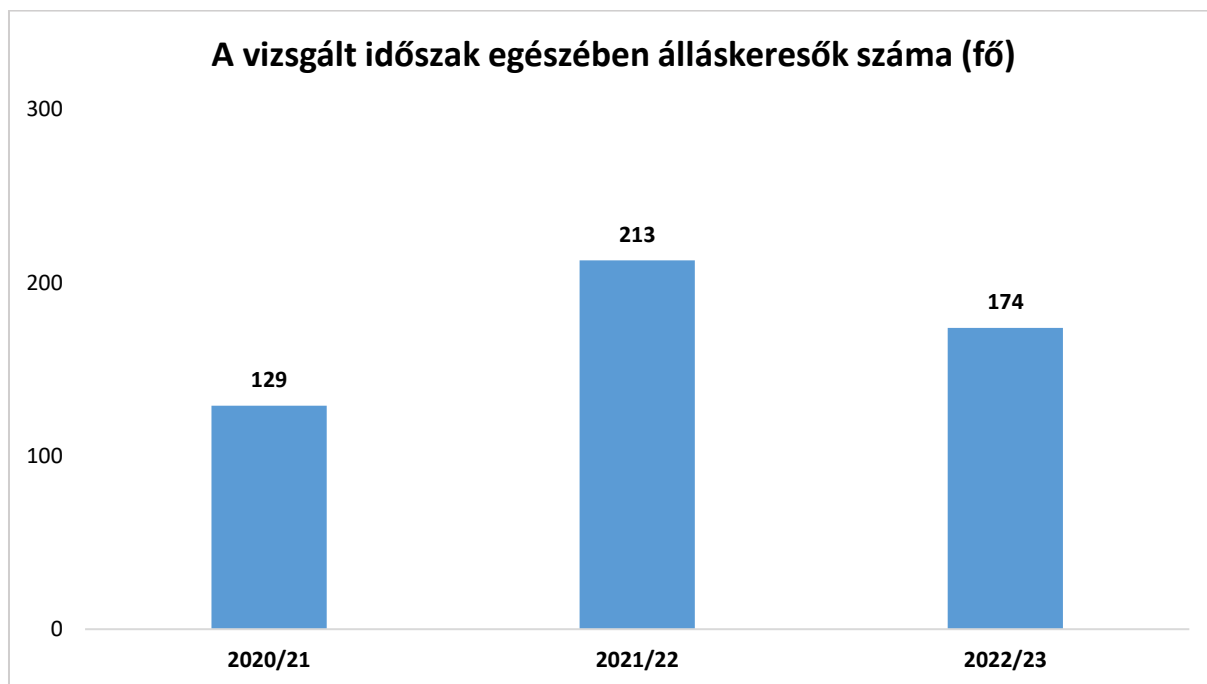

A vizsgált időszak egészében álláskeresők száma (fő)

A vizsgált időszak egészében álláskeresők száma azon személyek létszámát adja meg, akik a teljes vizsgálati időszakban (jelenleg 2021.02–2023.09) végig regisztrált álláskeresőként szerepeltek a Gazdaságfejlesztési Minisztérium Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálatának álláskeresői nyilvántartásában.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

A vizsgált időszak egészében álláskeresők aránya (%)

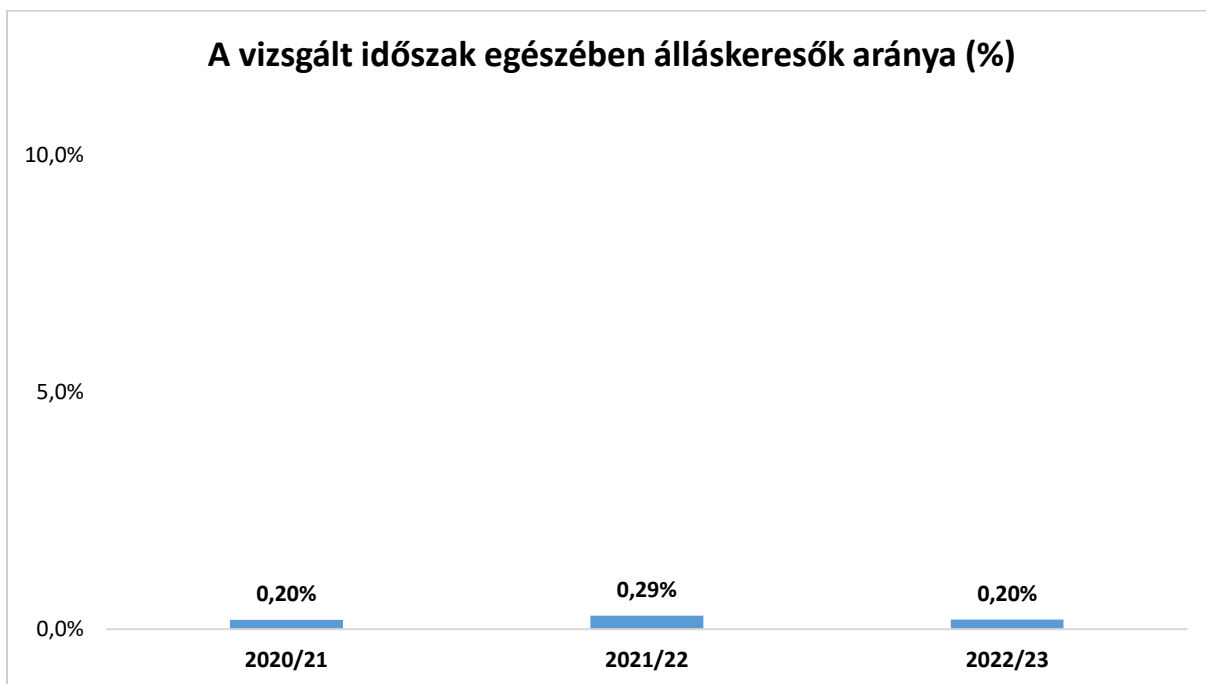
A vizsgált időszak egészében álláskeresők aránya azt mutatja meg, hogy a teljes vizsgált populáción belül mekkora hányad volt a teljes vizsgálati időszakban (jelenleg 2021.02–2023.09) végig regisztrált álláskereső a Gazdaságfejlesztési Minisztérium Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálatának álláskeresői nyilvántartása szerint.

E státusz kifejezetten ritkának számít a vizsgált célcsoportban: évfolyamonként mindössze néhány száz fő tartozik ide, és arányuk a teljes végzős populáción belül tizedszázalék nagyságrendű. Ez azt jelzi, hogy bár viszonylag sokan vannak, akik legalább egyszer megjelennek a regiszterben (az „érintettek aránya” mutató szerint), a tartós, folyamatos álláskereső csak egy szűk csoportot érint.

A konkrét értékek alapján a 2020/21-es évfolyamban 129 fő (0,20%), a 2021/22-es évfolyamban 213 fő (0,29%), a 2022/23-as évfolyamban pedig 174 fő (0,20%) volt a teljes megfigyelési időszakban végig regisztrált álláskereső. Értelmezési szempontból itt különösen fontos, hogy ez a mutató szigorúan folyamatos jelenlétet feltételez, ezért a rövid megszakítások vagy a regisztráción kívüli munkakeresés nem jelenik meg benne, és a rövidebb utánkövetési ablak a későbbi évfolyamoknál az összehasonlítást is befolyásolhatja.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Álláskeresőben töltött idő (naptári nap)

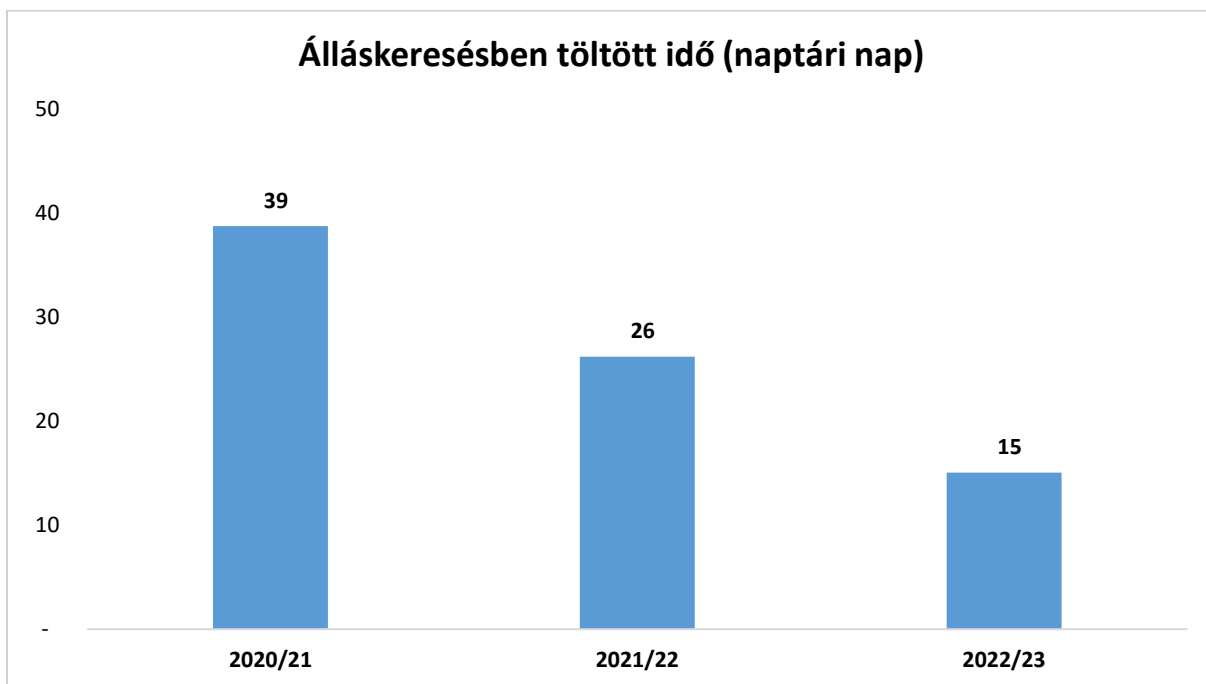
Az álláskeresőben töltött idő azt adja meg, hogy a személy a vizsgálati időszakban (jelenleg 2021.02 - 2023.09) összesen hány naptári napot töltött regisztrált álláskeresőként a Gazdaságfejlesztési Minisztérium Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálatának álláskeresői nyilvántartása szerint.

Az álláskeresőben töltött összidő évfolyamonként csökken: a 2020/21-es évfolyamnál átlagosan 39 nap, a 2021/22-esnél 26 nap, a 2022/23-asnál pedig 15 nap regisztrált álláskeresői nap jelenik meg a vizsgált időszakban. Ez a minta nem feltétlenül arra utal, hogy a későbbi évfolyamoknál az álláskeresői epizódok – ha előfordulnak – összességében rövidebbek, hanem a rendelkezésre álló utánkövetési időablak hosszának eltéréseiből is következhet, ami önmagában is lefelé húzhatja az összesített napok számát.

A mutató előnye, hogy havi bontásból összegzett értéként rugalmasan képezhető bármely kiválasztott időablakra, így a későbbiekben egységesített utánkövetési horizont mellett pontosabb évfolyam-összevetés is adható majd.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Jövedelmi helyzet

A munkavégzésért járó havi bruttó bér mutató kizárólag az alkalmazotti jogviszonyban állók esetében kerül kiszámításra.³ A számítás során külön kiszámításra kerülnek a rendszeres pénzbeli juttatások, a rendszertelen pénzbeli juttatások adott hónapra eső értékei, illetve ezek összege is.

Alkalmazotti munkaviszonyból származó, rendszeres pénzbeli havi juttatás (bruttó, Ft)

Az alkalmazotti munkaviszonyból származó, rendszeres pénzbeli havi juttatás mutató alapját a bevételekben szereplő, társadalombiztosítási járulékalapot képező jövedelem adja. A jövedelmi értékek ugyanakkor korrigált (standardizált) formában kerülnek felhasználásra: a bevételek összegeket úgy arányosítjuk, hogy azok egy teljes hónapra vonatkozó, heti 40 órás foglalkoztatásnak megfelelő – azaz „teljes munkaidős, teljes havi” – bruttó bérértéket adjanak. Ez a korrekció lehetővé teszi, hogy a részmunkaidős, a hónap közbeni belépés–kilépés mellett is összehasonlítható bérmutatók álljanak elő. Fontos ugyanakkor kiemelni, hogy ez a megközelítés az egyes betöltött foglalkozások szempontjából lehet adekvát, nem alkalmas a személyek által elért bérszínvonal értékelésére, illetve a különféle munkaviszonyokból származó jövedelmek egyének szintjén való összegzése szempontjából is torzított eredményre vezet. A mutató csak azokra kerül kiszámításra, akik adott hónapban alkalmazotti

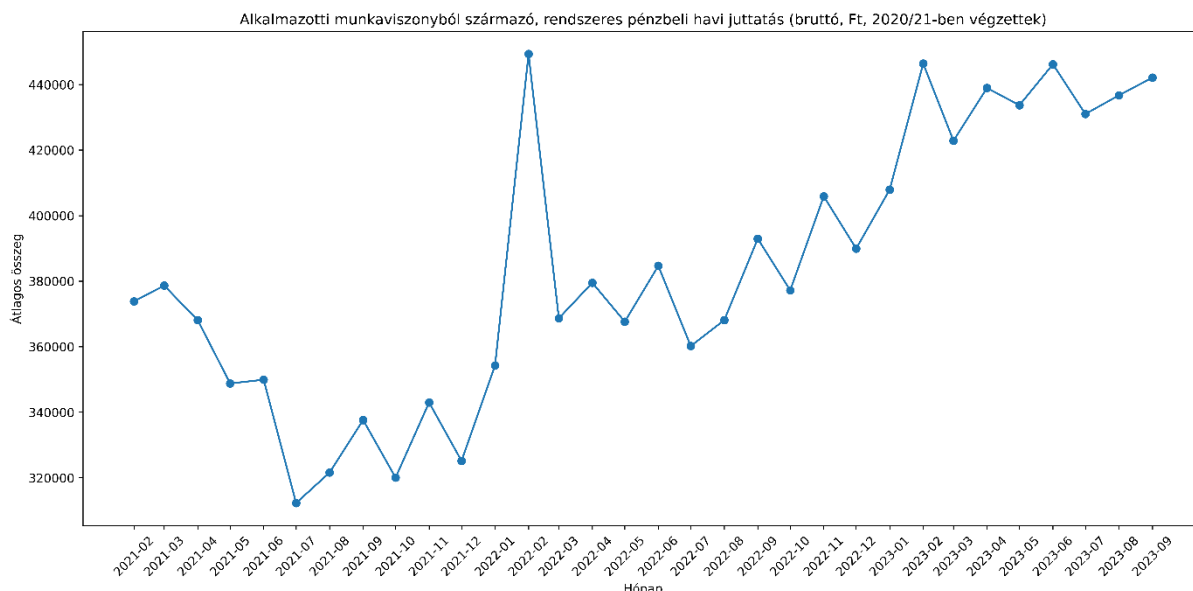
³ A végzettség jövedelmi helyzetének komplexebb és átfogó megértéséhez javasolt a későbbiekben a béren kívül további indikátorok bevezetése is, melyek a következők lehetnek: Az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás keretében szerzett havi jövedelem; Egyszerűsített foglalkoztatásból szerzett havi jövedelem; Östermelőként szerzett havi átlagjövedelem; Egyéni vállalkozóként szerzett havi átlagjövedelem; Kisadózó vállalkozóként szerzett havi átlagjövedelem; Havi összjövedelem.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

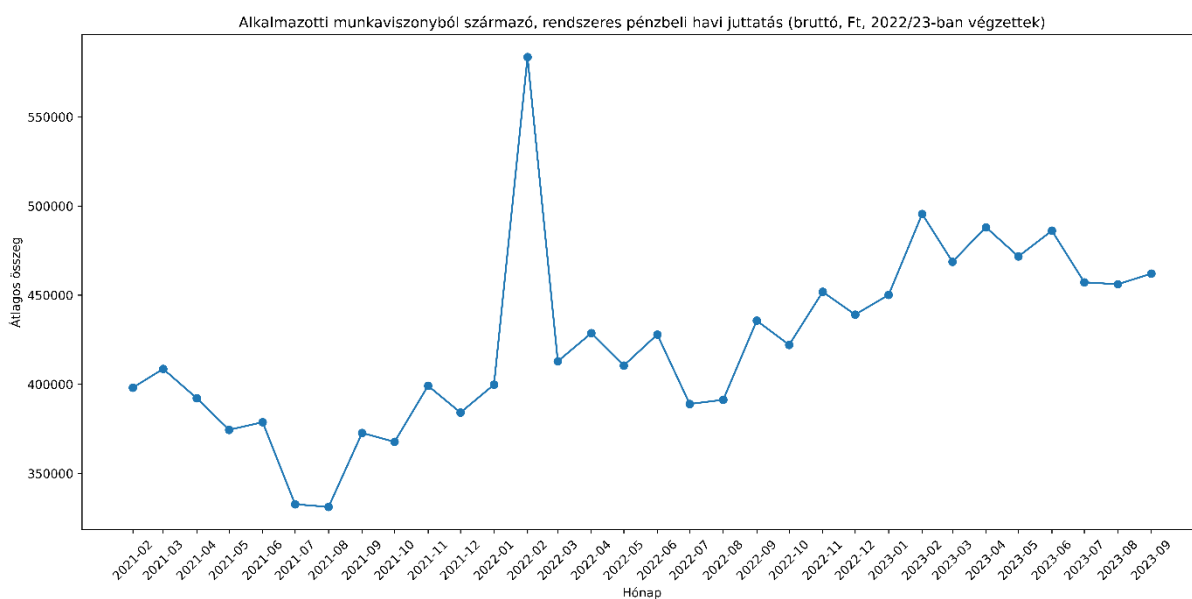
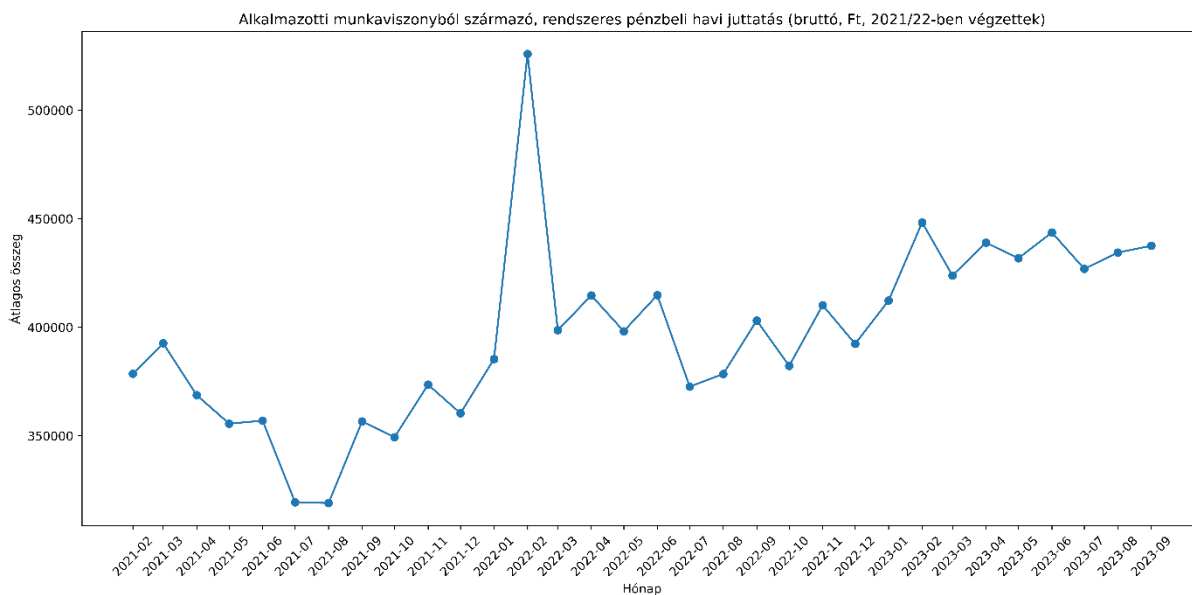
jogviszonyban dolgoztak legalább egy naptári napot, illetve 0-tól eltérő bér került esetükben rögzítésre.

Az idősorok alapján a korrigált (teljes munkaidős, teljes havi) rendszeres bér 2021-ben inkább hullámzó, majd 2022–2023 során összességében emelkedő pályára áll, ami arra utal, hogy a végzést követő időszakban a nyilvántartásokban megjelenő, standardizált bérszint fokozatosan magasabb tartományba kerül. Mindhárom évfolyamnál nagyon látványos, egyszeri kiugrás jelenik meg 2022 elején, amely nagy valószínűséggel a családi SZJA-visszatérítés egyszeri hatásához köthető, ezért ezt a pontot nem érdemes tartós bérnövekedésként értelmezni. Az értelmezésnél fontos, hogy a mutató standardizálása miatt az idősor elsősorban a foglalkoztatásokhoz társítható „teljes munkaidős bérszintet” közelíti, és kevésbé alkalmas az egyének ténylegesen realizált havi jövedelmének megítélésére. A hónapról hónapra változásokat így a foglalkoztatási összetétel és az egyszeri elszámolási tételek is érdemben befolyásolhatják.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Alkalmazotti munkaviszonyból származó, nem rendszeres pénzbeli juttatás vizsgált hónapra eső értéke (bruttó, Ft)

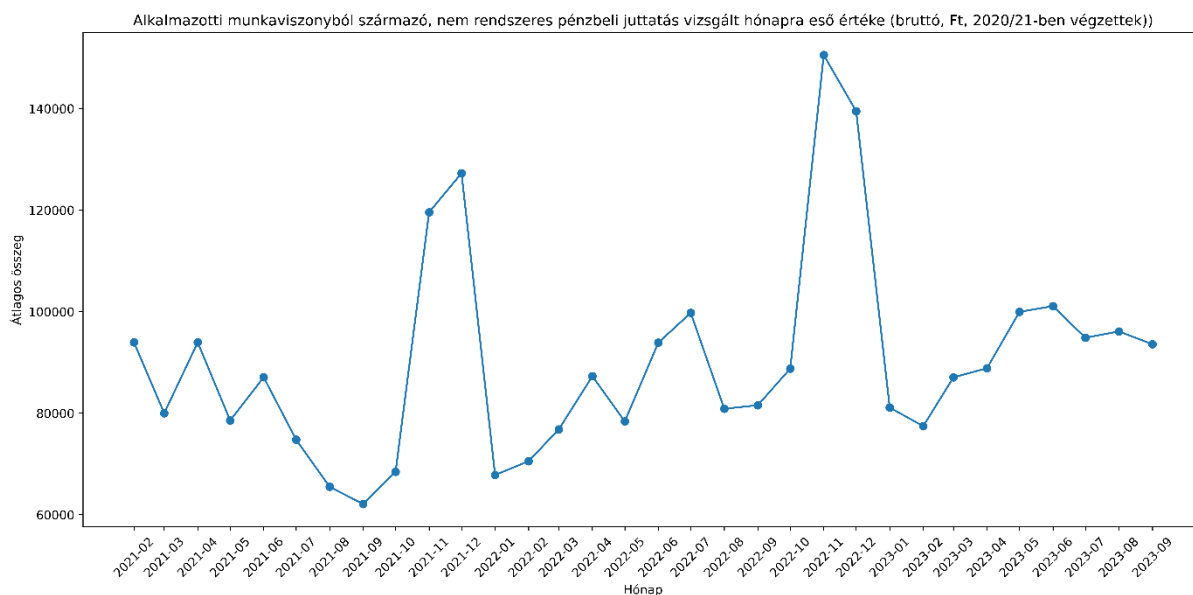
A nem rendszeres pénzbeli juttatások havi értéke az alkalmazotti munkaviszonyhoz kapcsolódó, TB-járulék-köteles nem rendszeres jövedelmek alapján kerül meghatározásra. A számítás két bevallási tételt vesz figyelembe: egyrészt a TB járulék alapot képező, nem rendszeres jövedelem összegét, másrészt a felszolgálási díj után fizetett TB-járulék alapjának összegét. Ennek megfelelően a mutató az adott hónapra vonatkozóan az alkalmazotti munkaviszonyból származó nem rendszeres pénzbeli juttatások bruttó értékét adja meg forintban évfolyamonként, havi időszorban.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

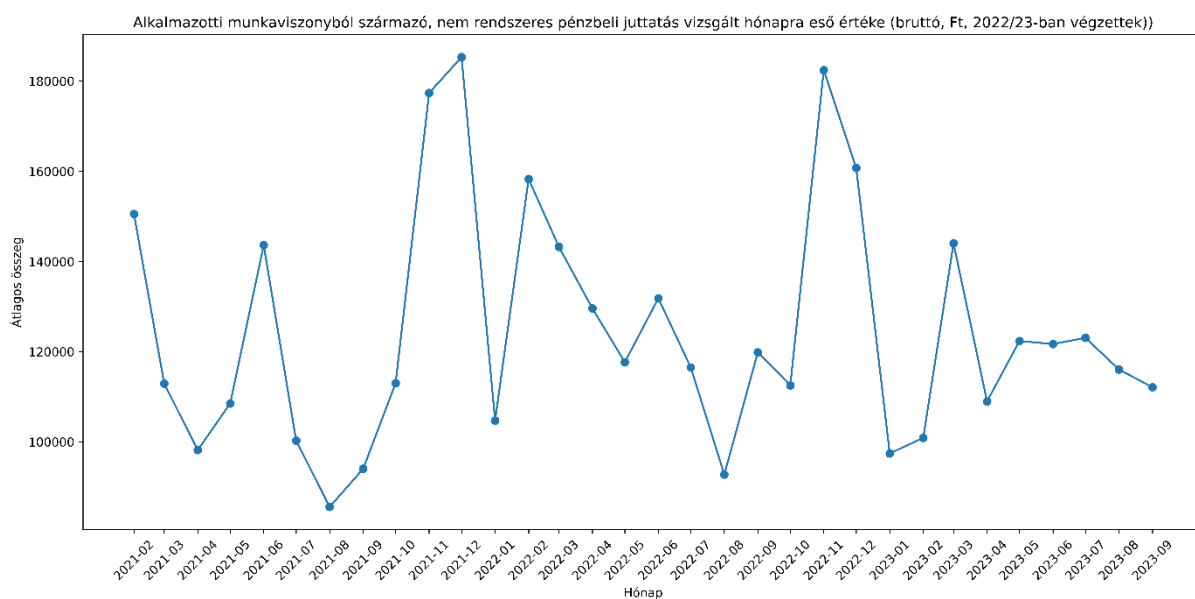
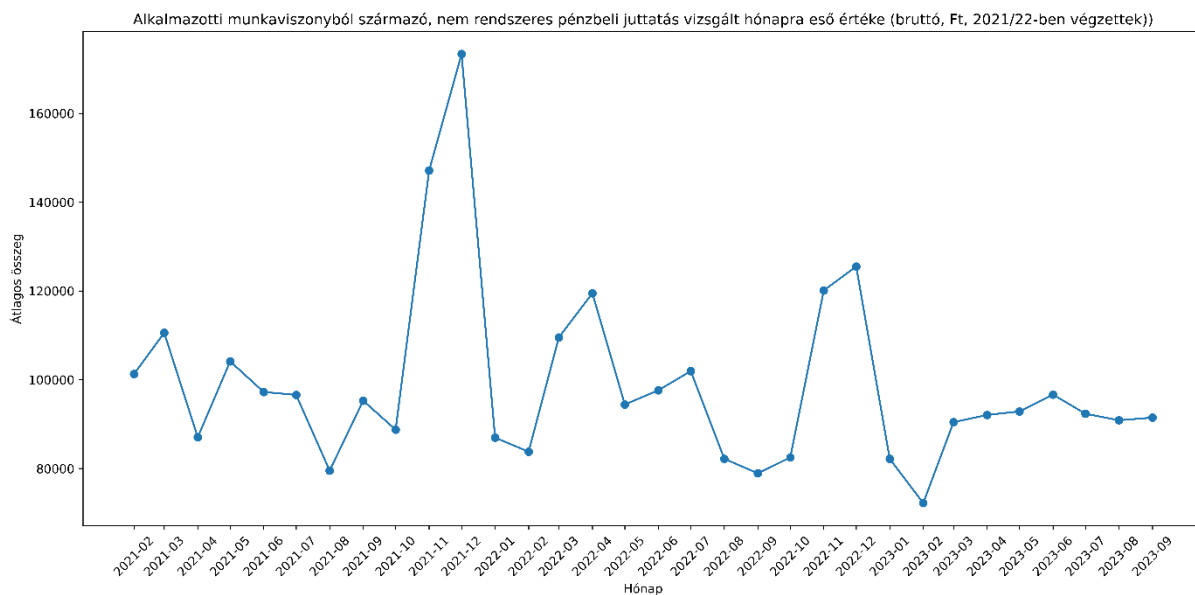
A három évfolyam havi idősorai alapján a nem rendszeres pénzbeli juttatások értéke kifejezetten szezonális és „csúcsos” jellegű: a legtöbb hónapban egy viszonylag stabilabb sávban mozog, de bizonyos időpontokban hirtelen, nagy mértékű megugrások jelennek meg. A legmarkánsabb kiugrások mindhárom évfolyamnál az év végi időszakhoz (különösen november–december környékéhez) köthetők, ami összhangban van azzal, hogy a prémiumok, jutalmak és egyéb egyszeri kifizetések gyakran ekkor kerülnek elszámolásra. A másik, kisebb csúcs a félévváltáshoz kapcsolható.

Több évfolyamnál láthatók tehát kisebb-nagyobb ismétlődő hullámok, ami arra utal, hogy a nem rendszeres tételek nem egyenletesen oszlanak el az év során, hanem időszakosan koncentrálnak. Emiatt az idősor rövid távú kilengéseit nem érdemes „trendként” értelmezni: a mutató természetéből adódóan a hónapról hónapra változás jelentős része elszámolási és szezonális hatás, nem pedig a „szokásos” havi jövedelemszint elmozdulása.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Alkalmazotti munkaviszonyból származó összes havi juttatás (bruttó, Ft)

A mutató célja a hónapon belüli, alkalmazotti jogviszonyokhoz kapcsolódó összes bevallott jövedelem mértékének bemutatása. Az alkalmazotti munkaviszonyból származó összes havi juttatás a bevallási adatok alapján, korrekció alkalmazása nélkül, bruttó értéken kerül meghatározásra. A mutató az adott hónapban elszámolt, társadalombiztosítási járulékalapot képező jövedelmi tételek egyszerű összegzésével áll elő: a rendszeres bérjellegű jövedelem, a nem rendszeres pénzbeli juttatások, valamint a felszolgálási díj járulékalapjának összeadásával. Amennyiben a személynek egy hónapon

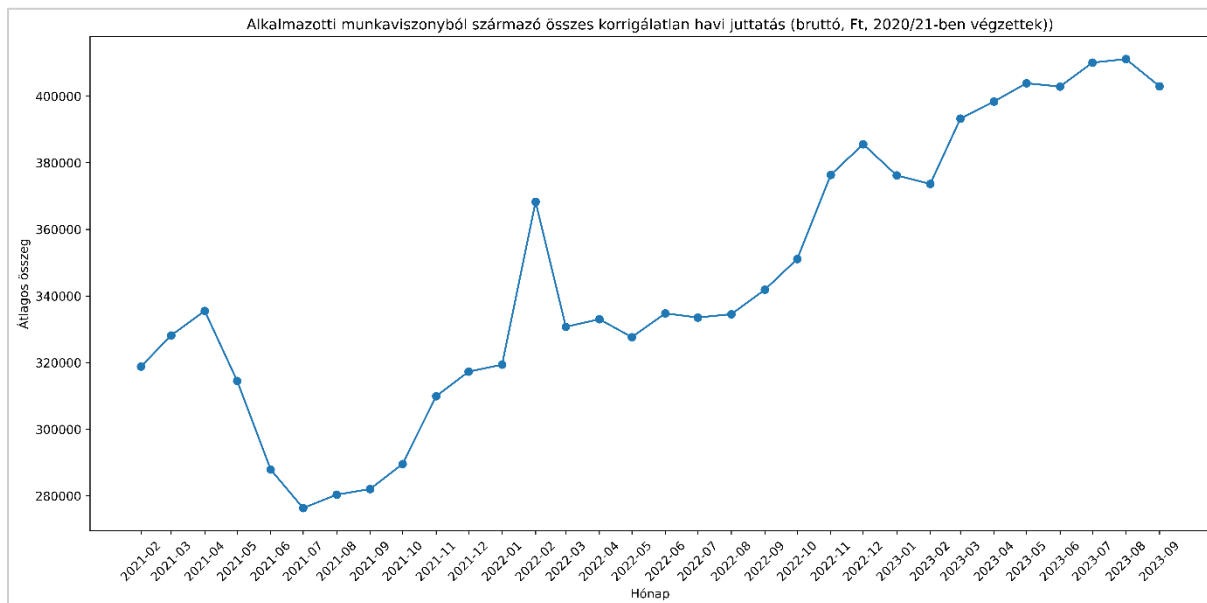
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

belül több alkalmazotti jogviszonya is van (pl. párhuzamos munkavállalás vagy hónap közbeni váltás okán), akkor a mutató ezek értékeit összesítve tartalmazza.

A három évfolyamnál az alkalmazotti jogviszonyból származó összes (korrigálatlan) havi juttatás időszora összességében emelkedő pályát mutat: a 2021-es tavaszi/nyári alacsonyabb szintekről 2022-től fokozatosan magasabb tartományba kerül, majd 2023-ban több hónapban közel bruttó 400 ezer Ft körüli átlagos szintet ér el (különösen a korábbi: 2020/21 és 2021/22 évfolyamoknál). Minden évfolyamnál jellemző a végzést követő nyáron való meredekebb emelkedés, illetve megjelenik egy kiugró csúcs 2022 februárja körül, ami egyszeri hatásra (véltetően a családi SZJA visszatérítésre) utalhat, ezt követően pedig a sorok visszarendeződnek, majd újra emelkednek.

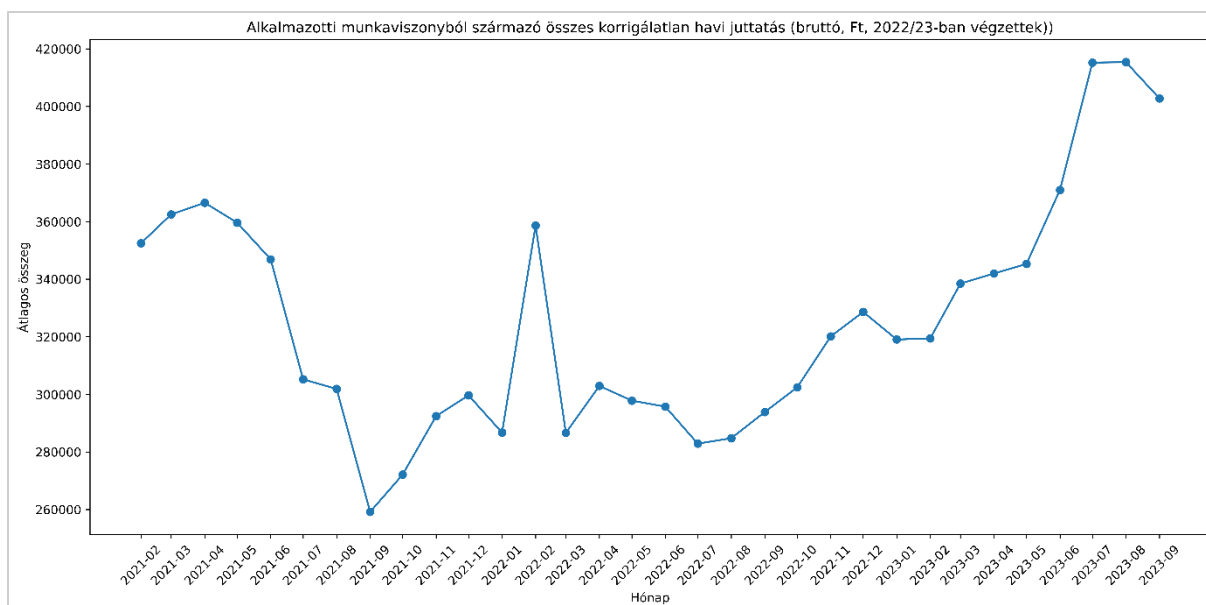
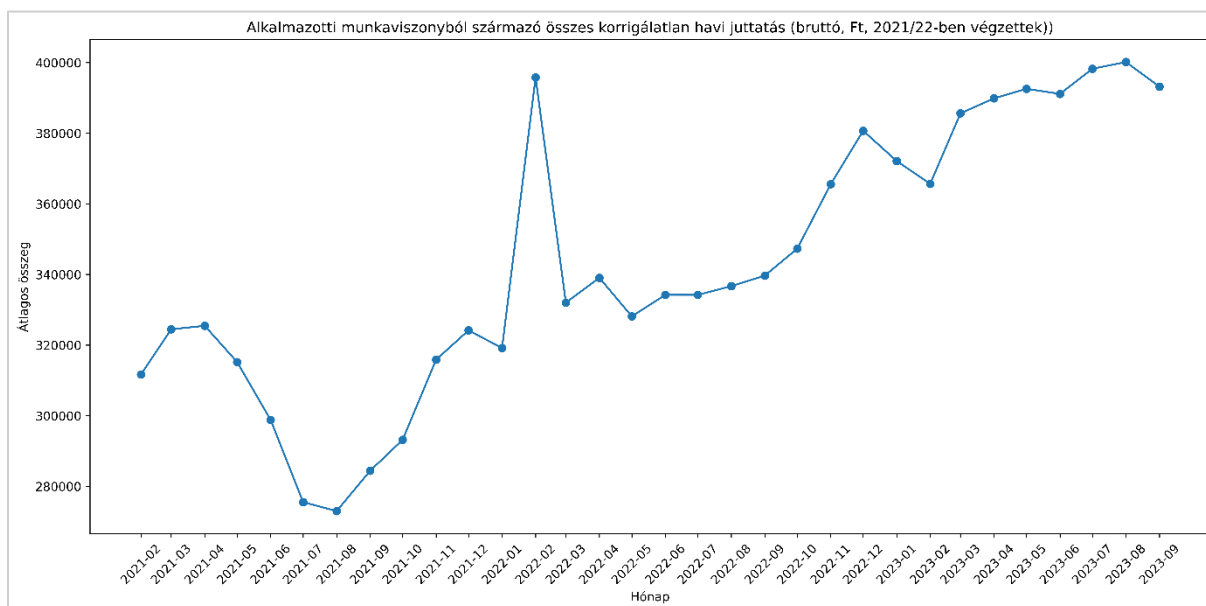
A 2022/23-as évfolyam görbéje hasonló szerkezetű, de a megfigyelési időablak rövidebb, és 2023 nyarán – a képzés lezárultát követően – látható egy erősebb felpattanás (augusztus környékén).

Értelmezési korlátként érdemes kiemelni, hogy a mutató korrigálatlan, tehát érzékeny a hónap közbeni belépés–kilépésre, a részmunkaidőre, illetve arra is, ha egy hónapban több jogviszony jövedelme összeadódik; ezért az idősoros kilengések egy része nem „bérszintváltozás”, hanem a foglalkoztatási mintázat és az elszámolás időzítésének hatása is lehet.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

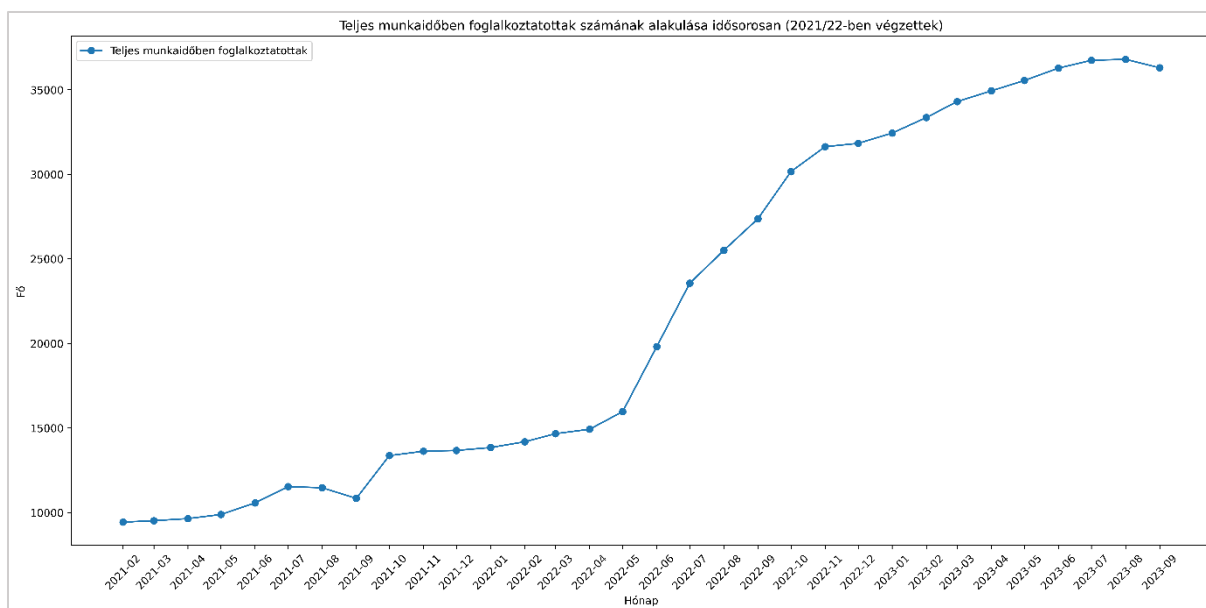
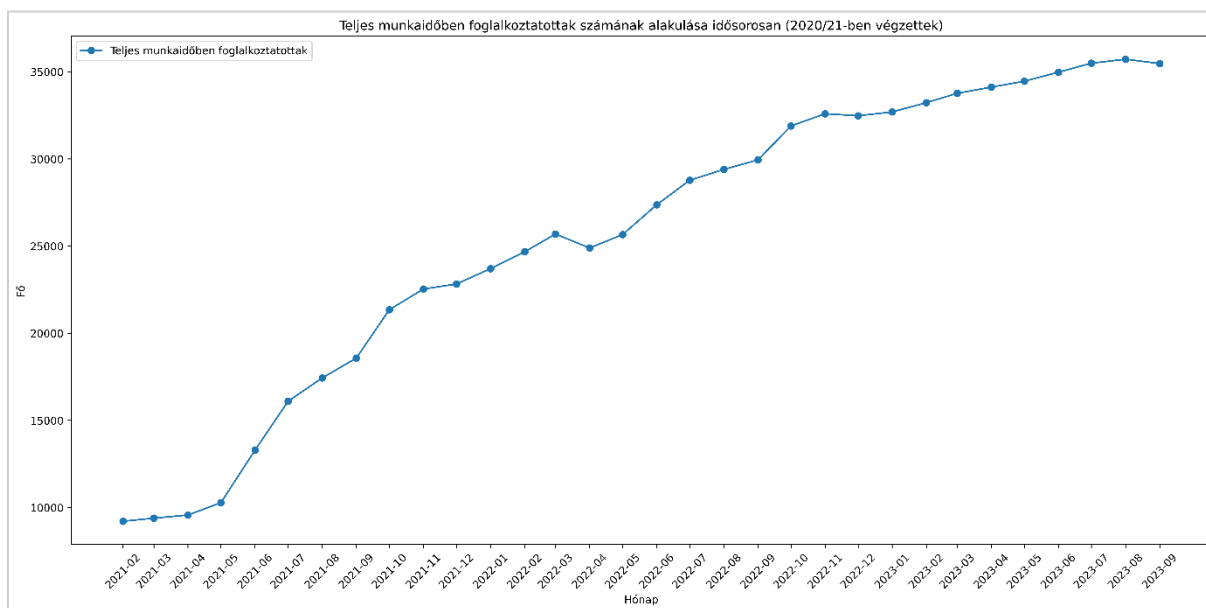
Munkaintenzitás

Teljes munkaidőben dolgozók száma (fő)

A teljes munkaidőben dolgozók száma azoknak az alkalmazásban álló személyeknek a létszámát adja meg, akik a vizsgált hónapban legalább egy munkaviszonyukban és legalább egy naptári napra vonatkozóan legalább heti 40 órás foglalkoztatásban álltak.

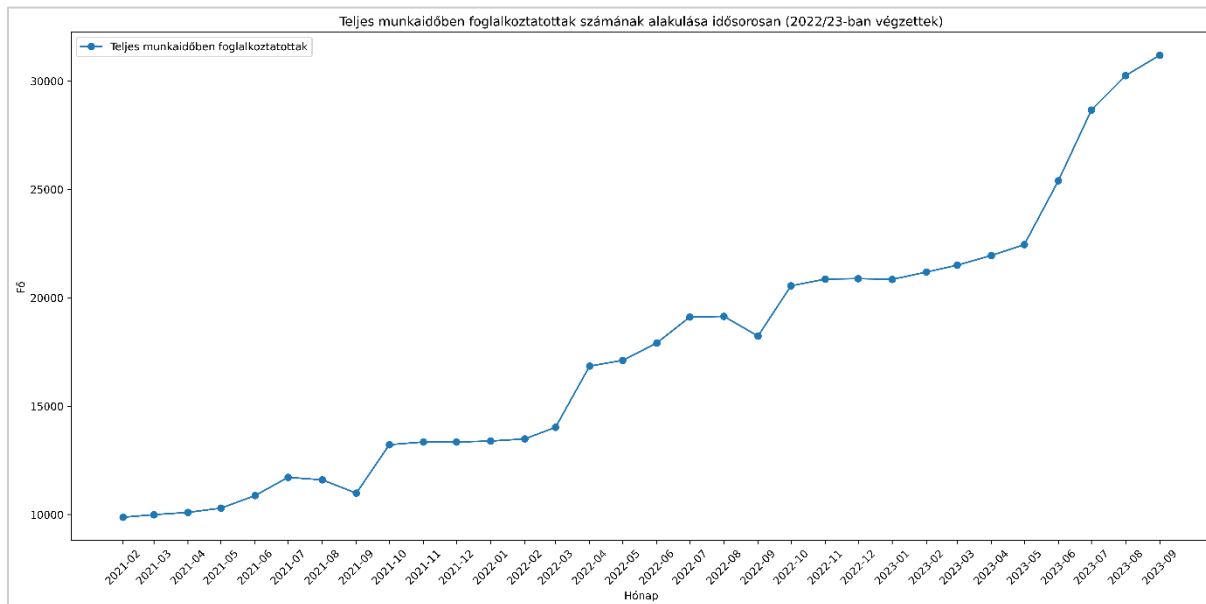

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Teljes munkaidőben dolgozók aránya (%)

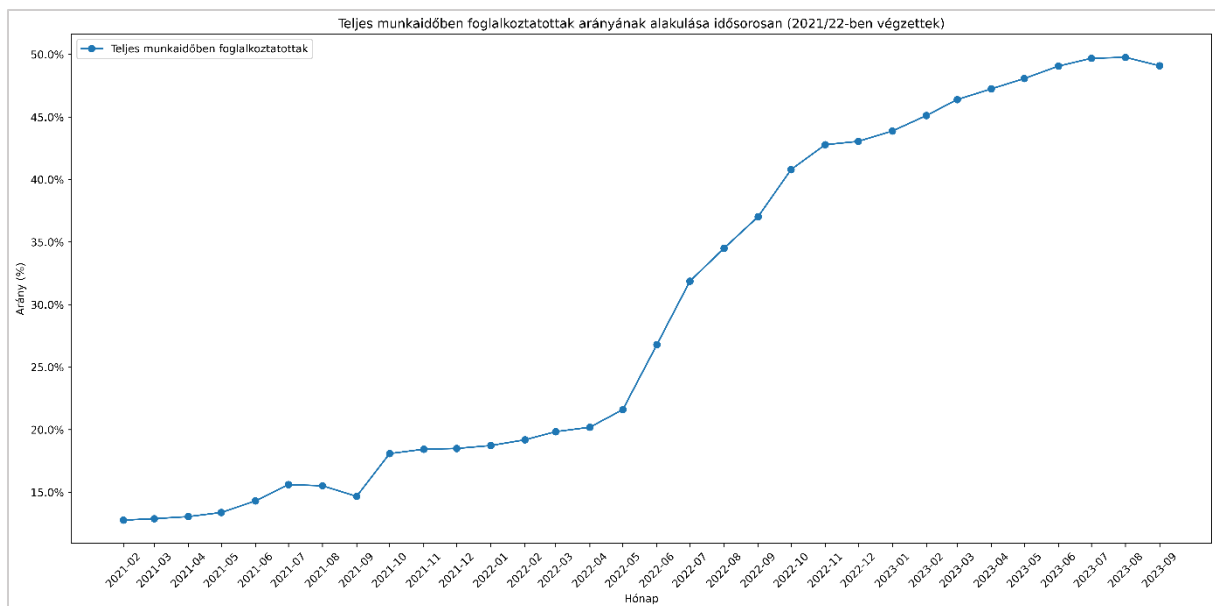
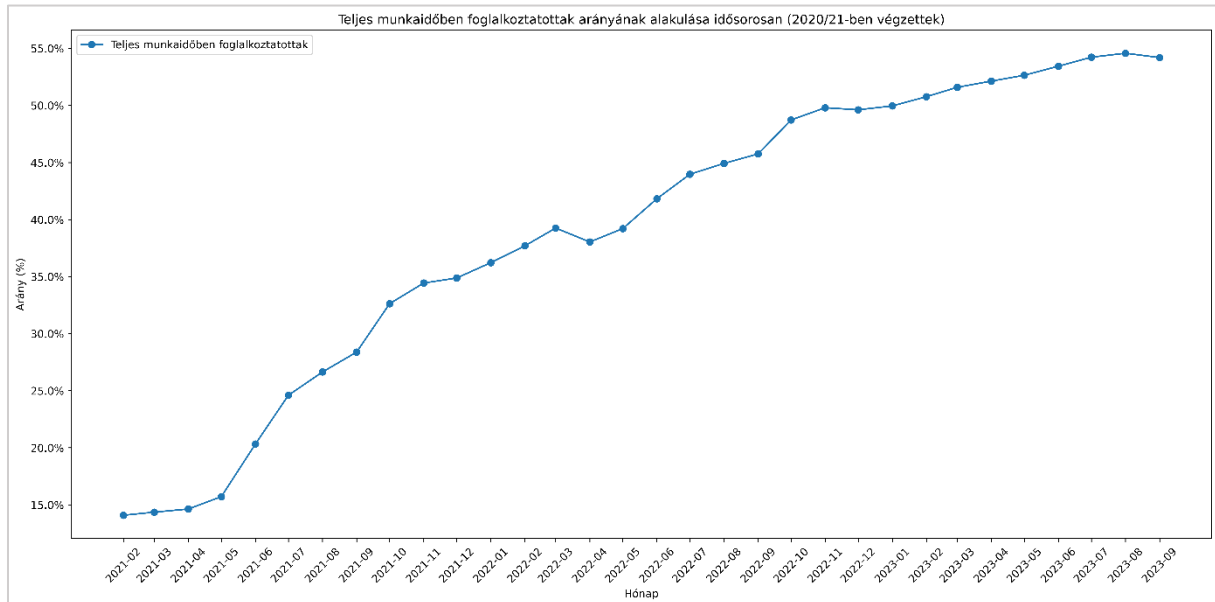
A teljes munkaidőben dolgozók aránya azt mutatja meg, hogy a vizsgált hónapban alkalmazottként dolgozók mekkora hányada tartozik a heti 40 óra vagy annál többet dolgozó foglalkoztatottak közé az egyes hónapokban.

A számlálóba azoknak az alkalmazottaknak a száma kerül, akik a vizsgált hónapban legalább egy munkaviszonyukban, legalább egy naptári napra vonatkozóan legalább heti 40 órás foglalkoztatásban álltak. A nevező a vizsgált hónapban alkalmazásban álló személyek teljes létszáma, így a mutató a teljes munkaidősök arányát adja meg kizárólag az alkalmazottként (is) dolgozók körén belül.

Az idősorok alapján a végzést követően mindhárom évfolyamban folyamatos és erőteljes növekedés látszik a teljes munkaidőben foglalkoztatottak arányában az alkalmazottként dolgozók körén belül. A görbék meredeken emelkednek a korai hónapokban, majd magasabb szinten stabilizálódnak, ami arra utal, hogy a pályakezdés előrehaladtával egyre nagyobb arányban jelenik meg a legalább heti 40 órás foglalkoztatás. A végzést megelőző, képzéssel párhuzamos időszakban ugyanakkor lépcsőzetes ingadozás figyelhető meg, amely valamelyest illeszkedik a tanév rendjéhez.

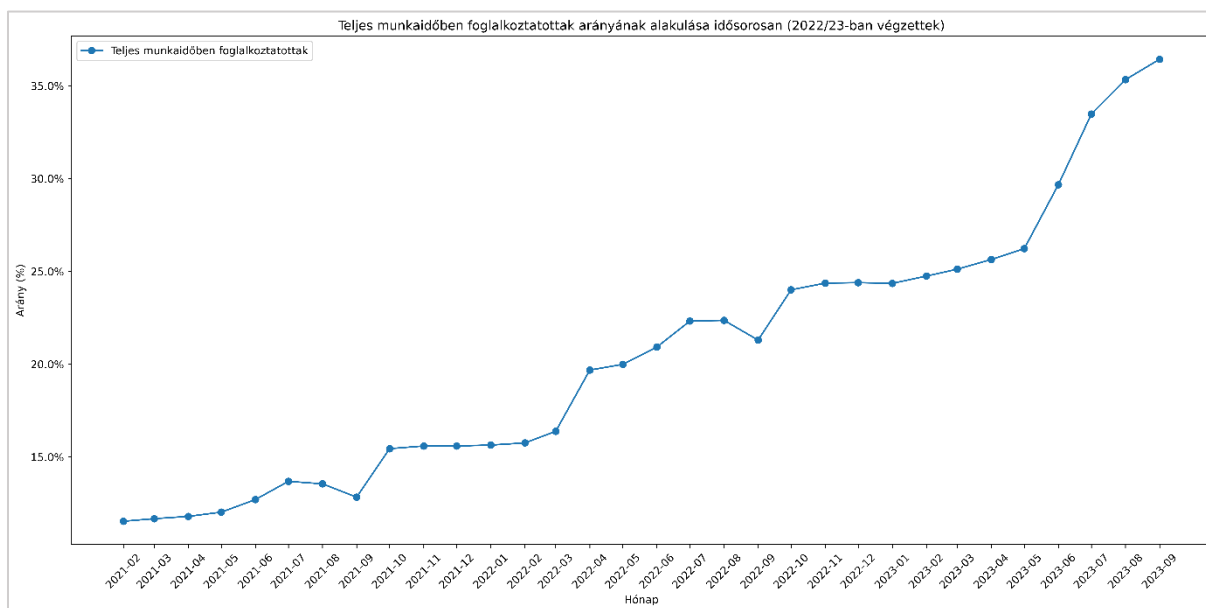

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

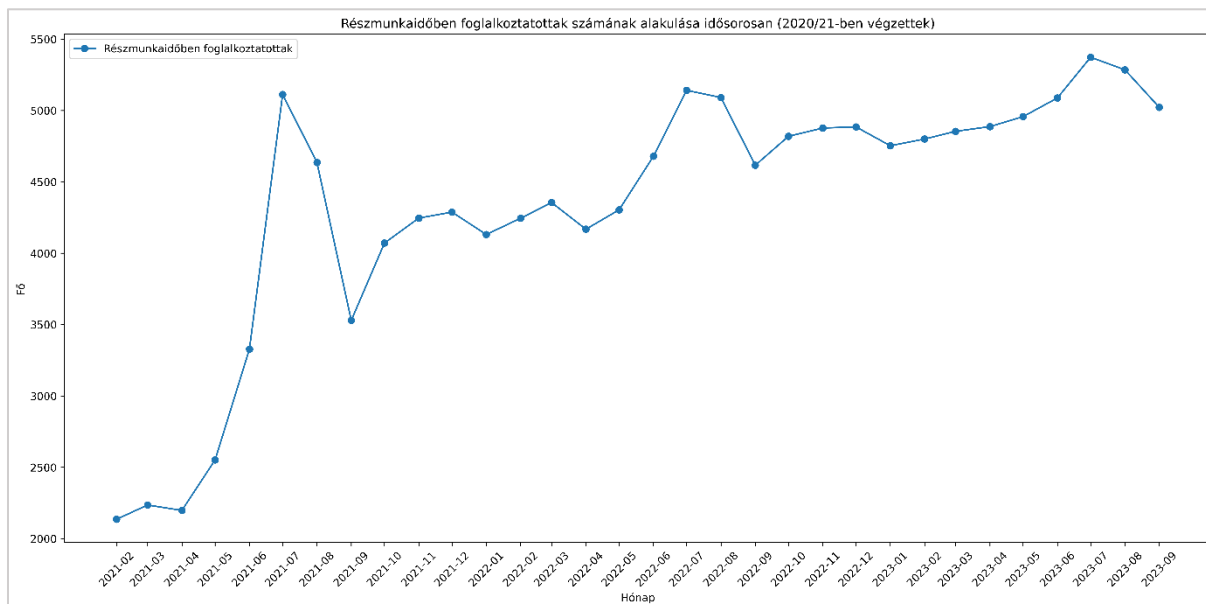

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

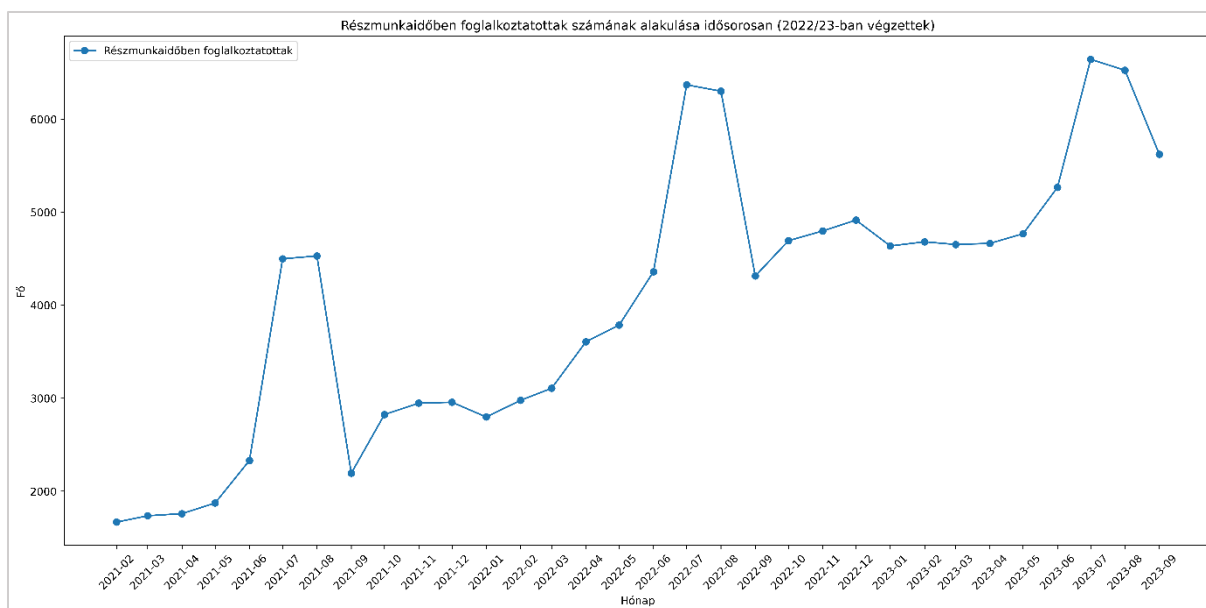
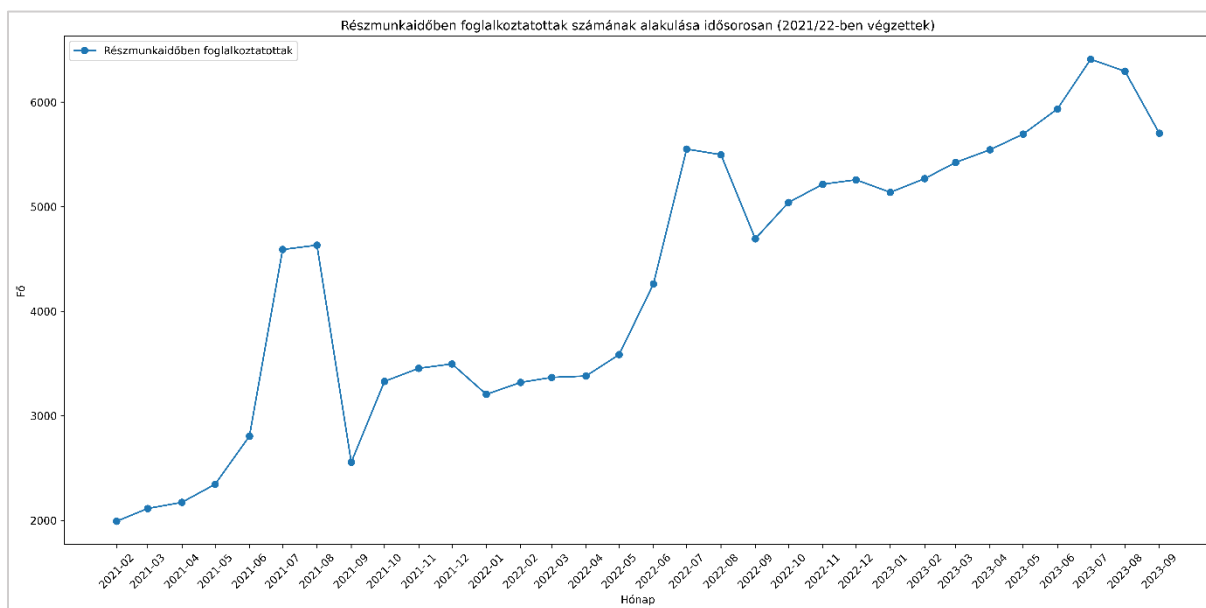
Részmunkaidőben dolgozók száma (fő)

A részmunkaidőben dolgozók száma azoknak az alkalmazott személyeknek a létszámát adja meg, akik a vizsgált hónapban rendelkeztek heti 40 óránál kevesebb munkaidejű foglalkoztatással.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Részmunkaidőben dolgozók aránya (%)

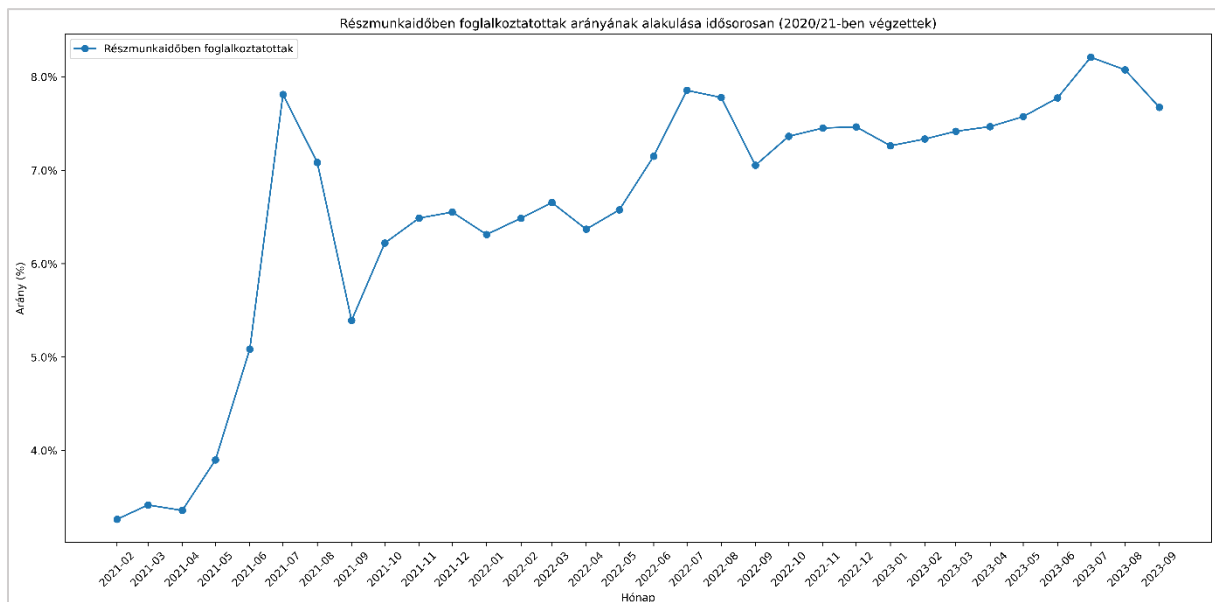
A részmunkaidőben dolgozók aránya azt mutatja meg, hogy a vizsgált hónapban alkalmazottként dolgozók mekkora hányada tartozik a heti 40 óránál kevesebbet dolgozó foglalkoztatottak közé. A számlálóba azoknak az alkalmazottaknak a száma kerül, akik a vizsgált hónapban legalább egy munkaviszonyukban, legalább egy naptári napra vonatkozóan kevesebb, mint heti 40 óras foglalkoztatásban álltak. A nevező a vizsgált hónapban alkalmazásban álló személyek teljes létszáma, így a mutató a részmunkaidősök arányát adja meg kizárólag az alkalmazottként dolgozók körén belül.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

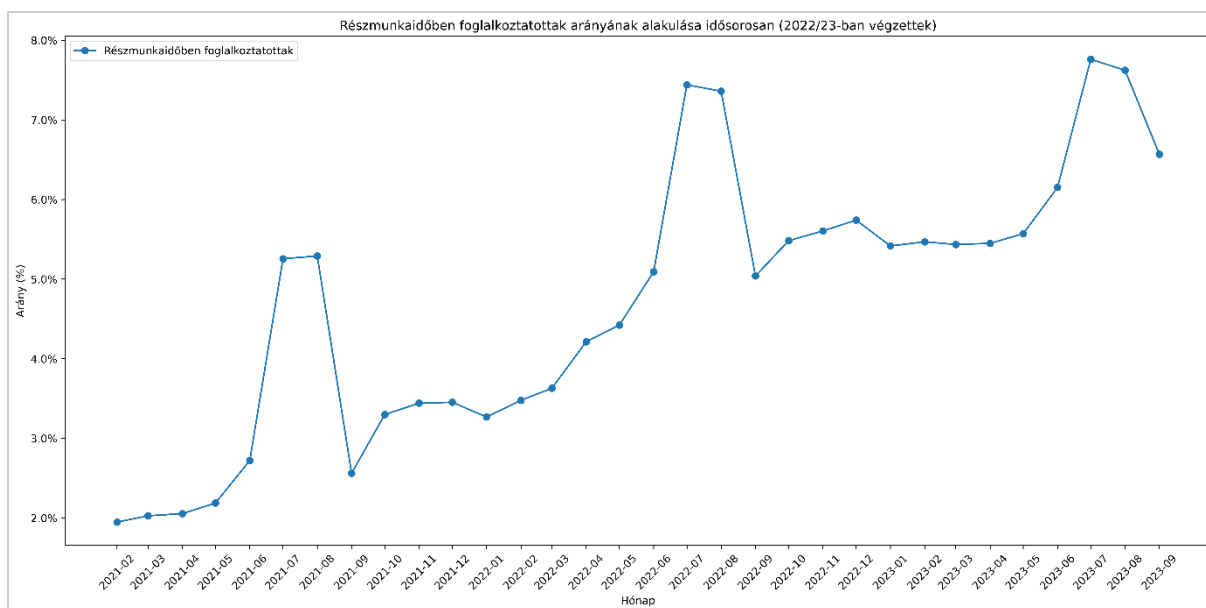
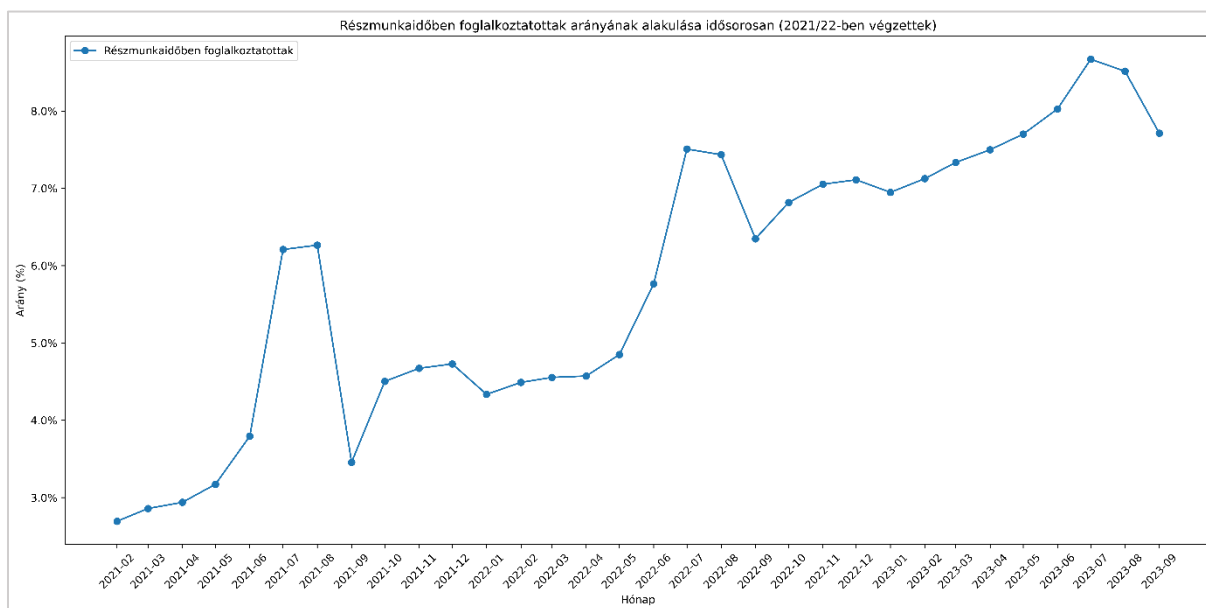
A részmunkaidőben foglalkoztatottak aránya az alkalmazottként dolgozók körén belül összességében alacsony, ugyanakkor az idősorok alapján jól felismerhető, ismétlődő mintázatot mutat. Mindhárom évfolyamnál a részmunkaidős arány a vizsgált időszak elején még néhány százalék körül alakul, majd a vizsgálati időszak előrehaladtával fokozatosan magasabb szintre kerül, több időszakban megközelítve a 6–8%-os tartományt. A növekedés nem egyenletes, hanem lépcsőzetes: kisebb ugrások és visszarendeződések váltják egymást, ami arra utal, hogy a részmunkaidős foglalkoztatás időben koncentráltabban, bizonyos hónapokban jelenik meg.

Az idősorok legszembevetőbb sajátossága, hogy a kiugrások döntően a nyári hónapokhoz (különösen június–augusztus) kapcsolódnak. A részmunkaidős arány nyár elején több évfolyamnál érdemben felfelé mozdul, majd az őszi időszakban jellemzően visszarendeződik. Ez a szezonális lefutás jól illeszkedik a nyári, ideiglenes vagy tanulás melletti munkavégzés mintázatához, amikor átmenetileg gyakoribbá válhatnak az alacsonyabb óraszámú, rövidebb idejű alkalmazotti jogviszonyok.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Munkában eltöltött napok száma (naptári nap)

A munkában eltöltött napok száma azt mutatja meg, hogy a személy a vizsgált hónapban összesen hány napon rendelkezett alkalmazottként munkavégzéshez kapcsolódó biztosítási jogviszonnyal. A mutató számítása során a hónapon belül előforduló minden releváns alkalmazotti jogviszony-időszakot figyelembe veszünk, majd ezeket átfedések nélkül összesítjük: ha a személynek egyszerre több, egymással átfedő munkaviszonya van, vagy a jogviszonyok időszakai részben fedik egymást, akkor az átfedő napokat csak egyszer számítjuk be. Ennek megfelelően az eredmény a vizsgált hónapban

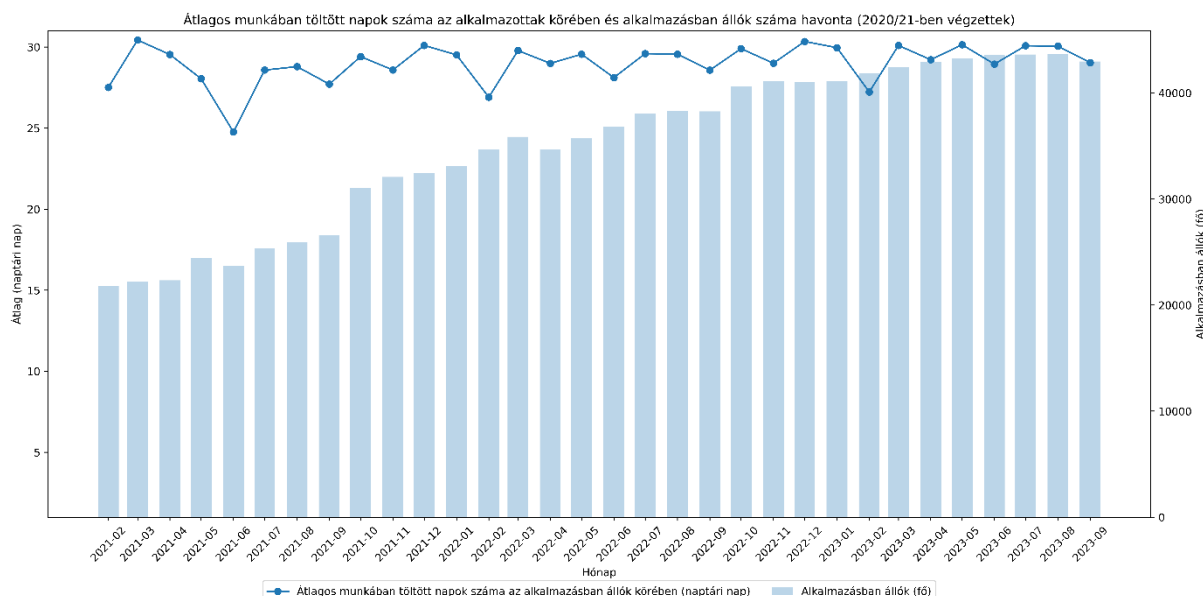

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

munkával érintett napok egyedi (duplikációmentes) száma, amely 0 és a hónap naptári napjainak száma között vehet fel értéket.

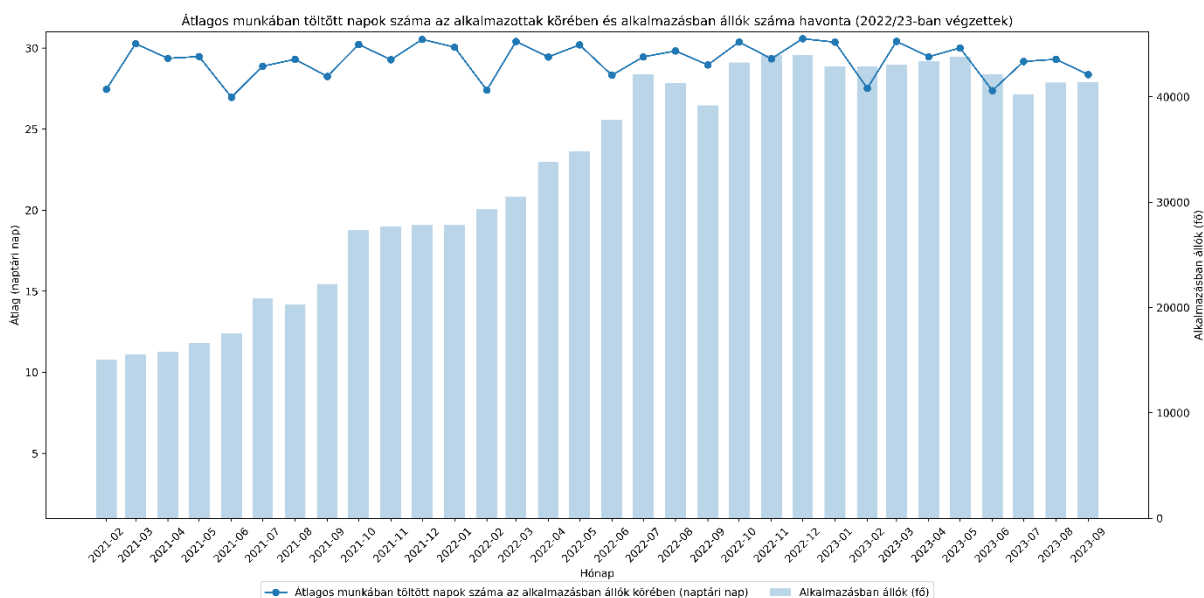
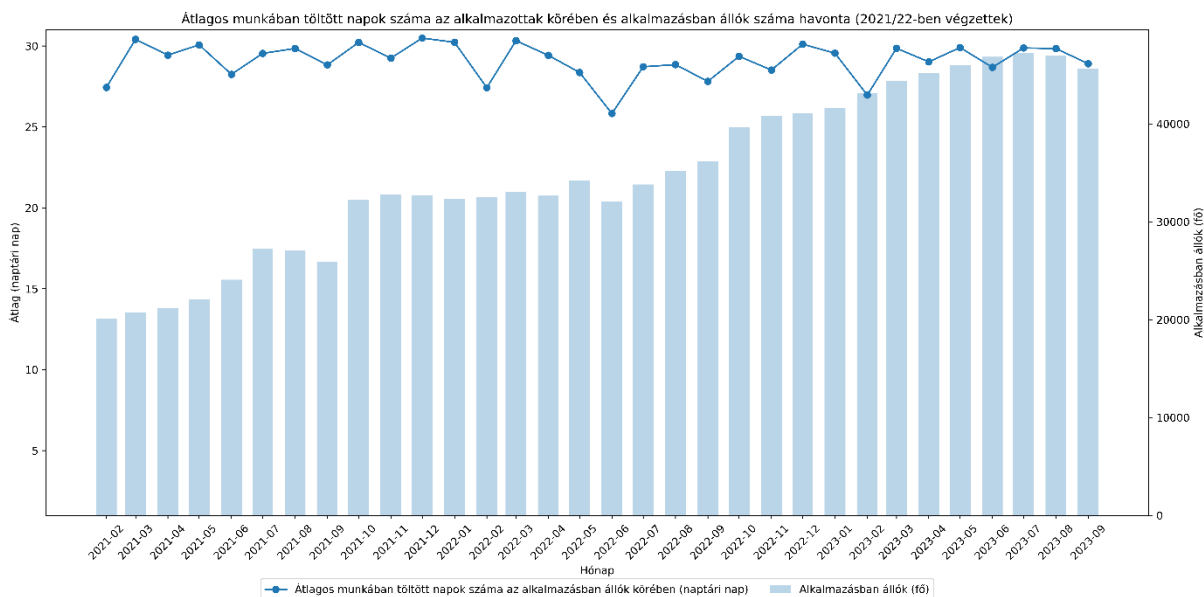
A munkában eltöltött napok száma azt mutatja meg, hogy az alkalmazottként dolgozók a vizsgált hónapban átlagosan hány naptári napon rendelkeztek munkavégzéshez kapcsolódó biztosítási jogviszonnyal (átfedések nélkül számolva). A három évfolyam ábrái alapján az átlagos munkában töltött napok értéke jellemzően magas és viszonylag stabil tartományban mozog (többnyire a hónap nagy részét lefedi), miközben kisebb, időszakos hullámzások megfigyelhetők. Ezek a kilengések részben a hónapok eltérő hosszából, részben a jogviszonyok időzítéséből (belépés–kilépés, megszakítások) adódhatnak, ezért önmagukban nem feltétlenül jelentenek intenzitáscsökkenést.

A grafikonokon ugyanakkor a biztosított/alkalmazotti létszám (oszlopok) is látható, és ez adja a mutató lényegi kiegészítő értelmét: az idő előrehaladtával az alkalmazásban állók száma folyamatosan növekszik, vagyis a napátlagokat egyre nagyobb csoport átlagaként számoljuk. Ennek megfelelően a látszólag hullámzó vagy stagnáló átlagos napérték mellett is valós intenzitásbővülés figyelhető meg a rendszerben: egyre többen jelennek meg alkalmazotti jogviszonyban, miközben a munkával érintett napok átlagos száma összességében magas szinten marad. Röviden: nem csupán a „munkában töltött napok” szintje fontos, hanem az is, hogy ezt a magas intenzitást egyre szélesebb kör éri el a végzést követő időszakban, illetve részben már a képzéssel párhuzamosan is.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

További tanulmányok folytatása

A további tanulmányok folytatásával foglalkozó alfejezet azt vizsgálja, hogy a szakképzés sikeres befejezését követően a végzettek mekkora arányban és milyen irányokban lépnek tovább a tanulási pályájukon. A továbbtanulás a végzést követő életút egyik meghatározó eleme: egyszerre jelezheti a magasabb végzettség megszerzésére irányuló aspirációt, a munkaerőpiaci belépés halasztását, illetve a szakmai pálya rugalmas újratervezését is. Az alfejezet ezért a munkaerőpiaci kimenetek mellett a tanulási utak folytatását is a pályakövetés kulcstémájaként kezeli.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Az elemzés először az általános továbbtanulási mutatókon keresztül ad összképet arról, hogy a végzetek mekkora hányada jelenik meg a végzést követően újabb képzési jogviszonnyal. Ezt követően külön bontásban tárgyalja a továbbhaladás három fő formáját: a felsőoktatási, a felnőttképzési és a szakképzési továbbtanulást. A fejezet évfolyamonként és idősorosan mutatja be, hogy a különböző tanulási irányok milyen mértékben jellemzők, és hogyan alakulnak a vizsgált időszakban, lehetőséget adva a trendek és eltérések azonosítására.

Az eredmények értelmezésekor figyelembe kell venni, hogy a mutatók a rendelkezésre álló hazai adminisztratív nyilvántartásokban megjelenő képzési jogviszonyokra épülnek, ezért egyes továbbhaladási utak – különösen a külföldi tanulmányok, illetve bizonyos, nem nyilvántartott vagy informális képzési formák – nem láthatók. Fontos kiemelni továbbá, hogy a vonatkozó indikátorok számításának alapját képező adatkapcsolás nem tartalmazza a Köznevelési Információs Rendszer (KIR) adatait, ezért a köznevelési rendszerben esetlegesen megvalósuló továbbtanulási utak nem jelennek meg a mutatóban. Mindezek következtében az indikátor a továbbtanulás tényleges mértékét várhatóan alulbecsüli.

A továbbtanulási indikátor alaplogikája szerint azt vizsgáljuk, hogy a vizsgált képzést követően megjelenik-e a tanulónál aktív tanulmányi jogviszony valamely adminisztratív rendszerben. A SZIR-adatok sajátossága ugyanakkor, hogy a jogviszonyok lezárási dátumát az intézmények gyakran adminisztratív okokból egységesített, későbbi időpontra rögzítik (például az adott év végére), ami nem feltétlenül tükrözi a tényleges tanulói státusz megszűnésének időpontját. Ennek következtében a szakképzést (is) vizsgáló indikátorok a gyakorlatban nem feltétlenül valódi „továbbtanulást” azonosítanak, hanem azt, hogy a vizsgált képzés jogviszonya adminisztratív értelemben túlnyúlik a képzés utolsó hónapján, és emiatt a SZIR-ben későbbi hónapokban is aktívként rögzített.

A jelenség különösen a szakképzésben továbbtanulók azonosítását torzíthatja, és ez áttételesen az általános továbbtanulási mutató értékét is befolyásolja. Az eredmények transzparens közlése érdekében ezért a továbbtanulási mutató szakképzés nélkül számított változata is megjelenik, amely a felsőoktatási és felnőttképzési továbbhaladást tisztábban képes elkülöníteni a szakképzési jogviszonyok adminisztratív lezárásából adódó hatásoktól.

Általános továbbtanulási mutatók

További tanulmányokat folytatók száma (fő)

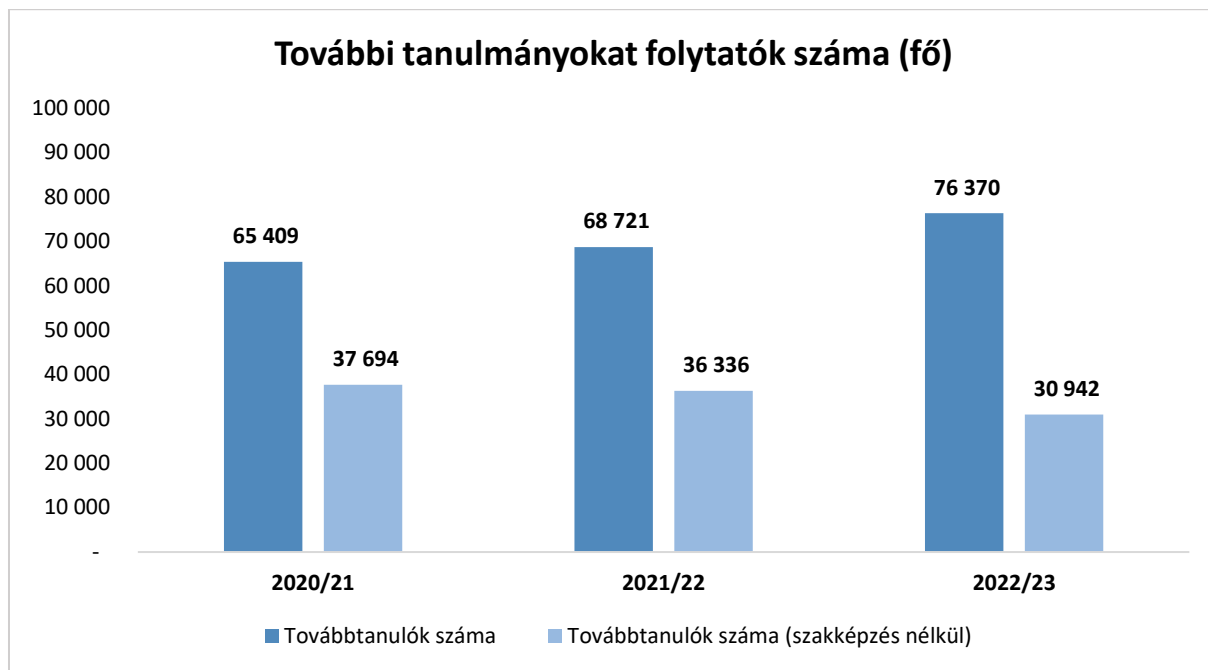
A További tanulmányokat folytatók száma (fő) mutató azt adja meg, hogy az adott képzést sikeresen befejező tanulók közül hányan lépnek tovább a végzést követően valamilyen további képzésbe a felsőoktatás, a felnőttképzés vagy a szakképzés területén.

Azokat a személyeket soroljuk ide, akiknél a vizsgált képzésről való kilépést követően az adminisztratív adatok alapján azonosítható tanulmányi részvétel a felsőoktatásban, a felnőttképzésben vagy a szakképzésben. A mutató szempontjából elegendő, ha a vizsgált időablakon belül a tanuló legalább egyszer megjelenik aktív / nem szünetelő jogviszonnyal valamelyik képzési nyilvántartásban függetlenül attól, hogy a megkezdett képzést sikeresen befejezte-e. A mutató értéke tehát a vizsgált

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

végzős célcsoporton belül a továbbtanuló személyek létszámát adja meg. A fentebb részletezett értelmezési korlátok miatt az ábra külön közli a szakképzés nélküli továbbtanulási értékeket is.

További tanulmányokat folytatók aránya (%)

A További tanulmányokat folytatók aránya (%) mutató azt fejezi ki, hogy az adott képzést sikeresen befejező tanulók mekkora aránya lép tovább a végzést követően valamilyen további képzésbe a felsőoktatás, a felnőttképzés vagy a szakképzés területén.

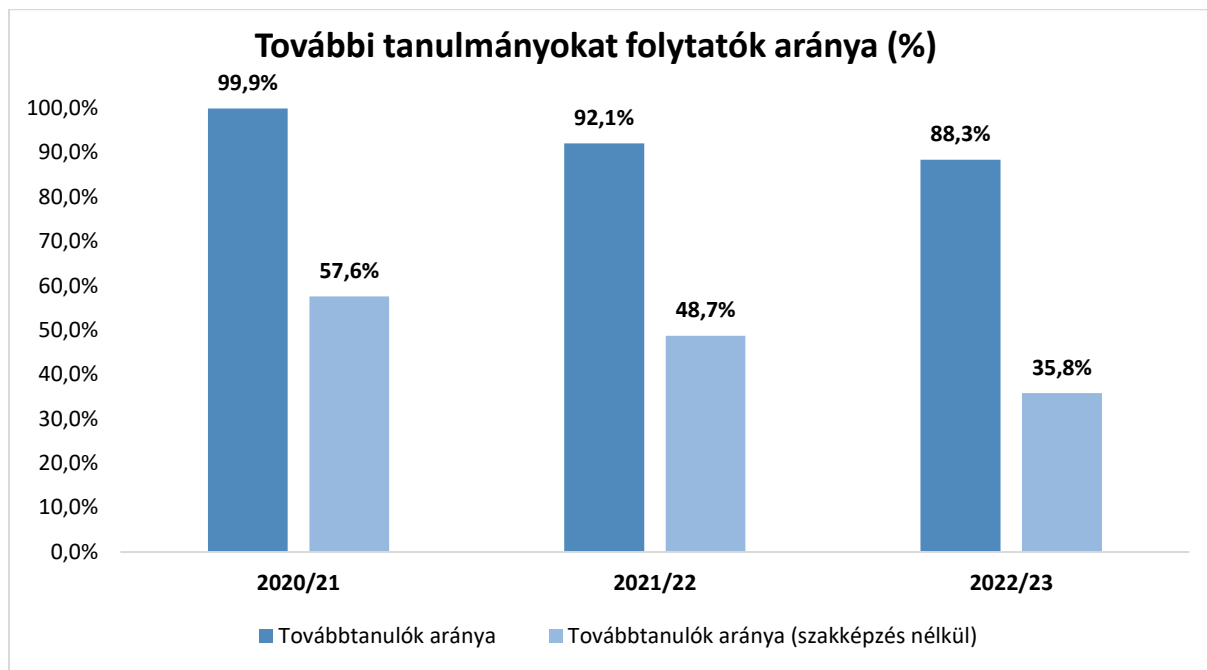
A számlálóba azokat a személyeket soroljuk, akiknél a vizsgált képzésről való kilépést követően az adminisztratív adatok alapján azonosítható tanulmányi részvétel jelenik meg a felsőoktatásban, a felnőttképzésben vagy a szakképzésben. A mutató szempontjából elegendő, ha a vizsgált időablakon belül a tanuló legalább egyszer megjelenik aktív / nem szünetelő jogviszonnyal valamelyik képzési nyilvántartásban, függetlenül attól, hogy a megkezdett képzést később sikeresen befejezte-e. A nevező a teljes vizsgált végzős célcsoport létszáma, így a mutató a továbbtanulók arányát adja meg a teljes célcsoporthoz viszonyítva. A fentebb részletezett értelmezési korlátok miatt az ábra külön közli a szakképzés nélküli továbbtanulási értékeket is.

A továbbtanulók aránya mindhárom évfolyamban magas, ugyanakkor évfolyamonként csökken. Az eltérések értelmezésénél fontos kiemelni, hogy a későbbi évfolyamok esetében a rendelkezésre álló nyomkövetési ablak rendre rövidül, így kevesebb idő áll rendelkezésre arra, hogy további jogviszonyt létesítsenek a kilépők. A szakképzéssel együtt az adminisztratív torzítást is figyelembe véve szinte a teljes sokaság jogviszonnyal rögzített a végzést követően, miközben csak a felnőttképzést és felsőoktatást vizsgálva nagyságrendileg a kilépők 36–58%-a folytat tanulmányokat a végzését

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

követően, vagyis a szakképzés nélküli továbbtanulás nagyjából minden harmadik–második végzettet érint, évfolyamonként eltérő mértékben.

Felsőoktatási továbbtanulás

Azon diákok száma, akik képzésük befejezése után a vizsgálati időszak során további tanulmányokat folytatnak a felsőoktatásban (fő)

A mutató azt adja meg, hogy az adott képzést sikeresen befejező tanulók közül hányan kezdenek a végzést követően felsőoktatási tanulmányokat. Azokat a személyeket soroljuk ide, akiknél a vizsgált képzésről való kilépést követően az adminisztratív adatok alapján azonosítható hazai hallgatói jogviszony jelenik meg. A mutató szempontjából elegendő, ha a vizsgált időablakon belül a tanuló legalább egyszer aktív felsőoktatási jogviszonnyal szerepel a Felsőoktatási Információs Rendszerben, függetlenül attól, hogy a megkezdett felsőoktatási képzést később sikeresen befejezte-e. A mutató értéke tehát a vizsgált végzős célcsoporton belül a felsőoktatásban továbbtanuló személyek létszámát adja meg.

A mutató kizárólag a rendelkezésre álló hazai adminisztratív nyilvántartásokban megjelenő felsőoktatási jogviszonyokat méri; a külföldi felsőoktatásban folytatott tanulmányokra nincs ráhatása, így ezek nem képezik részét a számításnak.

Azon diákok aránya, akik képzésük befejezése után a vizsgálati időszak során további tanulmányokat folytatnak a felsőoktatásban (%)

A mutató azt fejezi ki, hogy az adott képzést sikeresen befejező tanulók mekkora aránya kezd a végzést követően felsőoktatási tanulmányokat. A számlálóra azokat a személyeket soroljuk, akiknél a vizsgált

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

képzésről való kilépést követően az adminisztratív adatok alapján azonosítható hazai hallgatói jogviszony jelenik meg. A mutató szempontjából elegendő, ha a vizsgált időablakon belül a tanuló legalább egyszer aktív felsőoktatási jogviszonnyal szerepel a Felsőoktatási Információs Rendszerben, függetlenül attól, hogy a megkezdett felsőoktatási képzést később sikeresen befejezte-e. A nevező a teljes vizsgált végzős célcsoport létszáma, így a mutató a felsőoktatásban továbbtanulók arányát adja meg a teljes célcsoportához viszonyítva.

A mutató ebben az esetben is kizárólag a rendelkezésre álló hazai adminisztratív nyilvántartásokban megjelenő felsőoktatási jogviszonyokat méri; a külföldi felsőoktatásban folytatott tanulmányokra nincs ráhatása, így ezek nem képezik részét a számításnak.

Évfolyamtól függően nagyságrendileg a végzettek 13-17%-a kezd felsőoktatási tanulmányokat a szakképzésből való kilépést követő első években. Az évfolyamok szerint vett csökkenésért ezúttal is a nyomunkövetési ablak rövidülése és az esetleges késleltetett belépések felelősek.

Felnőttképzési továbbtanulás

Azon diákok száma, akik képzésük befejezése után a vizsgálati időszak során további tanulmányokat folytatnak a felnőttképzésben (fő)

A mutató azt adja meg, hogy az adott képzést sikeresen befejező tanulók közül hányan kezdenek a végzést követően felnőttképzést. Azokat a személyeket soroljuk ide, akiknél a vizsgált képzésről való kilépést követően az adminisztratív adatok alapján azonosítható hazai felnőttképzési jogviszony jelenik meg. A mutató szempontjából elegendő, ha a vizsgált időablakon belül a tanuló legalább egyszer felnőttképzési jogviszonnyal szerepel a Felnőttképzési Adatszolgáltatási Rendszerben, függetlenül attól, hogy a megkezdett felnőttképzést később sikeresen befejezte-e. A mutató értéke tehát a vizsgált végzős célcsoporton belül a felnőttképzésbe bekapcsolódó személyek létszámát adja meg.

A mutató kizárólag a rendelkezésre álló hazai adminisztratív nyilvántartásokban megjelenő felnőttképzési jogviszonyokat méri; a külföldön vagy nem formálisan folytatott képzésekre nincs ráhatása, így ezek nem képezik részét a számításnak.

Azon diákok aránya, akik képzésük befejezése után a vizsgálati időszak során további tanulmányokat folytatnak a felnőttképzésben (%)

A mutató azt fejezi ki, hogy az adott képzést sikeresen befejező tanulók mekkora aránya kezd a végzést követően felnőttképzést. A számlálóba azokat a személyeket soroljuk, akiknél a vizsgált képzésről való kilépést követően az adminisztratív adatok alapján azonosítható hazai felnőttképzési jogviszony jelenik meg. A mutató szempontjából elegendő, ha a vizsgált időablakon belül a tanuló legalább egyszer felnőttképzési jogviszonnyal szerepel a Felnőttképzési Adatszolgáltatási Rendszerben, függetlenül attól, hogy a megkezdett felnőttképzést később sikeresen befejezte-e. A nevező a teljes vizsgált végzős célcsoport létszáma, így a mutató a felnőttképzésbe bekapcsolódó tanulók arányát adja meg a teljes célcsoportához viszonyítva.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

A mutató kizárólag a rendelkezésre álló hazai adminisztratív nyilvántartásokban megjelenő felnőttképzési jogviszonyokat méri; a külföldön vagy nem formálisan folytatott képzésekre nincs rálátása, így ezek nem képezik részét a számításnak.

Évfolyamtól függően nagyságrendileg a végzettek 27-48%-a létesít felnőttképzési jogviszonyt a szakképzésből való kilépést követő első években. Az évfolyamok szerint vett csökkenésért ezúttal is részben a nyomonkövetési ablak rövidülése lehet felelős.

Szakképzési továbbtanulás

Azon diákok száma, akik képzésük befejezése után a vizsgálati időszak során további tanulmányokat folytatnak a szakképzésben (fő)

A mutató azt adja meg, hogy az adott képzést sikeresen befejező tanulók közül hányan vesznek részt a végzést követően további szakképzésben. Azokat a személyeket soroljuk ide, akiknél a vizsgált képzésről való kilépést követően az adminisztratív adatok alapján azonosítható hazai szakképzési jogviszony jelenik meg. A mutató szempontjából elegendő, ha a vizsgált időablakon belül a tanuló legalább egyszer nem szünetelő szakképzési jogviszonnyal szerepel a Szakképzés Információs Rendszerében, függetlenül attól, hogy a megkezdett szakképzést később sikeresen befejezte-e. A mutató értéke tehát a vizsgált végzős célcsoporton belül a szakképzésben továbbtanuló személyek létszámát adja meg.

A mutató kizárólag a rendelkezésre álló hazai adminisztratív nyilvántartásokban, azon belül is a SZIR-ben megjelenő szakképzési jogviszonyokat méri; a külföldi szakképzésben folytatott vagy a KIR-ben tárolt tanulmányokra nincs rálátása, így ezek nem képezik részét a számításnak.

Azon diákok aránya, akik képzésük befejezése után a vizsgálati időszak során további tanulmányokat folytatnak a szakképzésben (%)

A mutató azt fejezi ki, hogy az adott képzést sikeresen befejező tanulók mekkora aránya vesz részt a végzést követően további szakképzésben. A számlálóba azokat a személyeket soroljuk, akiknél a vizsgált képzésről való kilépést követően az adminisztratív adatok alapján azonosítható hazai szakképzési jogviszony jelenik meg. A mutató szempontjából elegendő, ha a vizsgált időablakon belül a tanuló legalább egyszer nem szünetelő szakképzési jogviszonnyal szerepel a Szakképzés Információs Rendszerében, függetlenül attól, hogy a megkezdett szakképzést később sikeresen befejezte-e. A nevező a teljes vizsgált végzős célcsoport létszáma, így a mutató a szakképzésben továbbtanulók arányát adja meg a teljes célcsoportéhoz viszonyítva.

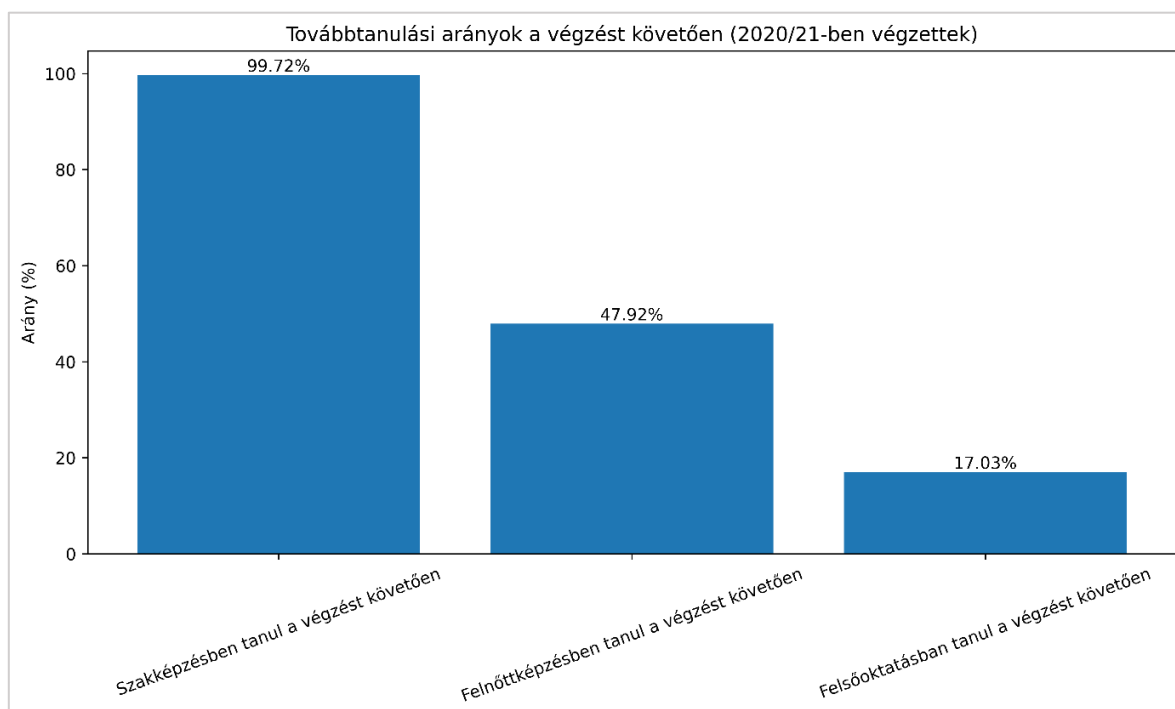
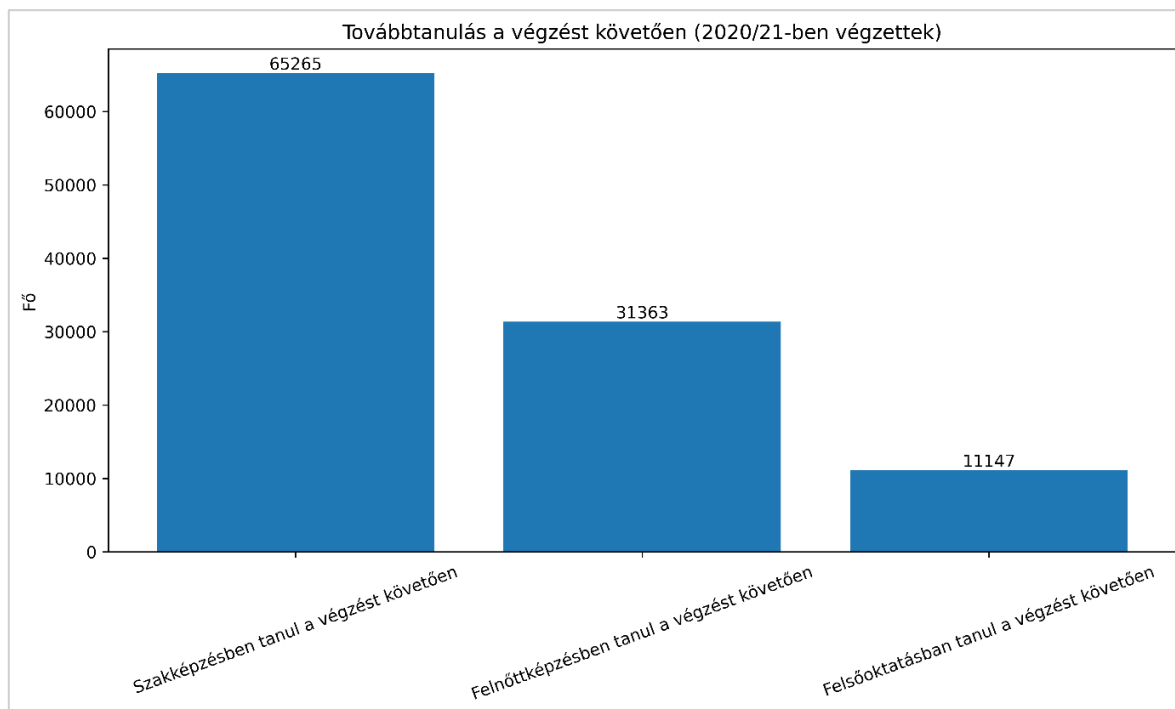
A mutató kizárólag a rendelkezésre álló hazai adminisztratív nyilvántartásokban, azon belül is a SZIR-ben megjelenő szakképzési jogviszonyokat méri; a külföldi szakképzésben folytatott vagy a KIR-ben tárolt tanulmányokra nincs rálátása, így ezek nem képezik részét a számításnak.

A szakképzésben mért, szinte teljes körű továbbtanulási arány döntően a fentebb ismertetett adminisztratív sajátosságokból fakad, ugyanakkor az adatok azt is jelzik, hogy a SZIR 2020-as indulása óta az adatrögzítési gyakorlat fokozatosan változik: ezt támasztja alá, hogy az évfolyamok

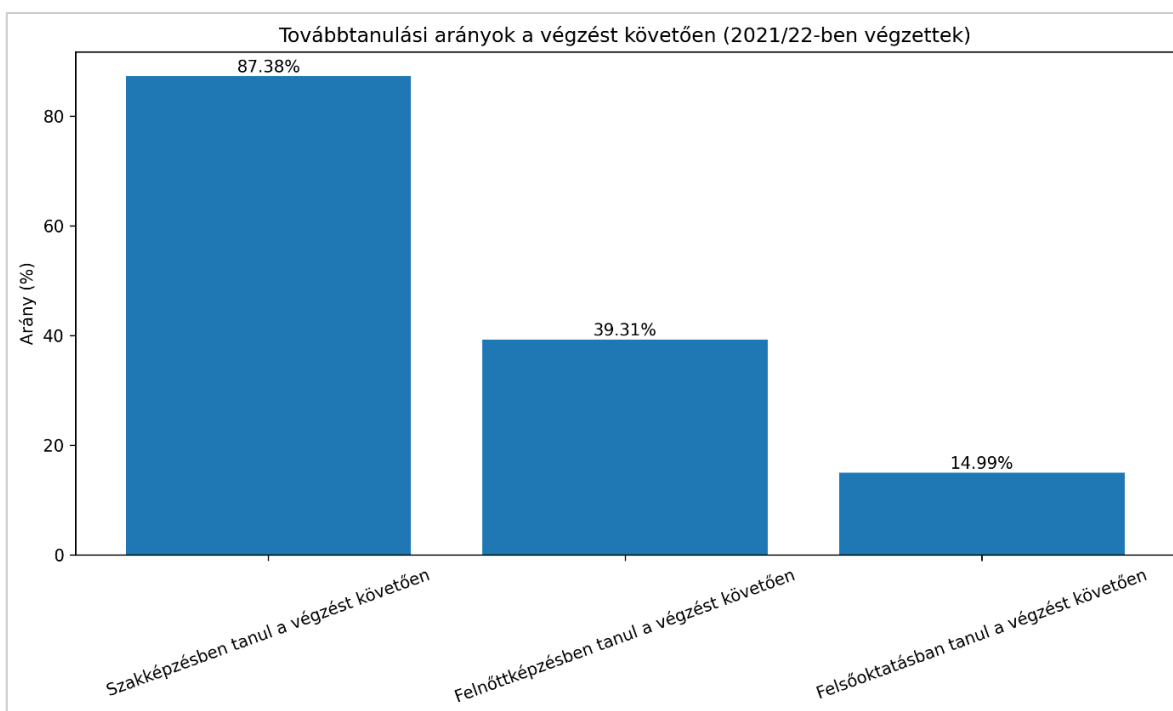
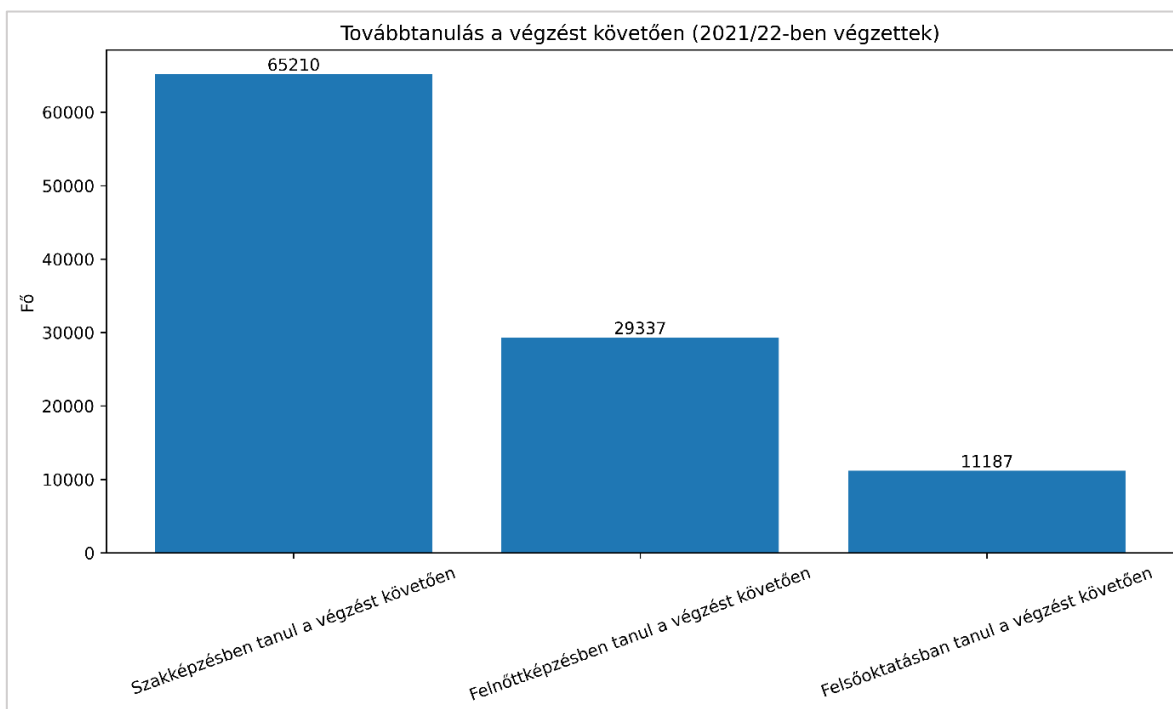
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

előrehaladtával a mutató értéke rendre csökken, vagyis az adminisztratív „túlnyúlás” hatása mérséklődni látszik.

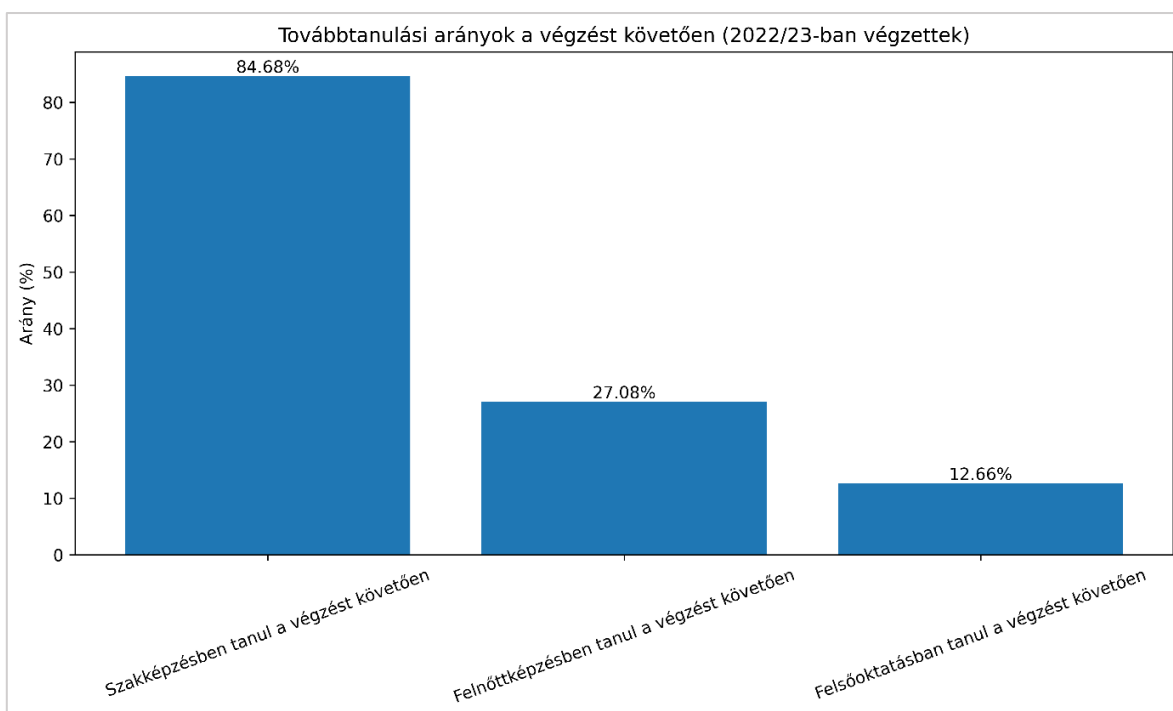
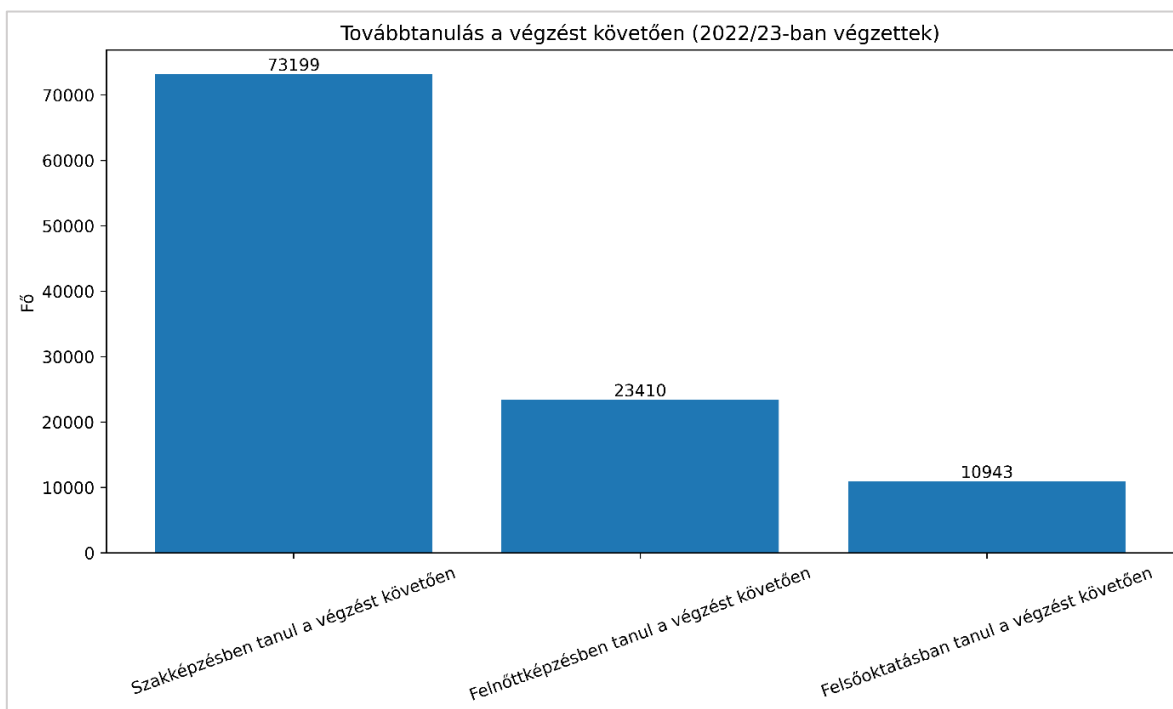

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Összegzés

A pályakövetési elemzés a Szakképzési Pályakövetési Rendszerhez (SZPR) kapcsolódó indikátorok eredményeire támaszkodva ad egységes, összehasonlítható helyzetképet a szakképzésből kilépők végzést követő pályáiról. A bemutatott eredmények három kulcsterület mentén rendeződnek: a képzés–munkaerőpiac átmenet jellemzői, a munkaerőpiaci integráció fő dimenziói (státuszok, álláskeresés, munkaintenzitás, jövedelmi jellemzők), valamint a továbbtanulási utak alakulása. A standard mutatórendszer lehetővé teszi, hogy az elemzés évfolyamonként és idősorosan, szükség szerint intézményi, képzési, tanulói és területi bontásokban is értelmezhető legyen, támogatva a trendek azonosítását és a különbségek feltárását.

Az eredmények értelmezésekor ugyanakkor alapvető, hogy a mutatók adminisztratív nyilvántartásokon alapulnak, így elsősorban azokat a jelenségeket ragadják meg, amelyek a kapcsolt rendszerekben bejelentett, regisztrált formában megjelennek (például magyarországi bejelentett foglalkoztatás, regisztrált álláskeresés, hazai felsőoktatási/felnőttképzési/szakképzési jogviszony). Ebből következően több, szakpolitikai és elemzői szempontból releváns élethelyzet (például külföldi munkavállalás és külföldi tanulmányok, a nem nyilvántartott képzési formák, a bejelentés nélküli munkavégzés vagy a regisztráción kívüli álláskeresés) csak korlátozottan vagy egyáltalán nem látható az adatokban, ami egyes mutatók esetében alulbecslés irányába hat. Az eredményeknél figyelmet érdemel, hogy a KIR-ben tárolt szakképzési tanulók nem jelennek meg az indikátorokban.

Az indikátorok együttes képe alapján a végzést követő pályák általános mintázata az, hogy a kilépők jelentős része rövid időn belül megjelenik a bejelentett foglalkoztatásban, és a foglalkoztatotti jelenlét a végzést követő hónapok előrehaladtával egyre stabilabbá válik. A munkaerőpiaci átmenetet mérő mutatók azt jelzik, hogy a végzést követően való első elhelyezkedés mindhárom évfolyamban meghatározó kategória, ugyanakkor az évfolyamok közötti különbségek értelmezésekor kiemelten fontos figyelembe venni az utánpótlási időablak eltérését: a későbbi évfolyamoknál rövidebb megfigyelési horizont önmagában is felfelé tolhatja az egyéb átmenettípus arányát. A vizsgált évfolyamok pályakezdése részben a COVID-időszakhoz és annak munkaerőpiaci utóhatásaihoz kötődik; az eredmények több ponton is arra utalnak, hogy a végzést követő átmeneti bizonytalanság (például a regisztrált álláskeresés rövid távú felfutása) a korábban végző évfolyamoknál markánsabban jelent meg, majd később alacsonyabb szinten stabilizálódott.

A munkaerőpiaci integráció idősoros megközelítése – a részstátuszok és a fő munkaerőpiaci státuszok – jól mutatja, hogy a pályák jelentős része nem egyetlen ugrással rendeződik: a tanulás, a munkavégzés és az egyéb élethelyzetek (illetve ezek kombinációi) a végzést követően több hónapon át párhuzamosan jelennek meg. A „tanul és dolgozik” kategória számottevő aránya arra utal, hogy a végzést követő időszakban sokaknál a tanulási és munkavégzési aktivitás egyszerre fut, ami a pályaeépítés rugalmas, többszoros formáját, az életutak linearitásának megtörését jelzi. Az álláskeresési mutatók alapján a regisztrált álláskeresésben legalább egyszer érintettek aránya érdemi kisebbséget tesz ki, ugyanakkor a „teljes időszakban végig álláskereső” aránya rendkívül alacsony, ami arra utal, hogy a tartós regisztrált álláskeresés csak egy szűk csoportot érint. A regisztrált

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

álláskeresésben töltött napok átlagos száma szintén csökkenő mintázatot mutat az évfolyamok között, ám ennek értelmezésekor ismét fontos a nyomkövetési ablak eltérő hossza.

A jövedelmi és munkaintenzitási mutatók további, minőségi információval egészítik ki a foglalkoztatás „van/nincs” jellegű mérését. A teljes munkaidőben foglalkoztatottak aránya az alkalmazottként dolgozók körén belül a végzést követően mindhárom évfolyamban erőteljesen és tartósan emelkedik, ami azt jelzi, hogy az alkalmazotti foglalkoztatás idővel nemcsak gyakoribbá, hanem intenzívebbé is válik. Ezzel párhuzamosan a részmunkaidős foglalkoztatás aránya alacsony szinten marad, de jellegzetes szezonalitást mutat: a nyári hónapokban rendre kiugrás látszik, ami összhangban van az idényjellegű és átmeneti munkavégzési formák gyakoribb megjelenésével. A munkában töltött napok átlagos száma jellemzően magas szinten stabilizálódik, miközben az alkalmazásban állók létszáma folyamatosan nő; ez azt üzeni, hogy a munkaerőpiaci jelenlét nemcsak intenzív, hanem idővel egyre szélesebb kört érint.

A jövedelmi idősorok értelmezésekor a szezonális és egyszeri hatások külön hangsúlyt igényelnek. A nem rendszeres juttatások kifejezetten „csúcsos”, év végi és laposabb évközi megugrásokkal jellemezhető mintázata arra utal, hogy a jutalmak, prémiumok és egyéb egyszeri tételek időzítése erősen befolyásolja a havi átlagokat. A rendszeres bér jellegű, standardizált jövedelmi mutatóknál pedig látható a 2022 eleji egyszeri kiugrás, amely a családi SZJA-visszatérítéshez köthető, ezért ezt nem indokolt tartós bérdinamikaként értelmezni. Összességében a jövedelmi mutatók jól használhatók a foglalkoztatási helyzet és a munkaerőpiaci belépés minőségi dimenzióinak bemutatására, ugyanakkor a mutatók természetéből adódóan a rövid távú kilengések jelentős része nem trend, hanem elszámolási, összetételi vagy szezonális hatás.

A továbbtanulási eredményeknél különösen fontos módszertani tanulság, hogy a szakképzésben rögzített jogviszonyok adminisztratív lezárási gyakorlata a továbbtanulás azonosítását torzíthatja, ezért a szakképzés nélküli továbbtanulási mutatók (felsőoktatás és felnőttképzés) a jelenség tisztább értelmezését támogatják. Ezek alapján a kilépők érdemi hányada szakképzésen kívül is folytat tanulmányokat, ugyanakkor az évfolyamok közötti eltéréseket itt is befolyásolja a rendelkezésre álló utánkövetési idő. A továbbtanulási pályák értelmezéséhez további korlát, hogy a KIR hiánya miatt a köznevelési rendszerben megvalósuló továbbhaladás nem látható, és a külföldi tanulmányokra sincs közvetlen rálátás.

Összefoglalva, a vizsgált időszak eredményei azt az általános képet rajzolják ki, hogy a szakképzésből kilépők jelentős része a végzést követően belép a munkaerőpiacra, a foglalkoztatás intenzitása idővel erősödik és stabilizálódik, miközben a pályakezdés első szakaszában – különösen a COVID-időszakhoz köthető évfolyamoknál – átmeneti bizonytalanságok (például regisztrált álláskeresői epizódok) markánsabban megjelenhetnek. A továbbtanulás a pályák fontos komponense, de az adminisztratív adatbázisok sajátosságai miatt a jelenség megragadása külön körültekintést igényel. A tanulmány egyik fő hozadéka éppen az, hogy a standard indikátorok és az értelmezési keretek segítségével az eredmények nemcsak számokat közölnek, hanem a szakképzés eredményességének olyan, idősorosan

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

követhető mintázatait teszik láthatóvá, amelyek a fejlesztési prioritások kijelöléséhez és a beavatkozások hatásainak nyomon követéséhez is használhatók a jövőben.